AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ
DÖVLƏT STATİSTİKA KOMİTƏSİ

SOSİAL, İQTİSADİ İNKİŞAF

12

YANVAR-DEKABR

Məlumatlardan istifadə edərkən Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsinə istinad etmək lazımdır.

Xüsusi işarələr:

"-" hadisə baş verməmişdir

"..." məlumat mövcud deyil

"0,0" məlumat çox kiçik rəqəmlə xarakterizə olunur

"x" müqayisə mümkün deyil

İzahlar:

-cari ilə dair məlumatlar növbəti dəqiqləşdirilmiş statistik hesabatlar əsasında sonrakı nəşrlərdə korrektə edilə bilər

-bəzi hallarda yekunla toplananların cəmi arasındakı fərq rəqəmlərin yuvarlaqlaşdırılması ilə izah olunur

-bu nəşrdə əvvəlki dövrlərə dair məlumatlarla əvvəlki nəşrlərdə həmin dövrlərə aid məlumatlar arasındakı bəzi fərqlər beynəlxalq praktikaya uyğun olaraq yekun statistik hesabatlar əsasında ilkin məlumatlarda aparılmış dəqiqləşdirmələrlə izah olunur

M Ü N D Ə R İ C A T

I	**MAKROİQTİSADİ GÖSTƏRİCİLƏR**	**5**
	2023-cü ildə ölkənin iqtisadi və sosial inkişafının makroiqtisadi göstəriciləri	**5**
II	**REAL SEKTOR**	
	Ümumi daxili məhsul	12
	Sənaye	15
	Tikinti	39
	Kənd təsərrüfatı	45
	Nəqliyyat	51
	İnformasiya və rabitə	54
	İstehlak bazarı	55
	Əmtəə bazarı	56
	İctimai iaşə xidmətləri	61
	Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər	62
	Qiymət indeksləri	65
	Kredit qoyuluşları	79
	Məşğulluq və işsizlik	81
III	**DÖVLƏT SEKTORU**	
	Dövlət büdcəsi	84
IV	**XARİCİ SEKTOR**	
	Xarici ticarət	88
V	**İNSTİTUSİONAL DƏYİŞİKLİKLƏR**	
	Təsərrüfat subyektlərinin xarakteristikası	95
VI	**SOSİAL SEKTOR**	
	Əhalinin gəlirləri	116
	Əməkhaqqı	117
	Əhalinin əmanətləri və manatın məzənnəsi	118
	Sosial müdafiə	120
	Səhiyyə	121
	Ətraf mühit	122
	Təhsil	123
	Elm	125
	Mədəniyyət	126
	İdman	127
	Demoqrafik vəziyyət	129
	Əlavələr	**131**
	Metodoloji izahatlar	**155**

Azərbaycan Respublikasının
Dövlət Statistika Komitəsi
Məruzə № 12
17 yanvar 2024-cü il

2023-cü İLDƏ ÖLKƏNİN İQTİSADİ VƏ SOSİAL İNKİŞAFININ MAKROİQTİSADİ GÖSTƏRİCİLƏRİ

2023-cü ildə ölkədə fəaliyyət göstərən müəssisə, təşkilat və fərdi sahibkarlar tərəfindən 123,0 milyard manatlıq və ya 2022-ci illə müqayisədə 1,1 faiz çox **ümumi daxili məhsul** istehsal edilmişdir. Bu dövrdə iqtisadiyyatın neft-qaz sektorunda istehsal olunmuş əlavə dəyər 1,7 faiz azalmış, qeyri neft-qaz sektorunda isə 3,7 faiz artmışdır.

Əlavə dəyərin 40,5 faizi sənaye, 10,0 faizi ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri, 6,2 faizi tikinti, 6,2 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, 5,5 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq, 2,2 faizi turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə, 1,7 faizi informasiya və rabitə sahələrində, 18,6 faizi isə digər sahələrdə istehsal edilmişdir. Məhsula və idxala xalis vergilər ÜDM-in 9,1 faizini təşkil etmişdir. Əhalinin hər nəfərinə düşən ÜDM 12114,5 manata bərabər olmuşdur.

Sənaye müəssisələri və bu sahədə fəaliyyət göstərən fərdi sahibkarlar tərəfindən 2023-cü ildə 66,6 milyard manatlıq sənaye məhsulu istehsal edilmiş, neft-qaz sektorunda məhsul istehsalı 2,0 faiz azalmış, qeyri neft-qaz sektorunda isə 8,0 faiz artmışdır.

Sənaye məhsulunun 67,4 faizi mədənçıxarma sektorunda, 27,1 faizi emal sektorunda, 4,6 faizi elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sektorunda, 0,9 faizi isə su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorunda istehsal olunmuşdur.

Mədənçıxarma sektorunda əmtəəlik neft hasilatı 7,6 faiz azalmış, əmtəəlik qaz hasilatı isə 4,2 faiz artmışdır.

Emal sektorunda maşın və avadanlıqların istehsalı 77,7 faiz, ağacın emalı və ağacdan məmulatların istehsalı 65,6 faiz,

avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı 48,1 faiz, tikinti materiallarının istehsalı 31,8 faiz, hazır metal məmulatlarının istehsalı 30,1 faiz, içkilərin istehsalı 23,0 faiz, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı 18,5 faiz, elektrik avadanlıqlarının istehsalı 16,2 faiz, tütün məmulatlarının istehsalı 12,8 faiz, kağız və karton istehsalı 12,3 faiz, mebel istehsalı 10,5 faiz, qida məhsullarının istehsalı 9,2 faiz, toxuculuq sənayesi məhsullarının istehsalı 8,8 faiz, neft məhsullarının istehsalı 7,3 faiz, kimya sənayesi məhsullarının istehsalı 6,9 faiz, poliqrafiya məhsullarının istehsalı 6,1 faiz artmış, dəri və dəri məmulatlarının, ayaqqabıların istehsalı 2,0 faiz, sair nəqliyyat vasitələrinin istehsalı 4,1 faiz, əczaçılıq məhsullarının istehsalı 9,1 faiz, kompüter, elektron və optik məhsulların istehsalı 11,9 faiz, sair sənaye məhsullarının istehsalı 12,2 faiz, geyim istehsalı 15,2 faiz, maşın və avadanlıqların quraşdırılması və təmiri işləri 16,1 faiz, metallurgiya sənayesi məhsullarının istehsalı 18,9 faiz azalmışdır.

Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sektorunda istehsalın həcmi 0,6 faiz, su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorunda isə 15,5 faiz artmışdır.

İstehsal edilmiş sənaye məhsulunun böyük hissəsi istehlakçılara göndərilmiş, əvvəlki dövrlərdə yaranmış ehtiyatlar da nəzərə alınmaqla sənaye müəssisələrinin anbarlarında 01 yanvar 2024-cü il vəziyyətinə 868,0 milyon manatlıq hazır məhsul olmuşdur.

Kənd təsərrüfatı bitkilərinin yığımı başa çatmışdır. 2023-cü ildə qarğıdalı da daxil olmaqla tarlalardan 3248,6 min ton və ya 2022-ci ilə nisbətən 2,8 faiz çox dənli və dənli paxlalı bitkilər, 1010,5 min ton (5,9 faiz az) kartof, 1825,6 min ton (0,1 faiz çox) tərəvəz, 438,2 min ton (6,6 faiz az) bostan məhsulları, 1261,3 min ton (0,7 faiz çox) meyvə və giləmeyvə, 224,5 min ton (5,6 faiz çox) üzüm, 1,1 min ton (12,3 faiz çox) yaşıl çay yarpağı, 29,3 min ton (0,2 faiz az) günəbaxan, 219,8 min ton (1,3 faiz az) şəkər çuğunduru, 6,3 min ton (24,9 faiz çox) tütün və 276,1 min ton (14,4 faiz az) pambıq yığılmışdır.

2023-cü ildə diri çəkidə 647,7 min ton ət, 2284,0 min ton süd, 2188,2 milyon ədəd yumurta, 15,1 min ton yun, 357,0 ton barama istehsal olunmuşdur. 2022-ci illə müqayisədə ət istehsalı 3,1 faiz, süd istehsalı 0,9 faiz, yumurta istehsalı 8,4 faiz, barama istehsalı 4,6 faiz artmış, yun istehsalı isə 3,9 faiz azalmışdır.

2022-ci illə müqayisədə kənd təsərrüfatının ümumi məhsulu 3,0 faiz, o cümlədən heyvandarlıq məhsulları istehsalı 3,2 faiz, bitkiçilik məhsulları istehsalı 2,7 faiz artmışdır.

2023-cü ildə **əsas kapitala** 20296,6 milyon manat məbləğində, yaxud 2022-ci illə müqayisədə 9,8 faiz çox vəsait yönəldilmişdir. Neft-qaz sektoruna yatırılmış investisiyaların həcmi 10,9 faiz, qeyri neft-qaz sektoruna yönəldilən vəsaitin həcmi isə 9,3 faiz artmışdır. İstifadə olunmuş vəsaitin 12485,2 milyon manatı və ya 61,5 faizi məhsul istehsalı sahələrinə, 6840,0 milyon manatı (33,7 faizi) xidmət sahələrinə, 971,4 milyon manatı (4,8 faizi) isə yaşayış evlərinin tikintisinə sərf olunmuşdur. Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlərin 16411,5 milyon manatını və ya 80,9 faizini daxili vəsaitlər təşkil etmişdir. Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlərin 14559,6 milyon manatı və ya 71,7 faizi bilavasitə tikinti-quraşdırma işlərinin yerinə yetirilməsinə sərf olunmuşdur.

Nəqliyyat sektorunda fəaliyyət göstərən müəssisələr və fiziki şəxslər tərəfindən 2023-cü ildə 230,2 milyon ton **yük** və 1923,6 milyon **sərnişin** daşınmışdır. 2022-ci illə müqayisədə yük daşınması 5,3 faiz, sərnişin daşınması isə 18,7 faiz artmışdır. Yüklərin 58,4 faizi avtomobil, 29,7 faizi boru kəməri, 7,9 faizi dəmir yolu, 3,9 faizi dəniz, 0,1 faizi isə hava nəqliyyatı ilə daşınmışdır. Sərnişinlərin 88,1 faizi avtomobil, 11,4 faizi metro, qalan hissəsi isə digər nəqliyyat növləri ilə daşınmışdır.

İnformasiya və rabitə müəssisələri tərəfindən göstərilmiş 3206,5 milyon manatlıq xidmətlərin 71,8 faizi əhali sektoruna aid olmuşdur. 2023-cü ildə göstərilmiş informasiya və rabitə xidmətlərinin həcmi 2022-ci illə müqayisədə 16,3 faiz artmış, bu sahədə əldə edilmiş gəlirin 83,8 faizi qeyri-dövlət sektorunun payına düşmüşdür.

2023-cü ildə **pərakəndə ticarət** şəbəkəsindən əhaliyə 58997,7 milyon manatlıq məhsul satılmış, xidmət subyektləri tərəfindən 11411,6 milyon manatlıq **ödənişli xidmət** göstərilmişdir. 2022-ci illə müqayisədə əmtəə dövriyyəsi 3,7 faiz, əhaliyə göstərilmiş ödənişli xidmətlərdən əldə olunan gəlir 14,0 faiz artmış, ticarət şəbəkəsində 33013,4 milyon manatlıq ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları, 25984,3 milyon manatlıq qeyri-ərzaq malları satılmışdır.

Gömrük orqanlarında qeydiyyatı aparılmış, lakin gömrük rəsmiləşdirilməsi tam başa çatdırılmamış ixrac olunan xam neft və təbii qazın statistik qiymətləndirilmiş dəyəri nəzərə alınmaqla 2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında ölkənin **xarici ticarət** dövriyyəsi 41187,0 milyon ABŞ dolları təşkil etmişdir. Ticarət dövriyyəsinin 25374,3 milyon dollarını və ya 61,6 faizini ölkədən ixrac olunmuş məhsulların, 15812,7 milyon dollarını (38,4 faizini) isə idxal məhsullarının dəyəri təşkil etmiş, nəticədə 9561,6 milyon dollar məbləğində müsbət saldo yaranmışdır. 2022-ci ilin yanvar-noyabr ayları ilə müqayisədə xarici ticarət dövriyyəsi faktiki qiymətlərlə 19,7 faiz, real ifadədə isə 4,8 faiz azalmışdır. İdxal real ifadədə 5,1 faiz artmış, ixrac isə 8,2 faiz azalmışdır.

2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında qeyri neft-qaz məhsullarının ixracı 2022-ci ilin yanvar-noyabr aylarına nisbətən faktiki qiymətlərlə 10,5 faiz, real ifadədə 5,2 faiz artaraq 3033,7 milyon dollar təşkil etmişdir.

2023-cü ildə **istehlak qiymətləri indeksi** 2022-ci illə müqayisədə 108,8 faiz, o cümlədən ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları üzrə 109,6 faiz, qeyri-ərzaq malları üzrə 108,4 faiz, əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər üzrə 108,2 faiz təşkil etmişdir.

2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında muzdlu işçilərin **orta aylıq nominal əməkhaqqı** 2022-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən 11,2 faiz artaraq 923,1 manata çatmışdır.

2023-cü ildə **əhalinin gəlirləri** 2022-ci illə müqayisədə nominal ifadədə 12,8 faiz artaraq 78,1 milyard manat olmuşdur.

Maliyyə Nazirliyinin operativ məlumatlarına əsasən 2023-cü ildə **dövlət büdcəsinə** 35574,8 milyon manat vəsait daxil olmuş, büdcədən 36458,5 milyon manat vəsait xərclənmiş, büdcənin icrasında 883,7 milyon manatlıq kəsir yaranmışdır.

Mərkəzi Bankın məlumatlarına görə, 2023-cü il dekabr ayının 1-nə ölkənin bank və digər kredit təşkilatlarının **kredit portfeli** milli valyuta ekvivalentində 23618,0 milyon manat təşkil etmiş, onun 19597,7 milyon manatı uzunmüddətli kreditlər olmuşdur. Ödəmə vaxtı keçmiş kreditlərin məbləği ümumi kredit portfelinin 1,9 faizini təşkil etmişdir.

Əhalinin banklardakı **əmanətlərinin** milli valyuta ekvivalentində məbləği 2023-cü il dekabr ayının 1-nə 12524,9 milyon manat olmuşdur.

2023-cü ildə milli valyutanın 1 ABŞ dollarına nisbətdə **orta məzənnəsi** 1,70 manata, 1 Avroya – 1,84 manata, 100 Türk lirəsinə – 7,39 manata, 100 Rusiya rubluna – 2,02 manata bərabər olmuşdur.

2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında **əhalinin sayı** 49666 nəfər və ya 0,5 faiz artaraq 2023-cü il dekabr ayının 1-i vəziyyətinə 10176811[*)] nəfərə çatmışdır.

[*)]Azərbaycan Respublikasının Rusiya sülhməramlı kontingentinin müvəqqəti yerləşdirildiyi ərazisindəki əhali istisna olmaqla.

Cədvəl 1

MAKROİQTİSADİ GÖSTƏRİCİLƏR

Göstəricinin adı	2023-cü ildə, faktiki	2023-cü il 2022-ci ilə nisbətən, faizlə	Məlumat üçün 2022-ci il 2021-ci ilə nisbətən, faizlə
A	1	2	3
Ümumi daxili məhsul, milyon manat	**123 005,5**	**101,1**	**104,6**
o cümlədən qeyri neft-qaz ÜDM	77 661,8	103,7	109,1
Əhalinin hər nəfərinə düşən ÜDM, manat	**12 114,5**	**100,5**	**104,1**
Sənaye məhsulu, milyon manat	**66 619,0**	**98,9**	**98,9**
o cümlədən qeyri neft-qaz sənayesi	17 741,7	108,0	107,2
Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər, milyon manat	**20 296,6**	**109,8**	**103,3**
o cümlədən qeyri neft-qaz sektoruna	14 031,1	109,3	109,6
ondan qeyri neft-qaz sənayesinə	1 866,9	105,8	97,9
Kənd təsərrüfatı məhsulu, milyon manat	**12 210,6**	**103,0**	**103,4**
o cümlədən: bitkiçilik	5 933,9	102,7	103,3
heyvandarlıq	6 276,7	103,2	103,4
Nəqliyyat sektorunda yük daşınması, milyon ton	**230,2**	**105,3**	**112,8**
Nəqliyyat sektorunda sərnişin daşınması, milyon sərnişin	**1 923,6**	**118,7**	**133,5**
İnformasiya və rabitə xidmətləri, milyon manat	**3 206,5**	**116,3**	**114,8**
Pərakəndə ticarət dövriyyəsi, milyon manat	**58 997,7**	**103,7**	**103,1**
Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər, milyon manat	**11 411,6**	**114,0**	**108,0**
Dövlət büdcəsinin gəlirləri, milyon manat	**35 574,8**	**116,0**	**116,2**
Dövlət büdcəsinin xərcləri, milyon manat	**36 458,5**	**113,7**	**116,7**
Dövlət büdcəsinin kəsiri, milyon manat	**883,7**	**x**	**x**
Əhalinin nominal gəlirləri, milyon manat	**78 050,2**	**112,8**	**120,9**
Əhalinin hər nəfərinə düşən nominal gəlirlər, manat	**7 686,9**	**112,2**	**120,3**

…ardı

A	1	2	3
Əhalinin banklardakı əmanətləri, 2023-cü il 01 dekabr vəziyyətinə, milyon manat	**12 524,9**	**108,1**	**128,0**
Kredit qoyuluşları, 2023-cü il 01 dekabr vəziyyətinə, milyon manat	**23 618,0**	**116,8**	**121,1**
o cümlədən vaxtı keçmiş kreditlər	440,3	68,7	81,6
Orta aylıq nominal əməkhaqqı, manat	**923,1***	**111,2****	**114,6*****
İstehlak qiymətlərinin indeksi	**x**	**108,8**	**113,9**
Əhalinin sayı, 2023-cü il 01 dekabr vəziyyətinə, min nəfər[1)]	**10 176,8**	**100,6**	**100,6**
Xarici ticarət dövriyyəsi[2)], milyon ABŞ $			
faktiki qiymətlərlə	**41 187,0***	**80,3****	**162,8*****
müqayisəli qiymətlərlə	**x**	**95,2****	**108,0*****
o cümlədən: **ixrac**			
faktiki qiymətlərlə	25 374,3*	66,1**	182,1***
müqayisəli qiymətlərlə	x	91,8**	111,3***
ondan **qeyri-neft ixracı**			
faktiki qiymətlərlə	3 033,7*	110,5**	116,3***
müqayisəli qiymətlərlə	x	105,2**	106,9***
idxal			
faktiki qiymətlərlə	15 812,7*	122,8**	123,8***
müqayisəli qiymətlərlə	x	105,1**	101,3***

Qeyd:

* 2023-cü ilin yanvar-noyabr ayları.

** 2023-cü ilin yanvar-noyabr ayları 2022-ci ilin yanvar-noyabr aylarına nisbətən.

*** 2022-ci ilin yanvar-noyabr ayları 2021-ci ilin yanvar-noyabr aylarına nisbətən.

[1)] Azərbaycan Respublikasının Rusiya sülhməramlı kontingentinin müvəqqəti yerləşdirildiyi ərazisindəki əhali istisna olmaqla.

[2)] Hesabat dövründə gömrük orqanlarında qeydiyyatı aparılmış, lakin gömrük rəsmiləşdirilməsi tam başa çatdırılmamış ixrac olunan xam neft və təbii qazın statistik qiymətləndirilmiş dəyərinə dair məlumatlar nəzərə alınmaqla.

Ümumi Daxili Məhsul istehsalı

2023-cü ildə ölkədə 123,0 milyard manatlıq və ya əvvəlki illə müqayisədə 1,1 faiz çox ümumi daxili məhsul istehsal olunmuşdur.

İqtisadiyyatın neft-qaz sektorunda əlavə dəyər 1,7 faiz azalmış, qeyri neft-qaz sektorunda isə 3,7 faiz artmışdır.

ÜDM istehsalının 40,5 faizi sənaye, 10,0 faizi ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri, 6,2 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, 6,2 faizi tikinti, 5,5 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq, 2,2 faizi turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə, 1,7 faizi informasiya və rabitə sahələrinin, 18,6 faizi digər sahələrin payına düşmüş, məhsula və idxala xalis vergilər ÜDM-in 9,1 faizini təşkil etmişdir.

Əhalinin hər nəfərinə düşən ÜDM 12114,5 manata bərabər olmuşdur.

Cədvəl 2

Ümumi daxili məhsul istehsalı

milyon manat

	2023	2022	2023-cü il 2022-ci ilə nisbətən, faizlə
Ümumi Daxili Məhsul	**123005,5**	**133825,8**	**101,1**
o cümlədən: Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	6815,6	6376,3	103,0
Sənaye	49759,2	68434,7	98,7
o cümlədən: mədənçıxarma sənayesi	41082,2	60263,0	97,2
emal sənayesi	7107,8	6699,1	109,8
elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	1291,3	1203,6	101,4
su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	277,9	269,0	116,0
Tikinti	7600,4	6471,6	113,3
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	12332,8	11027,4	103,5
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	7637,0	8041,9	90,1
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	2684,5	2115,2	121,8
İnformasiya və rabitə	2151,4	1885,6	116,3
Digər sahələr	22832,9	19607,7	102,0
Məhsula və idxala xalis vergilər	**11191,7**	**9865,4**	**106,1**

Cədvəl 3

Neft-qaz və qeyri neft-qaz sektorlarında ümumi daxili məhsul istehsalı

milyon manat

	2023	2022	2023-cü il 2022-ci ilə nisbətən, faizlə
Ümumi Daxili Məhsul	**123005,5**	**133825,8**	**101,1**
o cümlədən:			
neft-qaz sektoru	45343,7	63999,8	98,3
qeyri neft-qaz sektoru	77661,8	69826,0	103,7

Qrafik 1

2023-cü ildə istehsal olunmuş ümumi daxili məhsulun strukturu

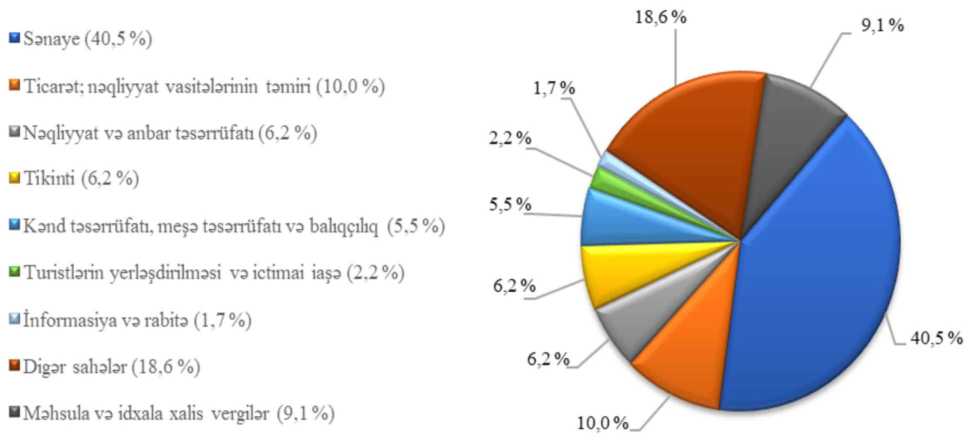

Sənaye

2023-cü ildə sənaye müəssisələri və bu sahədə fəaliyyət göstərən fərdi sahibkarlar tərəfindən istehsal olunmuş malların və göstərilmiş xidmətlərin həcmi 1,1 faiz azalaraq 66,6 milyard manat təşkil etmişdir. Neft-qaz sektorunda məhsul istehsalı 2,0 faiz azalmış, qeyri neft-qaz sektorunda isə 8,0 faiz artmışdır.

Sənaye məhsulunun 67,4 faizi mədənçıxarma, 27,1 faizi emal, 4,6 faizi elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı, 0,9 faizi isə su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorlarında istehsal olunmuşdur.

Sənayedə qeyri-dövlət sektorunun payı 84,5 faiz olmuşdur. Ümumi istehsalın 90,9 faizi sənaye məhsullarının istehsalı, 9,1 faizi isə sənaye xarakterli xidmətlərin göstərilməsi hesabına yaradılmışdır.

Cədvəl 4

Sənaye istehsalı indeksləri,
sabit qiymətlərlə, faizlə

	Əvvəlki aya nisbətən	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən
2022-ci il		
Yanvar	100,2	105,4
Fevral	89,7	104,6
Mart	96,1	103,9
Aprel	89,0	102,7
May	113,7	103,3
İyun	92,5	102,1
İyul	107,4	101,5
Avqust	95,2	99,9
Sentyabr	95,4	99,4
Oktyabr	101,5	99,0
Noyabr	104,6	98,9
Dekabr	117,3	98,9
2023-cü il		
Yanvar	100,6	95,7
Fevral	90,0	97,2
Mart	93,0	96,8

…ardı

	Əvvəlki aya nisbətən	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən
Aprel	93,5	97,6
May	113,0	98,1
İyun	93,0	98,4
İyul	104,6	98,4
Avqust	103,0	99,3
Sentyabr	86,0	98,9
Oktyabr	99,9	98,4
Noyabr	116,3	99,0
Dekabr	110,0	98,9

2023-cü ildə 2022-ci illə müqayisədə qısamüddətli istifadədə olan malların istehsalı 13,9 faiz, istehsal vasitələrinin istehsalı 12,6 faiz, aralıq istehlak məhsullarının istehsalı 4,2 faiz, uzunmüddətli istifadədə olan istehlak mallarının istehsalı 2,5 faiz artmış, enerji məhsullarının istehsalı isə 2,0 faiz azalmışdır.

Cədvəl 5

	2023-cü ilin dekabr ayı 2022-ci ilin dekabr ayına nisbətən, faizlə	2023-cü il 2022-ci ilə nisbətən, faizlə
Sənaye – cəmi	**98,0**	**98,9**
Aralıq istehlak məhsullarının istehsalı	116,5	104,2
Uzunmüddətli istifadədə olan istehlak mallarının istehsalı	157,3	102,5
Qısamüddətli istifadədə olan malların istehsalı	108,9	113,9
İstehsal vasitələrinin istehsalı	120,7	112,6
Enerji məhsullarının istehsalı	96,3	98,0

İstehsal edilmiş məhsulun böyük hissəsi istehlakçılara göndərilmiş, əvvəlki dövrlərdə yaranmış ehtiyatlar da nəzərə

alınmaqla sənaye müəssisələrinin anbarlarında 01 yanvar 2024-cü il vəziyyətinə 868,0 milyon manatlıq hazır məhsul olmuşdur.

Ehtiyatların 50,9 faizi Bakı, 11,9 faizi Sumqayıt, 3,6 faizi Gəncə, 3,2 faizi Şirvan şəhərlərinin, 0,2 faizi Naxçıvan Muxtar Respublikasının, qalan hissəsi isə digər şəhər və rayonların sənaye müəssisələrinin anbarlarında qalmışdır. Sənaye müəssisələrinin anbarlarında başqa müəssisələrdən alınmış və satış üçün nəzərdə tutulmuş 81,5 milyon manat məbləğində digər məhsullar da mövcud olmuşdur.

Mədənçıxarma sənayesi

Mədənçıxarma sənayesində istehsalın ümumi dəyəri 44,9 milyard manat olmaqla, əvvəlki ilə nisbətən 2,5 faiz azalmışdır.

Cədvəl 6

Mədənçıxarma sənayesi üzrə istehsalın həcmi

Fəaliyyət növlərinin adı	2023-cü ildə istehsal edilmişdir, milyon manat	Əvvəlki ilə nisbətən (sabit qiymətlərlə), faizlə
Mədənçıxarma sənayesi	44919,8	97,5
Xam neft və təbii qaz hasilatı	41982,9	97,6
Metal filizlərinin hasilatı	335,5	79,7
Mədənçıxarma sənayesinin digər sahələri	233,8	92,2
Mədənçıxarma sənayesi sahəsinə xidmətlərin göstərilməsi	2367,6	99,6

Sahənin əsas məhsulu olan əmtəəlik neft hasilatı 30,1 milyon ton, əmtəəlik təbii qaz hasilatı isə 36,4 milyard kub metr təşkil etmişdir. Əmtəəlik neft hasilatı əvvəlki illə müqayisədə 7,6 faiz azalmış, əmtəəlik qaz hasilatı isə 4,2 faiz artmışdır.

Cədvəl 7

Mədənçıxarma sənayesində istehsal olunmuş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2023-cü ildə istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilə nisbətən, faizlə	01.01.2024-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Xam neft və təbii qaz hasilatı			
Xam neft (qaz kondensatı daxil olmaqla), min ton	30189,6	92,5	216,0
ondan əmtəəlik	30083,1	92,4	216,0
Təbii qaz, milyon kub metr	48496,7	103,8	-
ondan əmtəəlik	36413,8	104,2	-
Metal filizlərinin hasilatı			
Mis konsentratı, ton	2122,6	84,2	60,5
Gümüş, kq	3853,3	49,5	321,2
Qızıl, kq	2614,0	82,3	121,0
Mədənçıxarma sənayesinin digər məhsulları			
İnşaat üçün əhəng daşı, min ton	389,4	112,0	-
Gips və anhidrit, min ton	599,1	162,0	70,7
Tikinti qumu, min ton	1131,2	93,4	83,3
Çınqıl, qırmadaş, xırda çay daşı və çaxmaq daşı, min ton	2554,9	85,6	68,0
Bentonit, min ton	125,5	71,3	117,7
Duz, ton	73267,2	94,6	246,6

Qrafik 2

Neft və qaz hasilatının aylar üzrə dinamikası

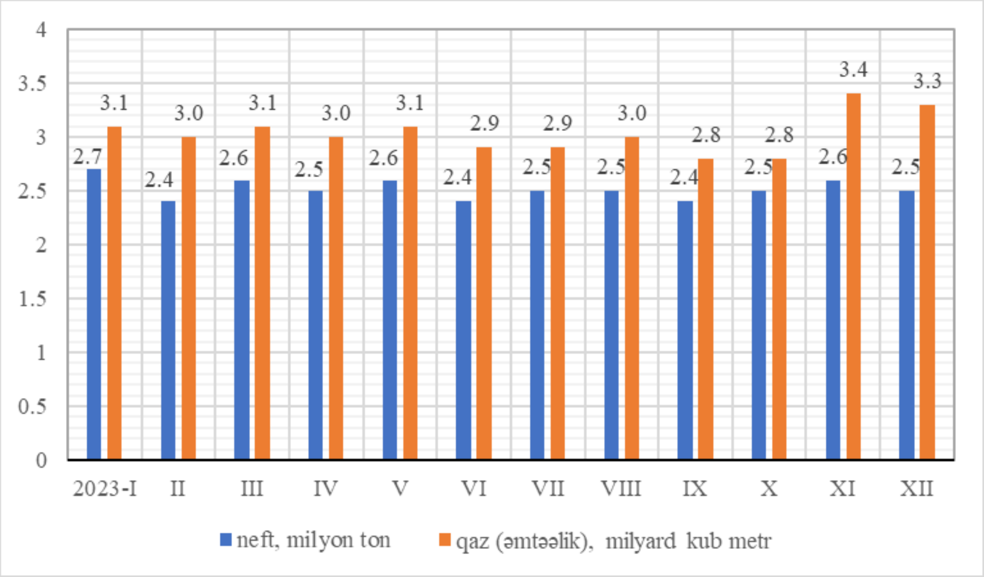

Emal sənayesi

Emal sənayesində 2023-cü ildə 18048,6 milyon manatlıq məhsul istehsal olunmuş və sənaye xarakterli xidmətlər göstərilmişdir.

Cədvəl 8

Emal sənayesində istehsalın dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	
	Emal sənayesi-cəmi	ondan qeyri-neft emal sənayesi
2022-ci il		
Yanvar	130,5	131,5
Yanvar-fevral	126,5	127,0
Yanvar-mart	122,7	125,6
Yanvar-aprel	112,2	120,8
Yanvar-may	108,2	119,9
Yanvar-iyun	106,0	115,4
Yanvar-iyul	106,2	114,1
Yanvar-avqust	105,0	111,7
Yanvar-sentyabr	103,3	108,9
Yanvar-oktyabr	102,8	106,6

…ardı

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	
	Emal sənayesi-cəmi	ondan qeyri-neft emal sənayesi
Yanvar-noyabr	102,5	105,9
Yanvar-dekabr	104,7	108,6
2023-cü il		
Yanvar	95,9	98,6
Yanvar-fevral	102,0	106,6
Yanvar-mart	103,0	104,4
Yanvar-aprel	110,4	106,2
Yanvar-may	114,4	108,3
Yanvar-iyun	113,1	107,7
Yanvar-iyul	111,2	108,7
Yanvar-avqust	109,9	108,2
Yanvar-sentyabr	109,4	108,3
Yanvar-oktyabr	109,6	109,7
Yanvar-noyabr	109,8	110,6
Yanvar-dekabr	109,8	111,2

Qrafik 3

Emal sənayesi üzrə istehsal indeksinin dinamikası
(əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

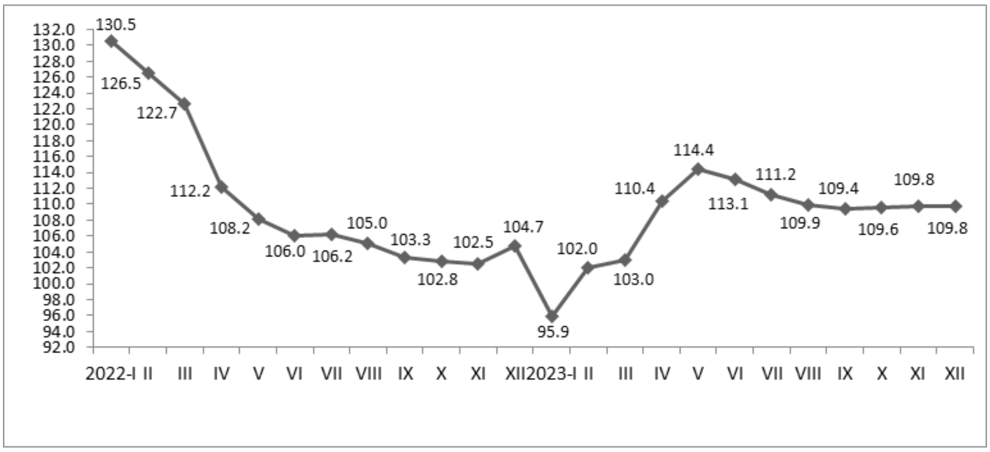

Cədvəl 9

Emal sənayesinin fəaliyyət növləri üzrə məhsul buraxılışı

Fəaliyyət növlərinin adı	2023-cü ildə istehsal edilmişdir, milyon manat	Əvvəlki ilə nisbətən, faizlə
Emal sənayesi –cəmi	**18048,6**	**109,8**
o cümlədən: qida məhsullarının istehsalı	4489,7	109,2
içki istehsalı	692,4	123,0
tütün məmulatlarının istehsalı	947,3	112,8
toxuculuq sənayesi	373,3	108,8
geyim istehsalı	122,6	84,8
dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı	24,2	98,0
mebeldən başqa ağacın emalı və ağacdan məmulatların istehsalı	32,2	165,6
kağız və karton istehsalı	167,1	112,3
poliqrafiya məhsullarının istehsalı	116,8	106,1
neft məhsullarının istehsalı	4526,8	107,3
kimya sənayesi	1562,8	106,9
əczaçılıq məhsullarının istehsalı	21,0	90,9
rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı	633,2	118,5
tikinti materiallarının istehsalı	1180,3	131,8
metallurgiya sənayesi	812,9	81,1
hazır metal məmulatlarının istehsalı	347,3	130,1
kompüter, elektron və optik məhsulların istehsalı	64,5	88,1
elektrik avadanlıqlarının istehsalı	215,4	116,2
maşın və avadanlıqların istehsalı	563,1	177,7
avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı	198,8	148,1
sair nəqliyyat vasitələrinin istehsalı	8,7	95,9
mebellərin istehsalı	292,8	110,5
zərgərlik məmulatları, musiqi alətləri, idman mallarının və tibb avadanlıqlarının istehsalı	86,2	87,8
maşın və avadanlıqların quraşdırılması və təmiri	569,2	83,9

Əvvəlki illə müqayisədə içki istehsalında 23,0 faiz, tütün məmulatlarının istehsalında isə 12,8 faiz, qida məhsullarının istehsalında 9,2 faiz artım müşahidə olunmuşdur.

Bu sahələrin əsas məhsullarından siqaret istehsalı 20,4 faiz, üzüm şərabının istehsalı 17,8 faiz, unlu qənnadı məmulatlarının istehsalı 16,5 faiz, şəkərli qənnadı məmulatlarının istehsalı 3,9 faiz, meyvə-tərəvəz konservlərinin istehsalı isə 1,1 faiz artmışdır.

Cədvəl 10

Qida məhsullarının, içki və tütün məmulatlarının istehsalı sahələrində istehsalın dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Qida məhsullarının istehsalı	İçki istehsalı	Tütün məmulat-larının istehsalı
2022-ci il			
Yanvar	119,1	87,2	69,5
Yanvar-fevral	114,1	84,4	89,7
Yanvar-mart	109,4	80,0	104,5
Yanvar-aprel	108,5	85,7	88,2
Yanvar-may	108,9	89,6	92,8
Yanvar-iyun	107,8	92,2	92,5
Yanvar-iyul	111,5	93,1	97,6
Yanvar-avqust	113,2	93,9	102,4
Yanvar-sentyabr	109,3	94,8	100,1
Yanvar-oktyabr	108,0	95,8	97,6
Yanvar-noyabr	108,0	95,3	95,1
Yanvar-dekabr	107,7	96,0	87,8
2023-cü il			
Yanvar	99,9	124,1	95,8
Yanvar-fevral	112,7	117,9	134,7
Yanvar-mart	113,6	125,1	106,6
Yanvar-aprel	112,2	118,1	109,8
Yanvar-may	113,3	127,4	108,4
Yanvar-iyun	111,9	126,5	107,0
Yanvar-iyul	111,7	126,0	110,0
Yanvar-avqust	111,2	126,7	106,0
Yanvar-sentyabr	110,8	125,7	104,6
Yanvar-oktyabr	110,7	127,2	103,8
Yanvar-noyabr	109,8	127,5	109,6
Yanvar-dekabr	109,2	123,0	112,8

Qrafik 4

Qida məhsullarının istehsalının dinamikası
(əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

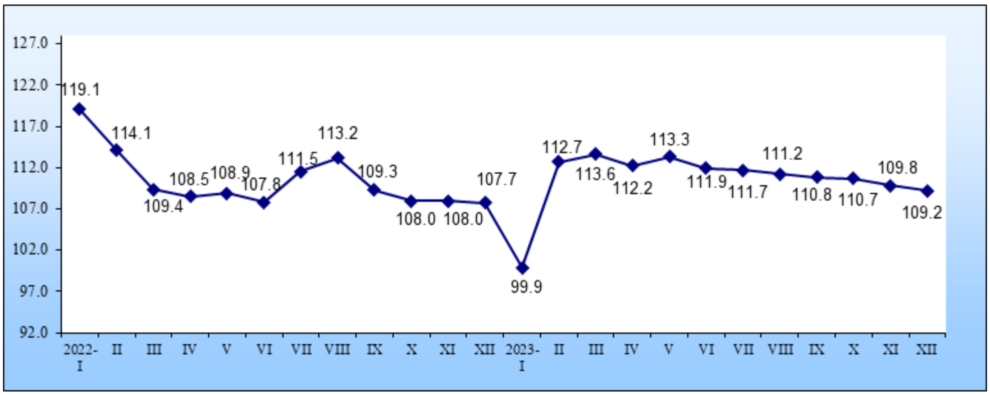

Cədvəl 11

Qida məhsullarının, içki və tütün məmulatlarının istehsalı sahələrində istehsal edilmiş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2023-cü ildə istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilə nisbətən, faizlə	01.01.2024-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Qida məhsulları			
Kolbasa məmulatları, ton	29890,3	101,1	47,6
Meyvə şirələri, min dkl	4818,6	89,4	811,2
Meyvə-tərəvəz konservləri, ton	185722,8	101,1	25003,0
Duru bitki yağları, ton	40949,4	84,4	4798,6
Marqarin, ton	46985,0	79,0	4215,1
Qaymaq, xama, ton	9044,7	110,4	-
Kərə yağı, ton	27022,0	104,4	116,3
Pendir və kəsmik, ton	53554,0	92,6	9,4
Unlu qənnadı məmulatlar, ton	71980,8	116,5	688,8
Makaron məmulatları, ton	5046,3	55,4	1,2
Şəkər, qənd, min ton	313,0	82,4	19,1
Şəkərli qənnadı məmulatları, ton	11122,4	103,9	109,4
Çay, ton	11592,2	96,3	92,5
Qida duzu, min ton	71,3	94,4	3,0

…ardı

Məhsul növləri	2023-cü ildə istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilə nisbətən, faizlə	01.01.2024-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
İçki məhsulları			
Alkoqolsuz içkilər, min dkl	43458,2	119,7	478,8
Şirinləşdirilməmiş sular, min dkl	22718,0	131,6	403,1
Viski, konyak, min dkl	310,5	3,2 d.	52,7
Üzüm şərabı, min dkl	1272,0	117,8	814,5
Araq, min dkl	1412,0	94,4	196,2
Pivə, min dkl	5263,6	112,4	271,9
Tütün məmulatları			
Siqaret və siqarlar, milyon ədəd	16010,2	120,4	589,9
Tütün, ton	1850,3	44,4	569,1

Toxuculuq sənayesi, geyim, dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı sahələrində 520,1 milyon manat dəyərində məhsul istehsal edilmiş, əvvəlki illə müqayisədə toxuculuq sənayesində 8,8 faiz artım, dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalında 2,0 faiz, geyim istehsalında isə 15,2 faiz azalma müşahidə olunmuşdur.

Cədvəl 12

Toxuculuq sənayesi, geyim, dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı sahələrində istehsalın dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Toxuculuq sənayesi	Geyim istehsalı	Dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı
2022-ci il			
Yanvar	86,1	93,6	2,1 d.
Yanvar-fevral	88,8	112,3	144,5
Yanvar-mart	89,9	150,2	78,4
Yanvar-aprel	88,8	155,4	75,8
Yanvar-may	79,5	150,6	95,3
Yanvar-iyun	77,2	159,0	112,9
Yanvar-iyul	75,4	152,0	129,4

…ardı

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Toxuculuq sənayesi	Geyim istehsalı	Dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı
Yanvar-avqust	72,0	147,3	159,9
Yanvar-sentyabr	68,9	144,7	163,1
Yanvar-oktyabr	69,3	137,6	159,9
Yanvar-noyabr	71,2	139,0	164,3
Yanvar-dekabr	101,3	146,2	193,9
2023-cü il			
Yanvar	117,5	125,4	2,9 d.
Yanvar-fevral	125,6	117,3	3,7 d.
Yanvar-mart	128,0	98,9	108,2
Yanvar-aprel	140,5	76,8	103,5
Yanvar-may	149,9	71,6	99,6
Yanvar-iyun	148,7	67,1	83,5
Yanvar-iyul	143,0	76,6	80,9
Yanvar-avqust	123,5	86,4	93,3
Yanvar-sentyabr	119,4	83,4	93,4
Yanvar-oktyabr	111,4	87,7	91,2
Yanvar-noyabr	112,7	86,7	88,6
Yanvar-dekabr	108,8	84,8	98,0

Cədvəl 13

Toxuculuq sənayesi, geyim, dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı sahələrində istehsal edilmiş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2023-cü ildə istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilə nisbətən, faizlə	01.01.2024-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Toxuculuq məhsulları			
Pambıq mahlıcı, ton	80544,9	88,6	37735,3
Pambıq ipliyi, ton	17619,9	124,7	2933,9
Pambıq parçalar, min kv.m	28652,4	127,2	378,0
Pambıq yataq ağları, min ədəd	73,1	160,0	13,8
Xalça və xalça məmulatları, min kv.m	3,5	62,5	5,3

…ardı

Məhsul növləri	2023-cü ildə istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilə nisbətən, faizlə	01.01.2024-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Geyim istehsalı			
Üst geyim, min ədəd	669,7	70,7	9,8
İstehsalat və peşə komplektləri, min ədəd	2223,9	110,7	60,5
Alt geyim, min ədəd	926,5	116,3	19,4
Sair geyim, min ədəd	6883,2	3,3 d.	1141,9
Corab məmulatları, min cüt	3781,4	100,8	39,9
Dəri və dəridən məmulatlar, ayaqqabılar			
Aşılanmış xəz dərilər, min kv.m	19,4	-	-
Emal edilmiş dəri, min kv.m	64,1	115,7	140,0
Ayaqqabı, min cüt	755,7	53,8	1,4

Neft məhsullarının istehsalı sahəsində istehsalın ümumi dəyəri 4526,8 milyon manat olmaqla, əvvəlki illə müqayisədə 7,3 faiz artmışdır. Neft məhsullarının istehsalında sürtkü yağlarının istehsalı 31,6 faiz, avtomobil benzininin istehsalı 13,4 faiz, qazoylların (dizel yanacağının) istehsalı 12,3 faiz, neft koksunun istehsalı 10,0 faiz artmış, neft bitumu istehsalı 19,1 faiz, mazut istehsalı isə 92,7 faiz azalmışdır.

Cədvəl 14

Neft məhsullarının istehsalı sahəsində istehsal edilmiş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2023-cü ildə istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilə nisbətən, faizlə	01.01.2024-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Avtomobil benzini, min ton	1464,2	113,4	45,9
Ağ neft, min ton	594,4	104,1	26,2
Qazoyllar (dizel yanacağı), min ton	2311,2	112,3	77,2
Mazut, min ton	5,7	7,3	1,7
Sürtkü yağları, min ton	59,1	131,6	3,0
Maye qazlar, min ton	236,4	96,8	4,1
Neft koksu; neft bitumu və neft məhsullarının digər qrupları, min ton	1119,3	84,5	57,6
ondan:			
neft bitumu, min ton	277,7	80,9	5,1
neft koksu, min ton	231,6	110,0	48,1

Kimya sənayesi, əczaçılıq məhsullarının, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı sahələrində 2217,0 milyon manatlıq məhsul istehsal edilmiş, əvvəlki illə müqayisədə rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı 18,5 faiz, kimya sənayesi məhsullarının istehsalı 6,9 faiz artmış, əczaçılıq məhsullarının istehsalı isə 9,1 faiz azalmışdır.

Kimya sənayesi məhsullarından etil spirti 2,7 dəfə, polietilen istehsalı 21,2 faiz, etilen istehsalı 18,5 faiz, propen (propilen) istehsalı 14,0 faiz, rezin və plastik kütlə məmulatlarından məsaməli plastik kütlədən sair plastilinlər, lövhələr 67,5 faiz, plastmas butulkalar, flakonlar və oxşar məmulatların istehsalı 66,5 faiz, sərt plastmasdan borular, borucuqlar, qolçaqlar və şlanqların istehsalı 13,8 faiz, plastmas çubuqlar, millər və profillərin istehsalı isə 4,5 faiz artmışdır.

Cədvəl 15

Kimya sənayesi, əczaçılıq məhsullarının, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı sahələrində istehsalın dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Kimya sənayesi	Əczaçılıq məhsullarının istehsalı	Rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı
2022-ci il			
Yanvar	161,6	163,2	118,6
Yanvar-fevral	148,3	142,6	123,2
Yanvar-mart	169,1	167,4	129,3
Yanvar-aprel	152,2	2,0 d.	120,0
Yanvar-may	125,2	2,1 d.	119,9
Yanvar-iyun	120,4	2,1 d.	110,1
Yanvar-iyul	118,0	2,0 d.	109,5
Yanvar-avqust	107,1	176,7	108,5
Yanvar-sentyabr	105,5	138,1	106,5
Yanvar-oktyabr	103,8	116,9	106,5
Yanvar-noyabr	102,7	107,7	106,0
Yanvar-dekabr	104,9	94,8	107,3
2023-cü il			
Yanvar	81,9	54,5	97,4
Yanvar-fevral	82,8	159,4	123,9
Yanvar-mart	88,8	168,8	116,9
Yanvar-aprel	100,9	95,6	112,2
Yanvar-may	108,9	83,6	116,5
Yanvar-iyun	103,1	72,7	116,0
Yanvar-iyul	103,6	86,1	119,5
Yanvar-avqust	106,0	102,8	120,9
Yanvar-sentyabr	108,0	102,9	117,6
Yanvar-oktyabr	108,1	104,6	119,8
Yanvar-noyabr	108,3	101,1	120,4
Yanvar-dekabr	106,9	90,9	118,5

Qrafik 5

Kimya sənayesi məhsullarının istehsalının dinamikası
(əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

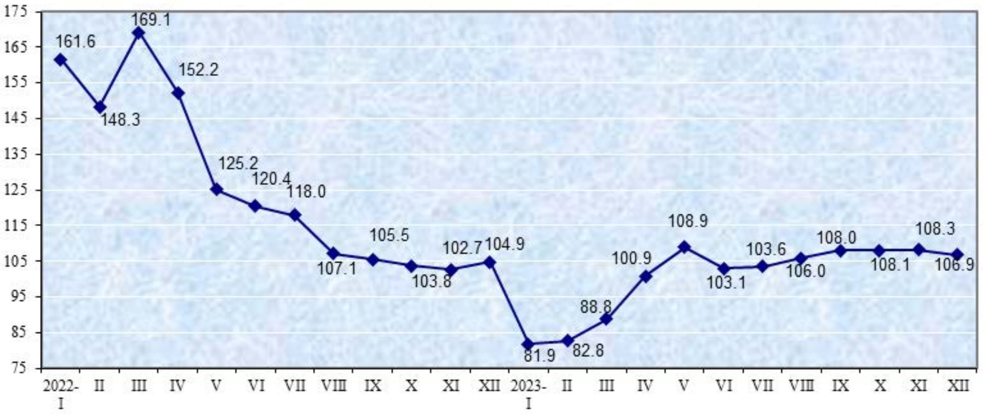

Cədvəl 16

Kimya sənayesi, əczaçılıq məhsullarının, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı sahələrində istehsal edilmiş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2023-cü ildə istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilə nisbətən, faizlə	01.01.2024-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Kimya sənayesi məhsulları			
Təsirsiz qazlar, min kub metr	46269,6	100,7	66,6
ondan:			
azot, min kub metr	21627,3	92,4	63,0
Lak-boya məmulatları, ton	39567,9	116,8	239,1
Qeyri-üzvi kimyəvi maddələr, min ton	26680,0	119,1	6930,0
ondan:			
yod, ton	208,1	106,9	7,7
Üzvi kimyəvi maddələr, min ton	971,2	99,8	20,1
ondan:			
etilen, min ton	165,6	118,5	0,3
propen (propilen), min ton	153,1	114,0	0,8
metanol (metil spirti), min ton	494,6	92,5	12,7
Etil spirti, min dkl	64,2	2,7 d.	35,3

…ardı

Məhsul növləri	2023-cü ildə istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilə nisbətən, faizlə	01.01.2024-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Gübrə və azot birləşmələri, min ton	453,7	84,5	55,3
ondan:			
karbamid, min ton	453,6	84,5	55,3
İlkin formada plastik kütlə, min ton	318,9	121,7	19,6
ondan:			
polietilen, min ton	162,8	121,2	11,7
Yapışqan və yapışdırıcı maddələr, min ton	122,2	121,7	6,5
Əczaçılıq məhsullarının istehsalı			
Dərmanlar, min manat	8400,2	107,2	270,2
Tibbi maskalar, milyon ədəd	2,5	13,8	6,0
Rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı			
Plastmas çubuqlar, millər və profillər, ton	8366,2	104,5	3,0
Sərt plastmasdan borular, borucuqlar, qolçaqlar və şlanqlar, ton	35188,2	113,8	2229,0
Polietilendən kisə və çantalar, ton	15869,2	90,5	522,8
Plastmas butulkalar, flakonlar və oxşar məmulatlar, min ədəd	142766,8	166,5	18899,1
Polietilendən başqa, digər plastmas kisələr və çantalar, ton	1428,9	37,3	-
Döşəmə, divar və tavan üçün plastik kütlədən rulon və ya plitka şəklində örtük, min kv. metr	274,9	111,7	-
Digər plastmasdan tikinti məmulatları, ton	2599,8	126,3	904,6
Məsaməli plastik kütlədən sair plastinlər, lövhələr, ton	2324,6	167,5	18,1

Tikinti materiallarının istehsalı sahəsində 2023-cü ildə istehsalın ümumi dəyəri 1180,3 milyon manat olmaqla, əvvəlki illə müqayisədə 31,8 faiz artmışdır. Dövr ərzində tikinti gipsinin istehsalı 98,1 faiz, gips məmulatlarının istehsalı 73,5 faiz, sement klinkerlərinin istehsalı 36,9 faiz, sement istehsalı 4,6 faiz artmışdır.

Qrafik 6

Tikinti materiallarının istehsalının dinamikası
(əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

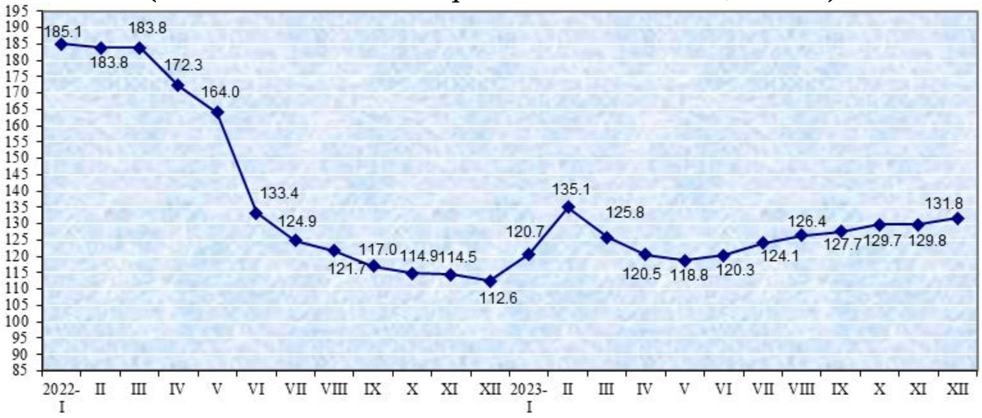

Cədvəl 17

Tikinti materiallarının istehsalı sahəsində istehsal edilmiş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2023-cü ildə istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilə nisbətən, faizlə	01.01.2024-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Tikinti şüşəsi, min kv. metr	8807,0	87,1	1804,6
Tikinti kərpicləri, min kub metr	616,7	80,9	1,6
Sement klinkerləri, min ton	3869,4	136,9	317,2
Sement, min ton	3725,4	104,6	47,6
Əhəng, min ton	44,0	95,0	5,6
Gips məmulatlar, min ton	125,1	173,5	10,4
ondan:			
tikinti gipsi, min ton	85,0	198,1	1,7
Sementdən, betondan kərpiclər və oxşar məmulatlar, min ton	110,7	73,6	14,4
Betondan yığma tikinti konstruksiyaları, min kub metr	31,3	62,5	1078,9
Beton, min ton	4054,3	92,4	-
Asfalt, min ton	159,3	72,7	0,2

Metallurgiya sənayesi və hazır metal məmulatlarının istehsalı sahələrində 2023-cü ildə 1160,2 milyon manatlıq məhsul

istehsal olunmuş, hazır metal məmulatlarının istehsalı sahəsində 30,1 faiz artım, metallurgiya sənayesi məhsullarının istehsalında isə 18,9 faiz azalma müşahidə olunmuşdur. 2023-cü ildə hazır metal məmulatlarının istehsalı sahəsi üzrə metaldan sair məmulatların istehsalı 32,6 faiz artmış, metallurgiya sənayesi üzrə polad tökmə istehsalı 17,5 faiz, armatur istehsalı isə 22,1 faiz azalmışdır.

Cədvəl 18

Metallurgiya sənayesi və hazır metal məmulatlarının istehsalı sahələrində indekslərin dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	
	Metallurgiya sənayesi	Hazır metal məmulatlarının istehsalı
2022-ci il		
Yanvar	140,8	159,0
Yanvar-fevral	141,8	153,6
Yanvar-mart	134,9	115,2
Yanvar-aprel	127,9	134,3
Yanvar-may	134,2	143,3
Yanvar-iyun	126,0	147,0
Yanvar-iyul	117,2	132,4
Yanvar-avqust	109,9	135,9
Yanvar-sentyabr	107,5	134,3
Yanvar-oktyabr	105,4	112,9
Yanvar-noyabr	102,1	113,0
Yanvar-dekabr	115,6	117,7
2023-cü il		
Yanvar	62,3	75,5
Yanvar-fevral	64,6	95,8
Yanvar-mart	55,8	98,7
Yanvar-aprel	58,6	93,8
Yanvar-may	62,1	109,7
Yanvar-iyun	66,3	121,5
Yanvar-iyul	68,9	119,1
Yanvar-avqust	69,3	117,0
Yanvar-sentyabr	71,1	113,7
Yanvar-oktyabr	74,6	123,0
Yanvar-noyabr	77,8	119,2
Yanvar-dekabr	81,1	130,1

Cədvəl 19

Metallurgiya sənayesi və hazır metal məmulatlarının istehsalı sahələrində istehsal edilmiş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2023-cü ildə istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilə nisbətən, faizlə	01.01.2024-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Metallurgiya sənayesi məhsulları			
Polad tökmə, min ton	323,5	82,5	9,8
Armatur, min ton	339,2	77,9	11,8
Polad borular, min ton	293,1	2,2 d.	1,3
Emal edilməmiş qurğuşun, alüminium, sink, nikel və s., min ton	34,5	92,0	6,3
Alüminium məmulatları, ton	45083,7	104,5	4816,1
Alüminium borular, ton	4,8	17,0	4,4
Mis məftil, ton	98,0	43,6	-
Hazır metal məmulatlarının istehsalı			
Metaldan konstruksiyalar, ton	24215,1	60,7	11551,8
İzolyasiyası olmayan çoxnaqilli məftil, troslar və oxşar məmulatlar, ton	8511,8	89,5	0,6
Metaldan sair məmulatlar, ton	22215,9	132,6	60,7

Kompüter, elektron və optik məhsulların, elektrik avadanlıqlarının istehsalı sahələrində 2023-cü ildə 279,9 milyon manatlıq məhsul istehsal olunmuş, əvvəlki illə müqayisədə elektrik avadanlıqlarının istehsalı 16,2 faiz artmış, kompüter, elektron və optik məhsulların istehsalı 11,9 faiz azalmışdır. Dövr ərzində əvvəlki illə müqayisədə stolüstü kompüterlərin istehsalı 2,4 dəfə, ölçmə cihazlarının istehsalı 2,2 dəfə artmışdır.

Cədvəl 20

Kompüter, elektron və optik məhsulların, elektrik avadanlıqlarının istehsalı sahələrində istehsalın dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	
	Kompüter, elektron və optik məhsulların istehsalı	Elektrik avadanlıqlarının istehsalı
2022-ci il		
Yanvar	150,9	193,3
Yanvar-fevral	139,6	178,2
Yanvar-mart	104,1	2,1 d.
Yanvar-aprel	87,7	160,8
Yanvar-may	95,7	156,7
Yanvar-iyun	130,8	153,2
Yanvar-iyul	134,5	163,9
Yanvar-avqust	125,9	150,1
Yanvar-sentyabr	123,0	143,0
Yanvar-oktyabr	110,3	141,4
Yanvar-noyabr	98,8	137,1
Yanvar-dekabr	105,7	125,6
2023-cü il		
Yanvar	144,6	130,9
Yanvar-fevral	104,9	125,8
Yanvar-mart	135,7	108,7
Yanvar-aprel	2,6 d.	101,5
Yanvar-may	2,1 d.	102,4
Yanvar-iyun	188,9	106,4
Yanvar-iyul	2,0 d.	99,8
Yanvar-avqust	180,4	99,3
Yanvar-sentyabr	160,2	103,1
Yanvar-oktyabr	165,0	107,8
Yanvar-noyabr	174,3	110,3
Yanvar-dekabr	88,1	116,2

Cədvəl 21

Kompüter, elektron və optik məhsulların, elektrik avadanlıqlarının istehsalı sahələrində istehsal edilmiş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2023-cü ildə istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilə nisbətən, faizlə	01.01.2024-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Kompüter, elektron və optik məhsulların istehsalı			
Stolüstü kompüterlər, ədəd	4058	2,4 d.	-
Ölçmə cihazları, min ədəd	409,3	2,2 d.	12,5
Elektrik avadanlıqlarının istehsalı			
Güc transformatorları, ədəd	760	125,4	-
Elektrik tənzimləyici cihazlar, ədəd	6328	53,1	-
Digər elektrik naqilləri, ton	10066,9	97,1	1295,5
Məişət soyuducuları və dondurucuları, ədəd	986	51,4	71

Maşın və avadanlıqların, sair nəqliyyat vasitələrinin, avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı sahələrində 2023-cü ildə 770,6 milyon manatlıq məhsul istehsal edilmiş, əvvəlki illə müqayisədə avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı 48,1 faiz, maşın və avadanlıqların istehsalı 77,7 faiz artmış, sair nəqliyyat vasitələrinin istehsalı isə 4,1 faiz azalmışdır. 2023-cü ildə 3738 ədəd və ya əvvəlki illə müqayisədə 1689 ədəd çox minik avtomobili istehsal olunmuşdur. Dövr ərzində əvvəlki illə müqayisədə traktorların istehsalı 12,6 faiz artmışdır.

Cədvəl 22

Maşın və avadanlıqların, sair nəqliyyat vasitələrinin, avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı sahələrində istehsalın dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Maşın və avadanlıqların istehsalı	Avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı	Sair nəqliyyat vasitələrinin istehsalı
2022-ci il			
Yanvar	169,8	3,0 d.	2,4 d.
Yanvar-fevral	143,3	2,3 d.	5,1 d.
Yanvar-mart	123,0	2,3 d.	6,6 d.
Yanvar-aprel	130,8	2,5 d.	4,4 d.
Yanvar-may	151,9	2,9 d.	4,5 d.
Yanvar-iyun	148,7	2,8 d.	2,6 d.
Yanvar-iyul	139,0	2,6 d.	3,0 d.
Yanvar-avqust	138,5	2,3 d.	3,3 d.
Yanvar-sentyabr	149,4	193,7	3,2 d.
Yanvar-oktyabr	145,0	181,7	3,2 d.
Yanvar-noyabr	146,9	173,9	3,4 d.
Yanvar-dekabr	158,8	168,0	3,9 d.
2023-cü il			
Yanvar	180,3	107,9	76,5
Yanvar-fevral	110,4	2,1 d.	77,0
Yanvar-mart	125,4	2,1 d.	99,6
Yanvar-aprel	123,5	169,2	72,7
Yanvar-may	109,0	132,9	69,4
Yanvar-iyun	110,9	134,9	81,2
Yanvar-iyul	120,0	138,7	83,0
Yanvar-avqust	114,9	152,1	82,3
Yanvar-sentyabr	121,1	131,2	78,9
Yanvar-oktyabr	130,2	133,9	83,8
Yanvar-noyabr	137,4	152,1	90,1
Yanvar-dekabr	177,7	148,1	95,9

Cədvəl 23

Maşın və avadanlıqların, avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı sahələrində istehsal edilmiş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2023-cü ildə istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilə nisbətən, faizlə	01.01.2024-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Maşın və avadanlıqların istehsalı			
Nasoslar, ədəd	5935	100,7	417
ondan:			
ştanqlı quyu nasosları, ədəd	5655	104,3	354
Kran, qapaq və klapanlar, ton	243,8	185,1	81,5
ondan:			
fontan armaturu, ton	91,3	131,9	-
Qaldırıcı qurğular, ədəd	117	110,4	402
Traktorlar, ədəd	662	112,6	10
Avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı			
Minik avtomobilləri, ədəd	3738	182,4	17
Yük avtomobilləri, ədəd	799	188,4	-

Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı; su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorları

Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sektorunda 2023-cü ildə 3065,0 milyon manat dəyərində məhsul istehsal olunmuş və xidmətlər göstərilmiş, əvvəlki illə müqayisədə 0,6 faizlik artım müşahidə olunmuşdur.

Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorunda istehsal edilmiş məhsulların həcmi 585,6 milyon manat təşkil etmişdir.

Cədvəl 24

Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı; su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorlarında məhsul buraxılışı

Fəaliyyət növlərinin adı	2023-cü ildə istehsal edilmişdir, milyon manat	Əvvəlki ilə nisbətən (sabit qiymətlərlə), faizlə
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	3065,0	100,6
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	585,6	115,5

Cədvəl 25

Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı; su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorlarında istehsal edilmiş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2023-cü ildə istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilə nisbətən, faizlə
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı		
Elektrik enerjisi, mln. kVt.s	27561,5*	101,0
ondan əmtəəlik	26636,1	100,7
istilik elektrik stansiyalarının istehsalı	24816,7	100,3
su elektrik stansiyalarının istehsalı	1697,8	108,7
küləklə işləyən elektrik stansiyaların istehsalı	56,0	67,7
günəş enerjisi ilə işləyən elektrik stansiyaların istehsalı	65,6	108,8
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı		
Suyun təmizlənməsi və bölüşdürülməsi, mln. kub metr	552,0	99,5

*) əsas fəaliyyəti elektrik enerjisinin istehsalı olmayan müəssisələr nəzərə alınmadan

Tikinti

Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər

2023-cü ildə ölkənin iqtisadi və sosial sahələrinin inkişafı üçün bütün maliyyə mənbələrindən əsas kapitala 20296,6 milyon manat və ya 2022-ci illə müqayisədə 9,8 faiz çox vəsait yönəldilmişdir. Neft-qaz sektoruna yatırılmış investisiyaların həcmi 10,9 faiz, qeyri neft-qaz sektoruna yönəldilən vəsaitin həcmi isə 9,3 faiz artmışdır. Ümumi sərmayənin 12485,2 milyon manatı və ya 61,5 faizi məhsul istehsalı sahələrinin, 6840,0 milyon manatı (33,7 faizi) xidmət sahələrinin, 971,4 milyon manatı (4,8 faizi) isə yaşayış evlərinin tikintisinin payına düşmüşdür.

Ümumi sərmayənin 56,1 faizi dövlət, 43,9 faizi qeyri-dövlət sektorunun sərmayədarları tərəfindən qoyulmuşdur. Sərmayə qoyuluşunun 71,7 faizi tikinti-quraşdırma işlərinə sərf edilmişdir.

Daxili mənbələrdən əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitin dəyəri ümumi sərmayənin 80,9 faizini təşkil etmişdir.

Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitdə müəssisə və təşkilatların öz vəsaitləri 9842,3 milyon manat, büdcə vəsaitləri 7428,9 milyon manat, əhalinin şəxsi vəsaitləri 1194,2 milyon manat, bank kreditləri 619,0 milyon manat, sair vəsaitlər 1212,2 milyon manat təşkil etmişdir.

Cədvəl 26

Maliyyə mənbələri üzrə əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər

	2023-cü ildə, milyon manat	Əvvəlki ilə nisbətən (müqayisəli qiymətlərlə), faizlə	Ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə
Cəmi	**20296,6**	**109,8**	**100,0**
o cümlədən: Müəssisə və təşkilatların öz vəsaitləri	9842,3	113,1	48,5
Bank kreditləri	619,0	119,5	3,0
Büdcə vəsaitləri	7428,9	106,5	36,6
Büdcədənkənar dövlət fondlarının vəsaitləri	0,0	-	0,0
Əhalinin şəxsi vəsaiti	1194,2	90,4	5,9
Sair vəsaitlər	1212,2	125,5	6,0

Qrafik 7

Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlərin maliyyə mənbələri üzrə strukturu, faizlə

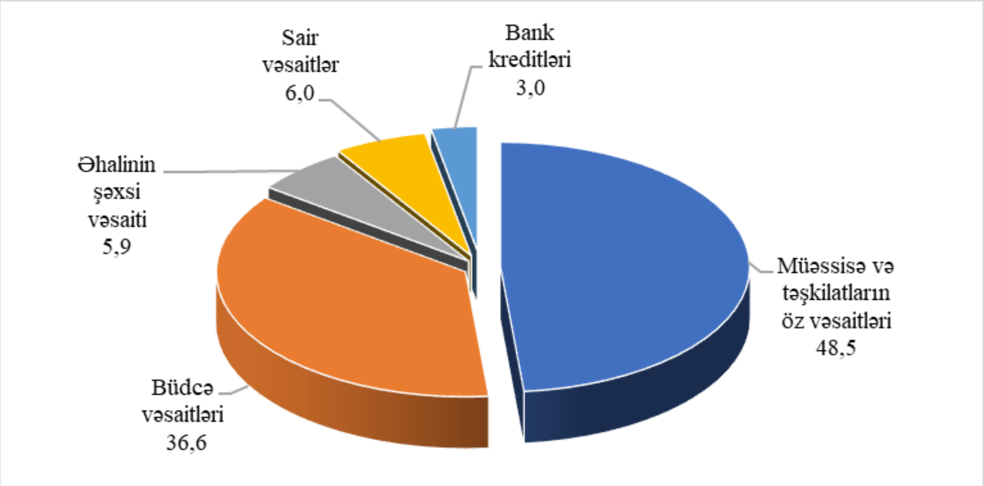

2023-cü ildə əsas kapitala yönəldilmiş ümumi vəsaitin 40,1 faizi sənaye, 23,5 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, 23,4 faizi

tikinti, 2,8 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq, 2,2 faizi dövlət idarəetməsi və müdafiə, 2,1 faizi ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri, 1,8 faizi informasiya və rabitə, 1,2 faizi maliyyə və sığorta fəaliyyəti, 1,1 faizi təhsil, hər birində 0,4 faiz olmaqla turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə, inzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi, əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi, 0,3 faizi digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi, 0,2 faizi peşə, elmi və texniki fəaliyyət, 0,1 faizi daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar sahələrinə sərf edilmişdir.

Cədvəl 27

İqtisadiyyatın sahələri üzrə əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlərin dəyəri

İqtisadiyyatın sahələri	2023-cü ildə, milyon manat	Əvvəlki ilə nisbətən (müqayisəli qiymətlərlə), faizlə	Ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə
Cəmi	**20296,6**	**109,8**	**100,0**
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	**569,2**	**134,9**	**2,8**
Sənaye	**8132,3**	**109,7**	**40,1**
o cümlədən: Mədənçıxarma sənayesi	6081,4	118,0	30,0
Emal sənayesi	888,9	71,5	4,4
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	966,6	135,5	4,8
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	195,4	63,8	0,9
Tikinti	**4755,1**	**130,5**	**23,4**
ondan mənzil tikintisi	971,4	101,9	4,8
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	**428,4**	**2,6 d.**	**2,1**
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	**4765,9**	**99,8**	**23,5**
o cümlədən: nəqliyyat	4758,8	99,8	23,5
poçt və kuryer fəaliyyəti	7,1	170,5	0,0
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	**87,9**	**96,2**	**0,4**

...ardı

İqtisadiyyatın sahələri	2023-cü ildə, milyon manat	Əvvəlki ilə nisbətən (müqayisəli qiymətlərlə), faizlə	Ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə
İnformasiya və rabitə	**373,2**	**90,2**	**1,8**
ondan rabitə	363,2	106,4	1,8
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	**249,3**	**69,2**	**1,2**
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	**14,3**	**170,6**	**0,1**
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	**37,2**	**84,4**	**0,2**
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	**75,8**	**126,2**	**0,4**
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	**443,8**	**70,4**	**2,2**
Təhsil	**229,4**	**81,5**	**1,1**
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	**77,8**	**88,4**	**0,4**
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	**7,2**	**20,6**	**0,0**
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	**49,8**	**91,4**	**0,3**

2023-cü ildə neft-qaz sektoruna 6265,5 milyon manatlıq vəsait yönəldilmişdir. Qeyri neft-qaz sektorunun inkişafına sərf edilmiş 14031,1 milyon manatlıq vəsaitin 1866,9 milyon manatı (ümumi sərmayənin 9,2 faizi) qeyri neft-qaz sənayesi sektorunda istifadə edilmişdir.

2023-cü ildə Naxçıvan Muxtar Respublikasında Naxçıvan Bərpa-istehsalat hərbi kompleksi, Bakı şəhərində Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti, İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Əmlak Məsələləri Dövlət Xidməti və Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin yeni inzibati binaları, “Bakı KOB evi”, “STEAM İnnovasiya Mərkəzi”, “Şimal” Kiçik Su Elektrik Stansiyası, dərman istehsalı zavodu, Qaradağ Günəş Elektrik Stansiyası, Bakı-Quba-Rusiya Federasiyası ilə dövlət sərhədi ödənişli avtomobil yolu, Sumqayıt şəhərində Sumqayıt şəhər Xəstəxanasının yeni binası, Ağdam

rayonunda Bərdə-Ağdam avtomobil yolu, Samux rayonunda Samux Rayon Mərkəzi Xəstəxanasının yeni binası, Cəbrayıl rayonunda “Cəbrayıl” qovşaq elektrik yarımstansiyası, Cəbrayıl Rəqəmsal İdarəetmə Mərkəzi, Cəlilabad rayonunda Cəlilabad Dövlət Peşə Təhsil Mərkəzi, Füzuli rayonunda Rəqəmsal Yarımstansiya və İdarəetmə Mərkəzi, Füzuli-Hadrut avtomobil yolu, Bərdədə Qarabağ Regional DOST Mərkəzinin və Qarabağ Regional Peşə Hazırlığı Mərkəzi, Xocavənd rayonunda Rəqəmsal İdarəetmə Mərkəzi, “Hadrut” qovşaq yarımstansiyası, Şükürbəyli-Cəbrayıl-Hadrut avtomobil yolu, İsmayıllı rayonunda DOST İnklüziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzinin “DOST EVİ” filialı, Kəlbəcər rayonunda hərbi hospital, “Qamışlı” və “Meydan” Kiçik Su Elektrik stansiyaları, “Çıraq-1” və “Çıraq-2” Kiçik Su Elektrik stansiyaları, “Soyuqbulaq” Kiçik Su Elektrik Stansiyası, Laçın rayonunda “Qorçu” yarımstansiyası, “Laçın” şəhər yarımstansiyası, “Həkəri Balıq Təsərrüfatı”, Laçın rayonunun sənaye zonasında mebel fabriki, “Mişni” və “Alxaslı” Kiçik Su Elektrik stansiyaları, Qazax rayonunda mebel fabriki, Neftçala rayonunda Neftçala Olimpiya İdman Kompleksi, Salyan rayonunda “Asan xidmət” Mərkəzi, “Azərişıq” ASC-nin Salyan Rəqəmsal İdarəetmə Mərkəzi, Tərtər rayonunda Talış-Tapqaraqoyunlu-Qaşaltı sanatoriyası avtomobil yolu, Suqovuşan qəsəbəsində istirahət parkı, Şuşa rayonunda Zarıslıçay nasos stansiyası, Şuşa Elektrik Şəbəkələrinin İnnovativ Texnologiyalar Mərkəzi, Şuşa Otel-Konqres Mərkəzi Kompleksi, Şuşa Yaradıcılıq Mərkəzi, “Yasəmən” oteli, Yuxarı Gövhər Ağa məscidi, Saatlı məscidi, Milli Xalça Muzeyinin Şuşa filialı, Mehmandarovların malikanə kompleksi, Zəngilan rayonunda “Cahangirbəyli” Su Elektrik Stansiyası, Zəngilan Konqres Mərkəzi Kompleksi və s. mühüm əhəmiyyətli obyektlər istifadəyə verilmişdir.

Xarici ölkələr və beynəlxalq təşkilatların vəsaitləri hesabına əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitin 3656,2 milyon manatı (94,1 faizi) Birləşmiş Krallıq, Türkiyə, ABŞ, Yaponiya, İsveçrə, Rusiya, Fransa, Norveç və İran sərmayədarlarına məxsus olmuşdur.

2023-cü ildə tikinti müəssisələri tərəfindən (fərdi sahibkarlar nəzərə alınmaqla) yerinə yetirilmiş inşaat işlərinin 80,7 faizini tikinti, yenidənqurma və genişləndirmə, 7,9 faizini əsaslı təmir, 7,1 faizini cari təmir, 4,3 faizini isə sair tikinti işləri təşkil etmişdir. Ümumi inşaat işlərinin 88,7 faizini qeyri-dövlət tikinti müəssisələri yerinə yetirmişlər.

Qrafik 8

Tikinti müəssisələri tərəfindən yerinə yetirilmiş inşaat işlərinin strukturu (ümumi yekuna görə, faizlə)

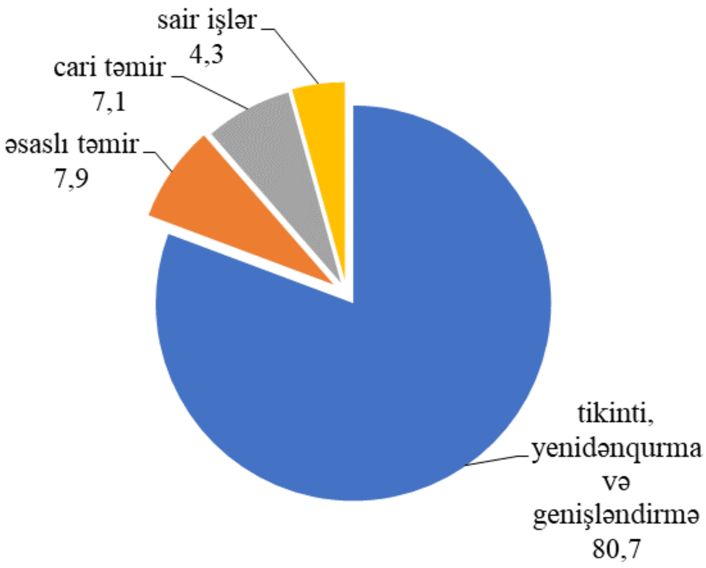

Kənd təsərrüfatı

2023-cü il üzrə kənd təsərrüfatının ümumi məhsulunun faktiki qiymətlərlə dəyəri 12210,6 milyon manat təşkil etmişdir ki, onun da 6276,7 milyon manatı heyvandarlıq, 5933,9 milyon manatı isə bitkiçilik məhsullarının payına düşür.

Qrafik 9

Kənd təsərrüfatının ümumi məhsulunun strukturu

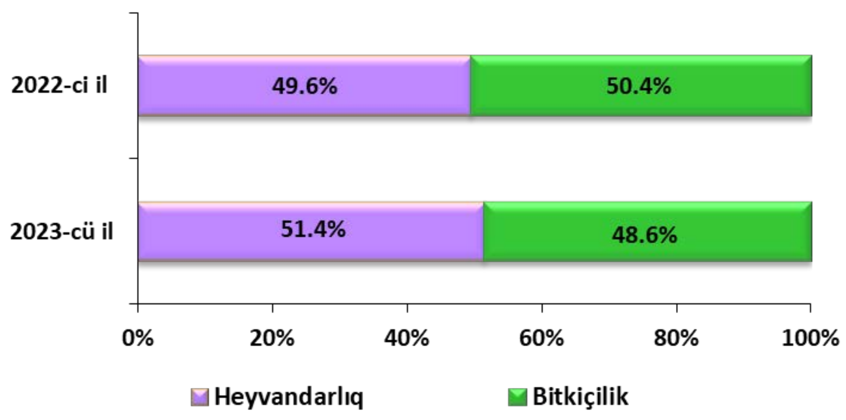

2022-ci illə müqayisədə kənd təsərrüfatının istehsalı 3,0 faiz, o cümlədən heyvandarlıq məhsulları üzrə 3,2 faiz, bitkiçilik məhsulları üzrə isə 2,7 faiz artmışdır.

Cədvəl 28

Kənd təsərrüfatı üzrə istehsal indeksinin dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Cəmi	o cümlədən: heyvandarlıq məhsulları	o cümlədən: bitkiçilik məhsulları
2022-ci il			
Yanvar	102,7	102,6	104,8
Yanvar-fevral	103,1	102,5	114,1
Yanvar-mart	103,4	102,8	114,4
Yanvar-aprel	103,6	102,8	114,8
Yanvar-may	103,3	102,8	105,1
Yanvar-iyun	100,0	102,8	97,3
Yanvar-iyul	103,1	102,7	103,4
Yanvar-avqust	103,2	102,7	103,6
Yanvar-sentyabr	103,0	102,9	103,0
Yanvar-oktyabr	103,2	103,1	103,2
Yanvar-noyabr	103,4	103,3	103,4
Yanvar-dekabr	103,4	103,4	103,3
2023-cü il			
Yanvar	103,3	103,4	102,0
Yanvar-fevral	103,3	103,4	101,9
Yanvar-mart	103,4	103,5	101,3
Yanvar-aprel	103,5	103,5	103,2
Yanvar-may	105,2	103,5	110,9
Yanvar-iyun	103,4	103,7	103,0
Yanvar-iyul	103,3	103,4	103,2
Yanvar-avqust	103,3	103,4	103,2
Yanvar-sentyabr	103,0	103,5	102,5
Yanvar-oktyabr	103,0	103,3	102,7
Yanvar-noyabr	103,1	103,3	102,8
Yanvar-dekabr	103,0	103,2	102,7

Bitkiçilik. Ölkədə kənd təsərrüfatı məhsullarının yığımı başa çatmışdır. 2023-cü ildə qarğıdalı da daxil olmaqla 948,3 min hektar sahədən, hər hektardan orta hesabla 33,0 sentner olmaqla, ilkin çəkidə 3248,6 min ton dənli və dənli paxlalı bitkilər toplanmışdır. 2022-ci illə müqayisədə 2,8 faiz çox məhsul götürülmüşdür.

2023-cü ildə istehsal olunmuş dənli və dənli paxlalı bitkilərin 1833,8 min tonunu və yaxud 56,4 faizini buğda təşkil etmişdir. Buğdanın məhsuldarlığı 33,8 sentner olmuşdur. Bundan əlavə, 1010,5 min ton və ya 2022-ci ilə nisbətən 5,9 faiz az kartof, 1825,6 min ton (0,1 faiz çox) tərəvəz, 438,2 min ton (6,6 faiz az) bostan məhsulları, 1261,3 min ton (0,7 faiz çox) meyvə və giləmeyvə, 224,5 min ton (5,6 faiz çox) üzüm, 1,1 min ton (12,3 faiz çox) yaşıl çay yarpağı, 29,3 min ton (0,2 faiz az) günəbaxan, 219,8 min ton (1,3 faiz az) şəkər çuğunduru, 6,3 min ton (24,9 faiz çox) tütün və 276,1 min ton (14,4 faiz az) pambıq yığılmışdır.

Cədvəl 29

Bütün təsərrüfat kateqoriyaları üzrə bitkiçilik məhsullarının yığımı

	2023-cü il				2022-ci il		
	Əkin sahəsi, min hektar	Yığılmış sahə, min hektar	Yığılmış məhsul, min ton	Məhsul-darlıq, sent/ha	Yığılmış sahə, min hektar	Yığılmış məhsul, min ton	Məhsul-darlıq, sent/ha
Dənli və dənli paxlalı bitkilər-cəmi	**948,3**	**948,1**	**3 248,6**	**33,0**	**977,9**	**3 161,3**	**31,3**
o cümlədən: buğda	542,8	542,8	1 833,9	33,8	543,5	1 736,1	31,9
arpa	356,6	356,6	1 066,7	29,9	382,7	1 100,8	28,8
qarğıdalı	28,6	28,6	293,1	66,1	30,5	275,3	58,6
çəltik	3,2	3,0	14,9	34,9	3,1	11,6	36,1
sair dənlilər	5,4	5,4	21,5	20,6	6,5	15,5	20,1
paxlalılar	11,7	11,7	18,5	15,5	11,6	22,0	15,8
Pambıq	**93,7**	**93,7**	**276,1**	**29,5**	**104,2**	**322,5**	**30,9**
Dən üçün günəbaxan[1)]	**9,9**	**9,9**	**29,3**	**25,9**	**11,5**	**29,4**	**23,0**
Şəkər çuğunduru[1)]	**4,5**	**4,5**	**219,8**	**482**	**4,8**	**222,7**	**455**
Tütün	**2,7**	**2,7**	**6,3**	**23,1**	**2,4**	**5,1**	**20,8**
Kartof	**49,5**	**49,4**	**1 010,5**	**200**	**54,8**	**1 074,3**	**190**
Tərəvəz	**61,2**	**61,2**	**1 825,6**	**201**	**65,4**	**1 823,3**	**196**
Bostan məhsulları	**17,2**	**17,2**	**438,2**	**254**	**20,1**	**469,3**	**233**
Meyvə və giləmeyvə	**227,2**[2)]	**177,2**[3)]	**1 261,3**	**70,8**	**174,4**[3)]	**1 253,1**	**71,5**
Üzüm	**15,0**[2)]	**14,2**[3)]	**224,5**	**113,3**	**14,8**[3)]	**212,6**	**102,7**
Yaşıl çay yarpağı, ton	**1,0**[2)]	**0,7**[3)]	**1 123,8**	**15,3**	**0,8**[3)]	**1 000,9**	**12,2**

[1)] ilkin çəkidə
[2)] cəmi əkmələr
[3)] bar verən yaşda əkmələr

Ölkədə 2024-cü ilin məhsulu üçün payızlıq bitkilərin kütləvi səpini başa çatmaq üzrədir və cari il yanvar ayının 1-i vəziyyətinə 1025,4 min hektar sahədə dən və yaşıl yem üçün payızlıq bitkilər səpilmişdir. Səpin aparılmış sahənin 99,0 faizini və yaxud 1015,6

min hektarını dən üçün payızlıq bitkilər təşkil etmişdir ki, onun da 598,3 min hektarı buğda, 417,1 min hektarı arpa, 0,2 min hektarı isə çovdar əkinlərinin payına düşür.

Ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə dən üçün payızlıq bitkilərin səpin sahəsi 4,6 faiz, o cümlədən buğdanın səpin sahəsi 9,9 faiz azalmış, arpanın səpin sahəsi 4,3 faiz artmışdır.

Heyvandarlıq. 2023-cü ildə quş əti də daxil olmaqla diri çəkidə 647,7 min ton ət, 2284,0 min ton süd, 2188,2 milyon ədəd yumurta, 15,1 min ton yun, 357,0 ton barama istehsal olunmuşdur. 2022-ci illə müqayisədə ət istehsalı 3,1 faiz, süd istehsalı 0,9 faiz, yumurta istehsalı 8,4 faiz, barama istehsalı 4,6 faiz artmış, yun istehsalı isə 3,9 faiz azalmışdır.

Cədvəl 30

Əsas növ heyvandarlıq məhsullarının istehsalı, min ton

	Ət (diri çəkidə)	Süd	Yumurta, milyon ədəd	Yun
2022-ci il				
Yanvar	44,4	159,2	157,0	-
Yanvar-fevral	87,9	318,8	306,3	-
Yanvar-mart	134,3	493,3	476,6	-
Yanvar-aprel	181,6	685,0	643,1	2,2
Yanvar-may	220,1	890,9	824,8	12,0
Yanvar-iyun	276,8	1 093,1	988,8	14,4
Yanvar-iyul	317,1	1 284,4	1 165,1	14,8
Yanvar-avqust	364,2	1 457,6	1 323,3	15,2
Yanvar-sentyabr	411,2	1 655,5	1 486,5	15,6
Yanvar-oktyabr	470,8	1 837,6	1 658,6	15,6
Yanvar-noyabr	522,0	2 036,3	1 821,5	15,6
Yanvar-dekabr	628,0	2 264,7	2 018,1	15,8
2023-cü il				
Yanvar	45,6	160,7	182,1	-
Yanvar-fevral	90,4	322,3	355,6	-
Yanvar-mart	138,3	501,4	543,5	-
Yanvar-aprel	187,3	697,6	726,5	2,1
Yanvar-may	226,9	909,5	918,6	11,7

...ardı

	Ət (diri çəkidə)	Süd	Yumurta, milyon ədəd	Yun
Yanvar-iyun	285,4	1 122,9	1 107,4	14,0
Yanvar-iyul	327,0	1 305,8	1 305,1	14,4
Yanvar-avqust	375,4	1 482,0	1 481,2	14,8
Yanvar-sentyabr	424,5	1 682,9	1 662,7	15,1
Yanvar-oktyabr	485,4	1 864,5	1 832,5	15,1
Yanvar-noyabr	538,2	2 062,2	2 001,2	15,1
Yanvar-dekabr	647,7	2 284,0	2 188,2	15,1

2023-cü ildə hər inək və camışdan orta hesabla 1746 kiloqram (2022-ci ildə 1731 kq) süd sağılmışdır.

İlkin məlumatlara görə 2024-cü il yanvarın 1-i vəziyyətinə ölkə üzrə 7081,6 min baş qoyun və keçi, 2502,4 min baş iribuynuzlu mal-qara, o cümlədən 1235,5 min baş inək və camış mövcud olmuşdur. İribuynuzlu mal-qaranın 49,4 faizini inək və camışlar təşkil edir.

Cədvəl 31

Bütün təsərrüfat kateqoriyaları üzrə heyvanların və quşların sayı, min baş

	Yanvarın 1-i vəziyyətinə		Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən	
	2024-cü il	**2023-cü il**	**%**	**+, -**
İribuynuzlu mal-qara	2 502,4	2 618,1	95,6	-115,7
o cümlədən: inək və camışlar	1 235,5	1 288,8	95,9	-53,3
Qoyun və keçilər	7 081,6	7 751,7	91,4	-670,1
Donuzlar, baş	4 469	5 130	87,1	-661
Quşlar (müəssisələr üzrə)	11 647,5	11 635,5	100,1	12,0
ondan quşçuluq müəssisələri üzrə	11 265,0	10 886,6	103,5	378,4

2023-cü ildə quşçuluq müəssisələrində diri çəkidə 76,0 min ton quş əti və 1053,5 milyon ədəd yumurta istehsal olunmuşdur. Ümumilikdə bu müəssisələr üzrə cəmi quşların sayı 11265,0 min baş olmuş, hər yumurtlayan toyuqdan orta hesabla 244 ədəd yumurta alınmışdır.

Nəqliyyat

2023-cü ildə yük və sərnişin daşımaları əvvəlki illə müqayisədə müvafiq olaraq 5,3 faiz və 18,7 faiz artmışdır.

Nəqliyyat sektorunda fəaliyyət göstərən təsərrüfat subyektləri tərəfindən 230,2 milyon ton yük daşınmışdır. Yüklərin 3,9 faizi dəniz, 7,9 faizi dəmir yolu, 0,1 faizi hava, 58,4 faizi avtomobil nəqliyyatı, 29,7 faizi isə boru kəməri ilə daşınmışdır.

Qrafik 10

Yük daşınmasının nəqliyyat növləri üzrə strukturu,
faizlə

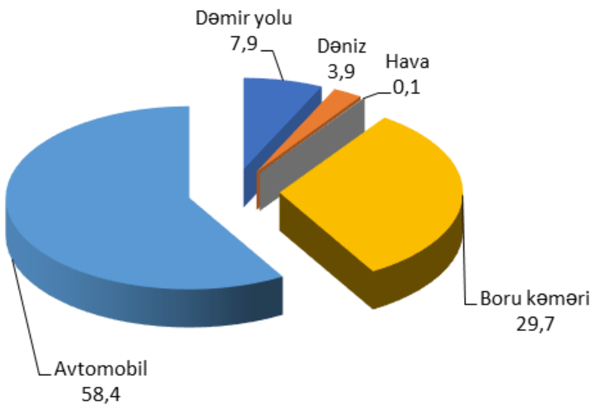

Qeyri-dövlət sektoruna məxsus nəqliyyat vasitələri ilə daşınmış yüklərin həcmi 5,4 faiz artmış, daşınmış yüklərin ümumi həcmində bu sektorun xüsusi çəkisi 78,2 faiz təşkil etmişdir.

2023-cü ildə nəqliyyatçılar 1923,6 milyon sərnişinə xidmət göstərmişlər. Sərnişinlərin 88,1 faizi avtomobil nəqliyyatı, 11,4 faizi metro, qalan hissəsi isə digər nəqliyyat növləri ilə daşınmışdır.

Dəmir yolu nəqliyyatı ilə 2023-cü ildə 18,3 milyon ton yük, 7107,5 min sərnişin daşınmış, 2022-ci illə müqayisədə yük daşınmasında 2,6 faiz azalma, sərnişin daşınmasında isə 38,4 faiz artım müşahidə olunmuşdur.

Orta hesabla sutkada 400 vaqon yüklənmiş, 424 vaqon isə boşaldılmışdır.

Sutka ərzində dəmir yolunun Şimal istiqaməti üzrə 20,2 min ton, Qərb istiqaməti üzrə 3,1 min ton, Cənub istiqaməti üzrə isə 0,7 min ton yüklənmə işi yerinə yetirilmişdir.

Dəniz nəqliyyatı ilə 2023-cü ildə daşınmış yüklərin həcmi 9010,8 min ton təşkil etmiş və əvvəlki ilə nisbətən 19,8 faiz artmışdır. Yüklərin 54,4 faizini neft yükləri təşkil etmişdir.

Dəniz limanları tərəfindən 13375,6 min ton həcmində yükləmə-boşaltma işləri həyata keçirilmiş və yüklərin 11048,8 min tonunu və ya 82,6 faizini tranzit yüklər təşkil etmişdir.

2024-cü il yanvar ayının 1-i vəziyyətinə limanlarda qalan yüklərin həcmi 463,1 min ton olmuşdur.

Dövr ərzində bu nəqliyyat növü ilə daşınmış sərnişinlərin sayı 2022-ci ilə nisbətən 10,7 faiz artaraq 23,7 min nəfər olmuşdur.

Qrafik 11

Nəqliyyat sektorunda daşınmış yüklərin həcmi, min ton

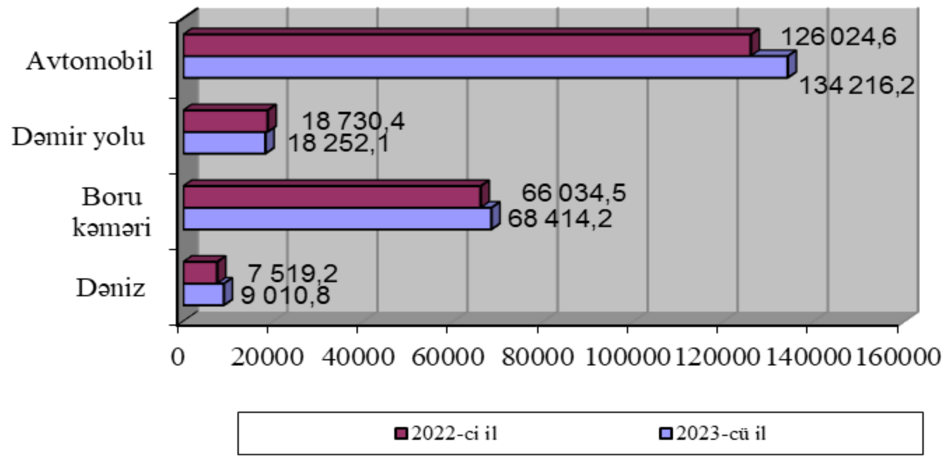

Nəqliyyat sektorunda daşımaların həcmində xüsusi çəkisi ən böyük olan **avtomobil nəqliyyatı** ilə 2023-cü ildə 134,2 milyon ton yük, 1694,1 milyon sərnişin daşınmış və əvvəlki illə müqayisədə müvafiq olaraq 6,5 faiz və 20,6 faiz artım qeydə alınmışdır. Sərnişinlərin 94,4 faizi avtobus, 5,6 faizi isə minik taksilərinin xidmətlərindən istifadə etmişdir. Yük dövriyyəsi 7,3 faiz, sərnişin dövriyyəsi isə 21,4 faiz artmışdır.

Metro nəqliyyatının xidmətlərindən istifadə etmiş sərnişinlərin sayı 5,2 faiz artaraq 219,5 milyon nəfər olmuşdur.

Hava nəqliyyatı ilə 2911,8 min və ya 29,2 faiz çox sərnişin daşınmış, daşımaların 99,9 faizi dövlət, 0,1 faizi isə özəl müəssisələrə məxsus nəqliyyat vasitələri ilə həyata keçirilmişdir. Bu nəqliyyat növü ilə yükdaşıma 16,7 faiz azalaraq 338,8 min ton olmuşdur.

Magistral neft kəmərləri ilə 39753,2 min ton neft nəql edilmişdir. Nəqletmənin 75,9 faizi Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft ixrac kəməri ilə həyata keçirilmiş və il ərzində bu kəmər vasitəsilə 30191,6 min ton neft ötürülmüşdür. Dövr ərzində BTC kəməri ilə nəql edilmiş neftin 82,6 faizini və ya 24950,9 min tonunu Azərbaycanda hasil edilən neft, 17,4 faizini və ya 5240,7 min tonunu isə Türkmənistan və Qazaxıstandan daxil olan neft təşkil etmişdir.

Magistral qaz kəmərləri ilə 39806,9 milyon kub-metr qaz nəql edilmiş və əvvəlki ilə nisbətən 1,4 faiz artım müşahidə olunmuşdur. Qazın nəqlinin 54,8 faizi Bakı-Tbilisi-Ərzurum Cənubi Qafqaz boru kəməri vasitəsilə həyata keçirilmiş və 21800,1 milyon kub-metr qaz ötürülmüşdür.

2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında nəqliyyat dəhlizlərində daşınmış yüklərin həcmi 29972,8 min ton olmuşdur. Yüklərin 13575,9 min tonu və ya 45,3 faizi dəmir yolu nəqliyyatı, 8578,2 min tonu və ya 28,6 faizi avtomobil nəqliyyatı, 7818,7 min tonu və ya 26,1 faizi dəniz nəqliyyatı ilə daşınmışdır.

Dəhlizlər vasitəsilə daşınmış yüklərin 56,7 faizini və ya 16983,8 min tonunu tranzit yüklər təşkil etmişdir.

İnformasiya və rabitə

Bu sahədə fəaliyyət göstərən müəssisələr tərəfindən 2023-cü il ərzində əvvəlki illə müqayisədə göstərilmiş xidmətlərin dəyəri real ifadədə 16,3 faiz artaraq 3206,5 milyon manat təşkil etmişdir ki, onun da 71,8 faizi əhali tərəfindən istehlak olunmuşdur.

Xidmətlərdən əldə edilən gəlirin 36,1 faizi və ya 1158,5 milyon manatı mobil telefon rabitəsi sahəsində formalaşmışdır.

İstehlak bazarı

2023-cü ildə istehlakçıların tələbatlarının ödənilməsi məqsədilə satılmış malların və göstərilmiş xidmətlərin dəyəri 72,5 milyard manat olmaqla 2022-ci ilə nisbətən müqayisəli qiymətlərlə 5,5 faiz artmışdır.

Qeyri-dövlət sektorunun təsərrüfat subyektləri tərəfindən satılmış malların və göstərilmiş xidmətlərin dəyəri 2022-ci illə müqayisədə 5,3 faiz artaraq 69,7 milyard manata bərabər olmuş, onun 49,5 faizi fərdi sahibkarların fəaliyyəti sayəsində formalaşmışdır.

Cədvəl 32

İstehlak bazarı üzrə əsas göstəricilər

	2023-cü il, milyon manat	2023-cü il 2022-ci ilə nisbətən, faizlə
İstehlak bazarında satılmış malların və göstərilmiş xidmətlərin ümumi dəyəri	**72 450,8**	**105,5**
o cümlədən: dövlət mülkiyyəti üzrə	2 740,3	110,8
qeyri-dövlət mülkiyyəti üzrə	69 710,5	105,3
ondan: fərdi sahibkarlar üzrə	34 530,7	104,7

Hesabat ilində bir istehlakçı orta hesabla ayda 594,6 manat və ya 2022-ci illə müqayisədə nominal ifadədə 74,5 manat çox vəsait xərcləmişdir.

Əmtəə bazarı

2023-cü ildə pərakəndə ticarət şəbəkəsində istehlakçılara 59,0 milyard manatlıq, o cümlədən 33,0 milyard manatlıq ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları, 26,0 milyard manatlıq qeyri-ərzaq malları satılmışdır. 2022-ci illə müqayisədə pərakəndə ticarət dövriyyəsi real ifadədə 3,7 faiz, o cümlədən ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları üzrə 2,5 faiz, qeyri-ərzaq malları üzrə 5,2 faiz artmışdır.

Cədvəl 33

Pərakəndə ticarət dövriyyəsinin makrostrukturu

	2023-cü il, milyon manat	Ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə	2023-cü il 2022-ci ilə nisbətən, faizlə
Pərakəndə ticarət dövriyyəsi	**58 997,7**	**100,0**	**103,7**
o cümlədən: ərzaq məhsulları	30 439,3	51,6	102,7
içkilər və tütün məmulatları	2 574,1	4,4	100,1
qeyri-ərzaq malları	25 984,3	44,0	105,2

Hesabat ilində əhalinin bir nəfərinə düşən orta aylıq pərakəndə ticarət dövriyyəsi 484,2 manat və ya 2022-ci illə müqayisədə nominal ifadədə 53,5 manat çox olmuşdur. Ticarət şəbəkəsində bir ölkə sakini orta hesabla ayda 270,9 manatlıq ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları, 213,3 manatlıq qeyri-ərzaq malları almışdır.

Cədvəl 34

Pərakəndə ticarət dövriyyəsinin dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, müqayisəli qiymətlərlə, faizlə		
	Pərakəndə ticarət dövriyyəsi	o cümlədən	
		ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları üzrə	qeyri-ərzaq malları üzrə
2022-ci il			
Yanvar	102,9	102,5	103,5
Yanvar-fevral	103,0	102,6	103,5
Yanvar-mart	103,1	102,6	103,7
Yanvar-aprel	103,0	102,5	103,7
Yanvar-may	103,1	102,5	103,8
Yanvar-iyun	102,9	102,3	103,6
Yanvar-iyul	102,9	102,3	103,7
Yanvar-avqust	102,8	102,2	103,6
Yanvar-sentyabr	102,9	102,3	103,6
Yanvar-oktyabr	102,9	102,2	103,6
Yanvar-noyabr	103,0	102,2	103,8
Yanvar-dekabr	103,1	102,3	104,0
2023-cü il			
Yanvar	102,9	102,2	103,6
Yanvar-fevral	102,8	102,2	103,5
Yanvar-mart	103,0	102,1	104,1
Yanvar-aprel	102,9	102,1	104,0
Yanvar-may	102.9	102,0	104,1
Yanvar-iyun	103,0	102,1	104,2
Yanvar-iyul	103,1	102,0	104,3
Yanvar-avqust	103,2	102,1	104,5
Yanvar-sentyabr	103,3	102,0	104,8
Yanvar-oktyabr	103,4	102,2	104,9
Yanvar-noyabr	103,6	102,4	105,1
Yanvar-dekabr	103,7	102,5	105,2

Cədvəl 35

Pərakəndə ticarət dövriyyəsinin mal qrupları üzrə strukturu

	2023-cü il, milyon manat	2023-cü il 2022-ci ilə nisbətən, faizlə
Pərakəndə ticarət dövriyyəsi	**58 997,7**	**103,7**
o cümlədən: ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları	33 013,4	102,5
toxuculuq məhsulları, geyim və ayaqqabılar	8 408,7	105,5
elektrik malları və mebellər	2 734,0	104,0
kompüterlər, telekommunikasiya avadanlıqları və çap məhsulları	668,5	116,0
əczaçılıq məhsulları və tibbi ləvazimatlar	1 312,4	95,2
avtomobil benzini və dizel yanacağı	3 063,4	108,1
digər qeyri-ərzaq malları	9 797,3	105,0

Hesabat ilində istehlakçıların pərakəndə ticarət şəbəkəsində xərclədiyi vəsaitin 56,0 faizi ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatlarının, 14,3 faizi toxuculuq məhsulları, geyim və ayaqqabıların, 5,2 faizi avtomobil benzini və dizel yanacağının, 4,6 faizi elektrik malları və mebellərin, 2,2 faizi əczaçılıq məhsulları və tibbi ləvazimatların, 1,1 faizi kompüterlər, telekommunikasiya avadanlıqları və çap məhsullarının, 16,6 faizi isə digər qeyri-ərzaq mallarının alınmasına sərf olunmuşdur.

Qrafik 12

2023-cü ildə pərakəndə ticarət dövriyyəsinin mal qrupları üzrə strukturu

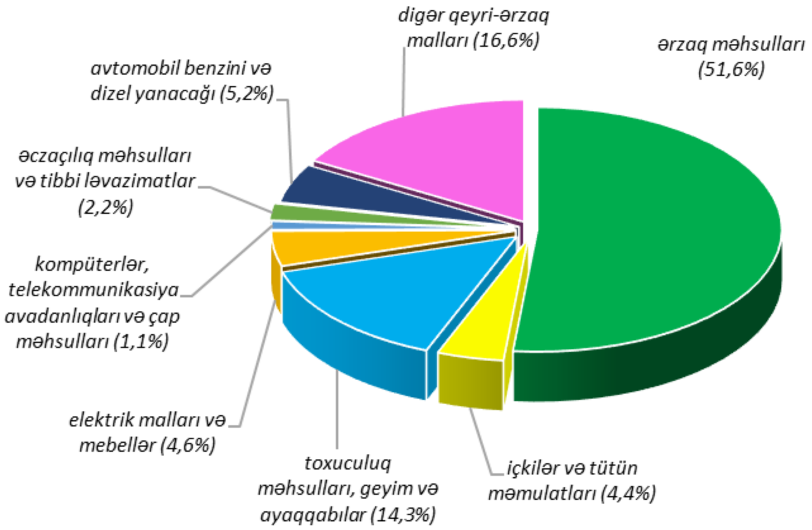

Cədvəl 36

Əmtəə bazarı üzrə əsas göstəricilər

	2023-cü ildə, milyon manat	2023-cü il 2022-ci ilə nisbətən, faizlə
Pərakəndə ticarət dövriyyəsi	**58 997,7**	**103,7**
o cümlədən: müəssisələr üzrə	15 310,1	103,1
fərdi sahibkarlar üzrə	30 773,3	103,6
bazar və yarmarkalar üzrə	12 914,3	104,3

Qrafik 13

2023-cü ildə pərakəndə ticarət dövriyyəsinin strukturu

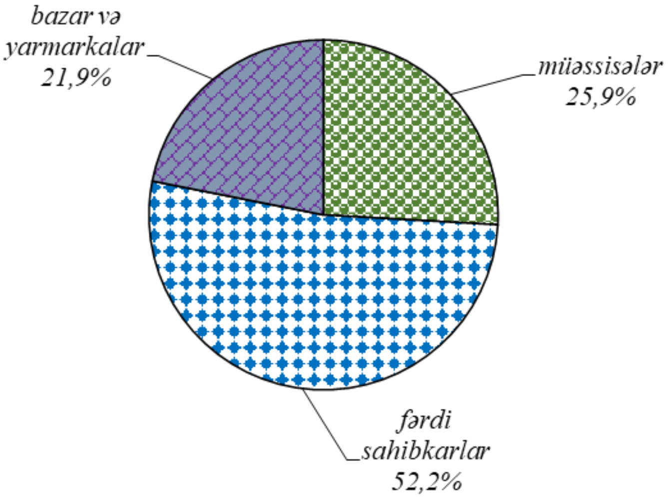

İctimai iaşə xidmətləri

2023-cü ildə ictimai iaşə dövriyyəsi 2022-ci illə müqayisədə real ifadədə 15,2 faiz artaraq 2041,5 milyon manat olmuşdur.

Cədvəl 37

İctimai iaşə dövriyyəsi

	2023-cü ildə, min manat	2023-cü il 2022-ci ilə nisbətən, faizlə
Cəmi	**2 041 516,9**	**115,2**
o cümlədən: dövlət	19 511,6	164,9
qeyri-dövlət	2 022 005,3	114,9
ondan: fiziki şəxslər	997 926,2	114,2

Özəl sektorda ictimai iaşə dövriyyəsinin 50,6 faizi hüquqi şəxslərin, 49,4 faizi isə bu sahədə sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan fiziki şəxslərin payına düşür. Hüquqi şəxslər üzrə dövriyyə 2022-ci illə müqayisədə 15,6 faiz artaraq 1024,1 milyon manat olmuşdur.

Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər

2023-cü ildə əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlərin dəyəri 2022-ci illə müqayisədə real ifadədə 14,0 faiz artaraq 11411,6 milyon manat olmuşdur. Hüquqi şəxslər tərəfindən əhaliyə 8652,1 milyon manatlıq xidmət göstərilmişdir ki, bu da xidmətlərin ümumi dəyərinin 75,8 faizini təşkil etmişdir.

Cədvəl 38

Ödənişli xidmətlərin göstərilməsi

	2023-cü ildə, milyon manat	2023-cü il 2022-ci ilə nisbətən, faizlə
Ödənişli xidmətlərin ümumi dəyəri - cəmi	**11 411,6**	**114,0**
o cümlədən: dövlət	2 559,6	112,7
qeyri-dövlət	8 852,0	114,3
ondan: fiziki şəxslər	2 759,5	114,2

2023-cü ildə hər bir ölkə sakini orta hesabla 1123,9 manatlıq və ya 2022-ci illə müqayisədə nominal ifadədə 204,8 manat çox müxtəlif ödənişli xidmətlərdən istifadə etmişdir.

Cədvəl 39

Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlərin indeksləri

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, müqayisəli qiymətlərlə, faizlə		
	Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər	o cümlədən	
		hüquqi şəxslər üzrə	fiziki şəxslər üzrə
2022-ci il			
Yanvar	106,6	106,8	105,7
Yanvar-fevral	105,0	104,5	106,6
Yanvar-mart	105,2	104,7	106,6
Yanvar-aprel	106,9	106,1	109,4
Yanvar-may	108,1	106,0	114,7
Yanvar-iyun	107,4	105,6	113,4
Yanvar-iyul	107,2	105,7	112,2
Yanvar-avqust	107,3	106,3	110,8
Yanvar-sentyabr	107,8	107,2	109,6
Yanvar-oktyabr	106,9	106,7	107,5
Yanvar-noyabr	107,3	107,4	106,7
Yanvar-dekabr	108,0	108,0	108,0
2023-cü il			
Yanvar	108,5	110,2	103,4
Yanvar-fevral	111,1	112,3	107,4
Yanvar-mart	111,6	113,0	107,5
Yanvar-aprel	111,9	113,4	107,4
Yanvar-may	113,8	114,9	110,5
Yanvar-iyun	115,1	115,3	114,4
Yanvar-iyul	115,2	114,5	117,1
Yanvar-avqust	115,2	114,4	117,8
Yanvar-sentyabr	115,3	114,5	117,9
Yanvar-oktyabr	115,3	114,7	117,1
Yanvar-noyabr	114,6	114,1	116,0
Yanvar-dekabr	114,0	113,9	114,2

Qrafik 14

Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər üzrə qiymət və fiziki həcm indeksləri
(əvvəlki aya nisbətən, faizlə)

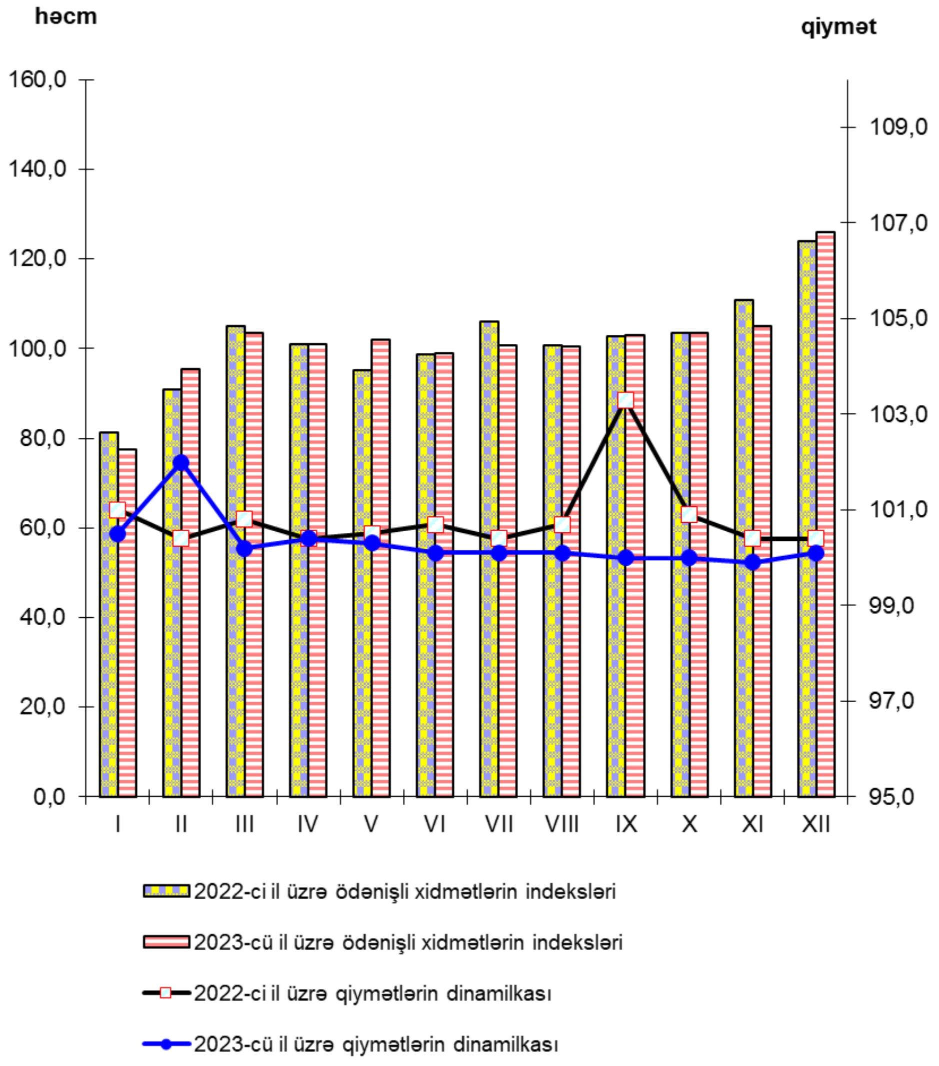

Qiymət indeksləri

Cədvəl 40

	2023-cü ilin dekabr ayı 2023-cü ilin noyabr ayına nisbətən, faizlə	2023-cü ilin dekabr ayı 2022-ci ilin dekabr ayına nisbətən, faizlə	2023-cü il 2022-ci ilə nisbətən, faizlə
İstehlak qiymətləri indeksi	100,5	102,1	108,8
Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi	95,8	98,5	89,0
o cümlədən: neft-qaz sənayesi	94,5	97,6	83,7
qeyri neft-qaz sənayesi	100,1	99,9	102,9
Kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi	101,9	104,9	108,1
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı xidmətlərinin qiymət indeksi	99,4	100,6	108,3
Poçt və kuryer xidmətlərinin qiymət indeksi	100,0	101,3	101,1
Rabitə xidmətlərinin qiymət indeksi	100,2	100,4	100,0
İdxal olunan məhsulların qiymət indeksi	102,2*	115,3**	116,8***
İxrac olunan məhsulların qiymət indeksi	101,4*	75,8**	72,0***
o cümlədən: qeyri neft-qaz məhsulları	101,9*	110,5**	105,1***

*2023-cü ilin noyabr ayı 2023-cü ilin oktyabr ayına nisbətən
**2023-cü ilin noyabr ayı 2022-ci ilin noyabr ayına nisbətən
***2023-cü ilin yanvar-noyabr ayları 2022-ci ilin yanvar-noyabr aylarına nisbətən

Qrafik 15

İstehlak və istehsalçı qiymət indeksləri, faizlə

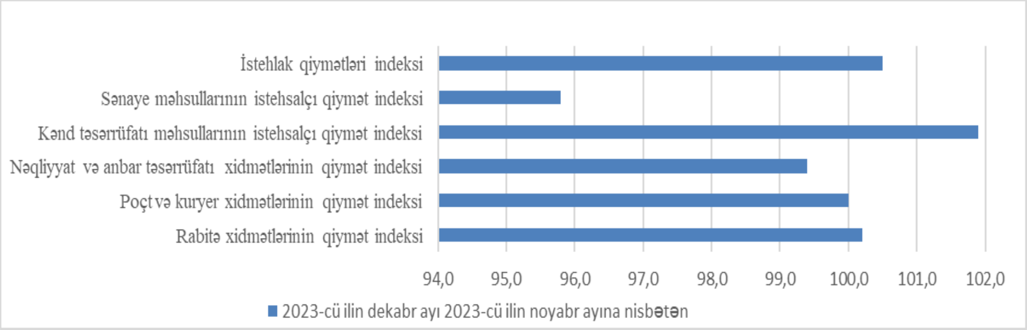

Qrafik 16

İstehlak qiymətləri indeksi və sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi

(əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

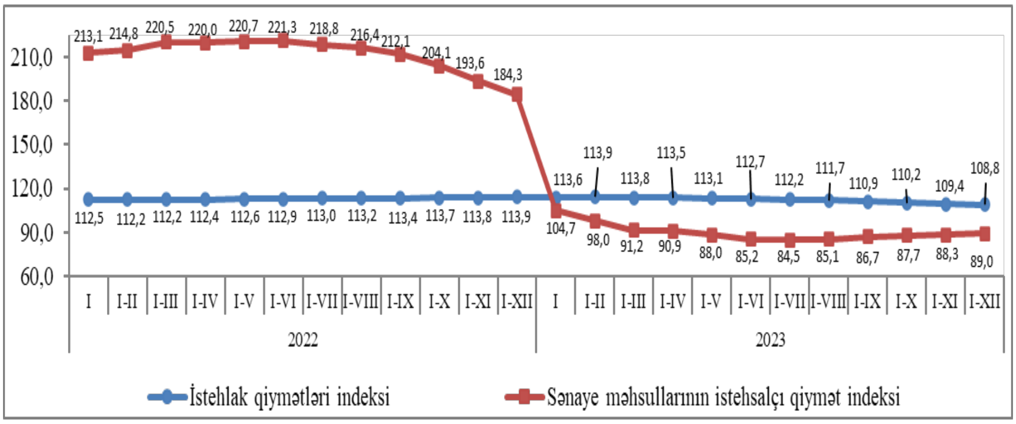

İstehlak qiymətləri indeksi

2023-cü ilin dekabr ayında istehlak qiymətləri indeksi noyabr ayı ilə müqayisədə 100,5 faiz, 2023-cü ildə əvvəlki illə müqayisədə isə 108,8 faiz təşkil etmişdir.

Cədvəl 41

İstehlak qiymətləri indeksinin dəyişməsi

	Cəmi məhsullar və xidmətlər			Ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları		
	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
2022-ci il						
Yanvar	101,6	112,5	112,5	102,6	117,1	117,1
Fevral	101,1	111,9	112,2	102,1	117,2	117,2
Mart	101,1	112,1	112,2	101,5	116,8	117,0
I rüb	**104,4**	-	**112,2**	**107,0**	-	**117,0**
Aprel	101,0	113,0	112,4	101,7	118,4	117,4
May	100,7	113,7	112,6	101,0	120,2	117,9
İyun	99,9	114,2	112,9	99,0	120,6	118,4
II rüb	**102,6**	-	**113,6**	**103,8**	-	**119,7**

…ardı...

	Cəmi məhsullar və xidmətlər			Ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları		
	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
2022-ci il						
İyul	100,5	113,7	113,0	100,1	120,3	118,7
Avqust	100,9	114,2	113,2	101,2	120,8	118,9
Sentyabr	103,1	115,6	113,4	103,4	121,8	119,3
III rüb	**102,3**	-	**114,5**	**101,7**	-	**121,0**
Oktyabr	101,6	115,6	113,7	102,2	121,0	119,4
Noyabr	101,0	115,1	113,8	101,2	120,1	119,5
Dekabr	101,0	114,4	113,9	101,7	119,0	119,5
IV rüb	**105,0**	-	**115,0**	**106,3**	-	**120,1**
2023-cü il						
Yanvar	101,0	113,6	113,6	101,2	117,5	117,5
Fevral	101,5	114,1	113,9	101,8	117,1	117,3
Mart	100,7	113,6	113,8	101,3	116,8	117,1
I rüb	**103,2**	-	**113,8**	**104,4**	-	**117,1**
Aprel	100,3	112,8	113,5	100,3	115,1	116,6
May	99,6	111,5	113,1	98,9	112,7	115,8
Iyun	99,1	110,6	112,7	97,9	111,5	115,1
II rüb	**100,7**	-	**111,6**	**100,2**	-	**113,1**
İyul	99,3	109,4	112,2	98,5	109,7	114,3
Avqust	99,6	108,0	111,7	99,1	107,4	113,4
Sentyabr	100,3	105,1	110,9	100,6	104,5	112,4
III rüb	**98,5**	-	**107,5**	**96,3**	-	**107,2**
Oktyabr	100,4	103,9	110,2	100,8	103,1	111,4
Noyabr	99,8	102,6	109,4	99,6	101,5	110,4
Dekabr	100,5	102,1	108,8	101,0	100,8	109,6
IV rüb	**100,5**	-	**102,9**	**101,0**	-	**101,8**

...sonu

	Qeyri-ərzaq məhsulları			Xidmətlər		
	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
2022-ci il						
Yanvar	100,8	105,9	105,9	101,0	111,1	111,1
Fevral	100,3	106,0	106,0	100,4	109,3	110,2
Mart	100,8	106,6	106,2	100,8	110,0	110,1
I rüb	**101,9**	-	**106,2**	**102,6**	-	**110,1**
Aprel	100,6	107,1	106,4	100,4	110,2	110,2
May	100,7	107,1	106,6	100,5	110,3	110,2
İyun	100,5	107,4	106,7	100,7	110,9	110,3
II rüb	**101,9**	-	**107,2**	**101,6**	-	**110,5**
İyul	101,4	108,6	107,0	100,4	108,9	110,1
Avqust	100,6	108,9	107,2	100,7	109,5	110,0
Sentyabr	102,4	110,5	107,6	103,3	111,4	110,2
III rüb	**103,1**	-	**109,3**	**102,5**	-	**110,0**
Oktyabr	101,3	110,9	107,9	100,9	112,0	110,4
Noyabr	101,6	112,1	108,3	100,4	110,7	110,4
Dekabr	100,5	111,9	108,6	100,4	110,2	110,4
IV rüb	**104,3**	-	**111,7**	**103,8**	-	**111,0**
2023-cü il						
Yanvar	101,1	112,2	112,2	100,5	109,7	109,7
Fevral	100,4	112,2	112,2	102,0	111,4	110,6
Mart	100,3	111,6	112,0	100,2	110,8	110,6
I rüb	**102,2**	-	**112,0**	**102,3**	-	**110,6**
Aprel	100,3	111,3	111,8	100,4	110,7	110,7
May	100,1	110,7	111,6	100,3	110,5	110,6
Iyun	100,1	110,3	111,4	100,1	109,8	110,5
II rüb	**100,8**	-	**110,8**	**101,3**	-	**110,3**
İyul	100,0	108,8	111,0	100,1	109,6	110,4
Avqust	100,0	108,3	110,6	100,1	108,9	110,2
Sentyabr	100,1	105,9	110,1	100,0	105,4	109,6
III rüb	**100,2**	-	**107,6**	**100,3**	-	**107,9**
Oktyabr	100,1	104,7	109,5	100,0	104,5	109,1
Noyabr	100,0	103,1	108,9	99,9	104,0	108,6
Dekabr	100,0	102,7	108,4	100,1	103,7	108,2
IV rüb	**100,2**	-	**103,5**	**100,1**	-	**104,0**

Qiymətləri dövlət tərəfindən tənzimlənən məhsullar və xidmətlər, həmçinin mövsümi xarakter daşıyan kənd təsərrüfatı məhsulları nəzərə alınmadan hesablanan və bazis inflyasiyası kimi qəbul edilmiş istehlak qiymətlərinin bazis indeksi 2023-cü ilin dekabr ayında noyabr ayı ilə müqayisədə 100,0 faiz, əvvəlki ilin dekabr ayı ilə müqayisədə 102,3 faiz, 2023-cü ildə əvvəlki illə müqayisədə isə 108,8 faiz təşkil etmişdir.

Qrafik 17

İstehlak qiymətləri indeksi və istehlak qiymətlərinin bazis indeksinin dəyişməsi (əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

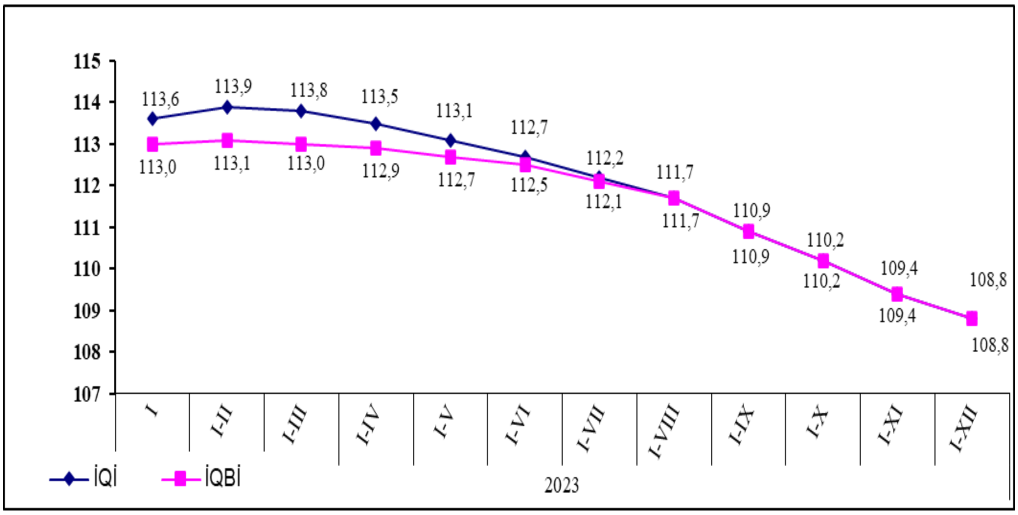

2023-cü ilin dekabr ayında ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları üzrə istehlak qiymətləri indeksi noyabr ayı ilə müqayisədə 101,0 faiz, 2023-cü ildə əvvəlki illə müqayisədə isə 109,6 faiz təşkil etmişdir.

Cədvəl 42

Ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatlarının istehlak qiymətləri indeksləri

	2023-cü ilin dekabr ayı 2023-cü ilin noyabr ayına nisbətən, faizlə	2023-cü ilin dekabr ayı 2022-ci ilin dekabr ayına nisbətən, faizlə	2023-cü il 2022-ci ilə nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2022-ci il 2021-ci ilə nisbətən, faizlə
Çörək, çörək məmulatları və yarmalar	99,6	96,2	107,6	121,6
Ət və ət məhsulları	99,5	105,5	112,8	112,1
Balıq və balıq məhsulları	101,0	100,4	106,1	114,8
Süd və süd məhsulları, yumurta	100,7	100,5	107,0	111,3
Kərə və bitki yağları	99,5	93,8	102,3	115,7
Meyvələr	103,4	107,8	108,5	116,5
Tərəvəzlər	105,7	94,1	115,5	156,1
Qənd, cem, bal, şokolad və konfetlər	100,0	101,2	108,6	113,1
Digər kateqoriyalara aid edilməyən ərzaq məhsulları	99,8	102,5	111,1	113,7
Çay, qəhvə, kakao	99,9	101,8	112,1	108,8
Mineral sular, sərinləşdirici içkilər və şirələr	100,2	104,4	108,0	110,1
Araq, brendi (konyak)	100,0	100,8	102,4	105,9
Tütün məmulatları	100,0	105,6	104,9	106,9

2023-cü ilin dekabr ayında qeyri-ərzaq məhsulları üzrə istehlak qiymətləri indeksi noyabr ayı ilə müqayisədə 100,0 faiz, 2023-cü ildə əvvəlki illə müqayisədə isə 108,4 faiz təşkil etmişdir.

Cədvəl 43

Qeyri-ərzaq məhsullarının istehlak qiymətləri indeksləri

	2023-cü ilin dekabr ayı 2023-cü ilin noyabr ayına nisbətən, faizlə	2023-cü ilin dekabr ayı 2022-ci ilin dekabr ayına nisbətən, faizlə	2023-cü il 2022-ci ilə nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2022-ci il 2021-ci ilə nisbətən, faizlə
Parçalar	100,2	102,2	109,5	115,2
Geyim	100,1	101,8	106,6	107,7
Ayaqqabı	100,1	102,4	106,8	107,8
İnşaat materialları	100,0	99,1	103,1	112,8
Mebel və ev əşyaları	100,0	104,0	109,5	110,8
Xalça və digər döşəmə örtükləri	100,0	102,1	108,8	113,3
Məişət cihazları	99,9	102,5	106,0	107,1
Kiçik elektrik cihazları	99,9	101,7	105,9	108,6
Şüşə məmulatları, yemək qabları və əşyaları	100,2	102,9	107,4	111,5
Evə qulluq etmək üçün lazım olan məhsullar (yuyucu vasitələr və s.)	100,0	104,0	110,3	111,5
Dərmanlar	100,0	106,0	115,6	101,9
Müalicə ləvazimatları və cihazları	100,0	101,7	105,6	109,5
Minik avtomobilləri	100,1	101,1	102,0	103,9
Velosipedlər	99,6	100,7	106,2	108,5
Minik avtomobilləri üçün ehtiyat hissələri	100,2	101,4	106,5	112,6
Yanacaq məhsulları (benzin və dizel yanacağı)	100,0	100,0	104,3	104,5
Telefon aparatları	99,8	96,0	100,2	103,5
Foto-kino avadanlıqları və optik cihazlar	98,9	96,3	100,5	104,3
Məlumatın işlənməsi üçün avadanlıqlar (fərdi kompüter, noutbuk, planşet)	99,9	98,9	101,6	103,2
Oyuncaqlar	100,2	103,5	108,7	111,3
Açıq havada idman, turizmlə məşğul olmaq və istirahət vaxtı istifadə etmək üçün əşyalar	100,1	102,7	110,9	113,1
Kitablar	99,9	104,9	108,8	108,0
Qəzetlər və digər dövri nəşrlər	100,0	100,3	101,2	102,5
Dəftərxana və şəkil çəkmək üçün ləvazimat	99,8	100,0	111,6	138,2

…ardı...

	2023-cü ilin dekabr ayı 2023-cü ilin noyabr ayına nisbətən, faizlə	2023-cü ilin dekabr ayı 2022-ci ilin dekabr ayına nisbətən, faizlə	2023-cü il 2022-ci ilə nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2022-ci il 2021-ci ilə nisbətən, faizlə
Şəxsi gigiyena əşyaları, saç qurutmaq üçün fenlər	99,3	103,7	108,4	109,9
Zərgərlik məmulatları	100,3	103,8	108,6	110,4
Sair şəxsi istifadə əşyaları	100,1	102,3	108,1	110,7

2023-cü ilin dekabr ayında əhaliyə göstərilmiş ödənişli xidmətlər üzrə istehlak qiymətləri indeksi noyabr ayı ilə müqayisədə 100,1 faiz, 2023-cü ildə əvvəlki illə müqayisədə isə 108,2 faiz təşkil etmişdir

Cədvəl 44

Əhaliyə göstərilmiş ödənişli xidmətlərin istehlak qiymətləri indeksləri

	2023-cü ilin dekabr ayı 2023-cü ilin noyabr ayına nisbətən, faizlə	2023-cü ilin dekabr ayı 2022-ci ilin dekabr ayına nisbətən, faizlə	2023-cü il 2022-ci ilə nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2022-ci il 2021-ci ilə nisbətən, faizlə
Paltarların təmizlənməsi, təmiri və kirayəsi	100,2	103,8	110,5	115,2
Ayaqqabıların təmiri	100,1	100,8	110,6	114,5
İcarəçi tərəfindən ödənilmiş icarə haqqı	100,4	107,1	113,3	112,3
Soyuq su təchizatı xidməti	100,0	100,0	100,0	104,3
Zibilin daşınması xidməti	100,0	100,0	100,0	100,0
Kanalizasiya xidməti	100,0	100,0	100,0	104,3
Elektrik enerjisi təchizatı xidməti	100,0	100,0	100,0	110,2
Təbii qaz təchizatı xidməti	100,0	100,0	100,0	120,0
Mərkəzi isitmə xidməti	100,0	100,0	100,0	100,0

…ardı

	2023-cü ilin dekabr ayı 2023-cü ilin noyabr ayına nisbətən, faizlə	2023-cü ilin dekabr ayı 2022-ci ilin dekabr ayına nisbətən, faizlə	2023-cü il 2022-ci ilə nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2022-ci il 2021-ci ilə nisbətən, faizlə
Mebel, ev əşyaları və döşəmə örtüklərinin təmiri	100,2	102,8	107,4	113,3
Məişət cihazlarının təmiri	100,1	104,1	111,8	112,4
Ev və məişət xidmətləri	100,4	102,3	108,2	112,7
Tibbi xidmətlər	100,0	102,2	103,7	108,5
Stomatoloji xidmətlər	100,2	104,3	109,5	112,4
Xəstəxana xidmətləri	100,0	103,1	103,7	106,7
Avtomobillərin təmiri	100,2	102,5	108,4	111,7
Dəmir yolu nəqliyyatı ilə sərnişin daşınması xidmətləri	100,0	102,6	101,8	101,9
Metro nəqliyyatı ilə sərnişin daşınması xidmətləri	100,0	133,3	130,6	100,0
Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşınması xidmətləri	100,1	118,4	116,9	100,3
Hava nəqliyyatı ilə sərnişin daşınması xidmətləri	94,9	70,4	110,3	126,8
Dəniz nəqliyyatı ilə sərnişin daşınması xidmətləri	100,0	100,0	100,0	100,0
Poçt xidmətləri	100,0	100,0	100,0	157,9
Telefon rabitəsi xidmətləri	100,0	103,2	102,2	99,8
Kompleks istirahətin təşkili üzrə xidmətlər	100,6	102,9	110,1	103,8
Ödənişli ali təhsil haqqı	100,0	101,0	101,1	102,0
Restoran və kafelər tərəfindən yeməklə təmin edilmə xidmətləri	100,2	103,0	111,7	118,2
Mehmanxana xidməti	99,8	102,1	106,7	106,8
Bərbərxana və kosmetoloji xidmətlər	100,4	104,2	110,0	111,9
Nəqliyyat vasitələrinin sığortası haqqı	100,0	100,0	100,0	100,0

Cədvəl 45

Ölkənin iqtisadi rayonları üzrə 2023-cü ilin dekabr ayında istehlak qiymətləri indeksləri (əvvəlki aya nisbətən, faizlə)

	Cəmi məhsullar və xidmətlər	Ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları	Qeyri-ərzaq məhsulları	Xidmətlər
Bakı şəhəri	100,4	101,0	99,7	100,1
Naxçıvan Muxtar Respublikası	100,2	100,1	100,9	100,0
Abşeron-Xızı	100,5	101,0	100,1	100,2
Dağlıq Şirvan	100,6	101,1	100,3	100,1
Gəncə-Daşkəsən	100,6	101,2	100,1	100,1
Qarabağ	100,5	101,1	100,1	100,0
Qazax-Tovuz	100,4	100,9	100,1	100,0
Quba-Xaçmaz	100,4	100,9	100,0	100,1
Lənkəran-Astara	100,5	101,0	99,9	100,2
Mərkəzi Aran	100,5	100,8	100,0	100,4
Mil-Muğan	100,5	100,9	100,3	100,1
Şəki-Zaqatala	100,3	100,6	100,0	100,2
Şərqi Zəngəzur	...	...	...	...
Şirvan-Salyan	100,5	101,2	100,0	100,0

Qrafik 18

İqtisadi rayonlar üzrə istehlak qiymətləri indeksləri
(əvvəlki aya nisbətən, faizlə)

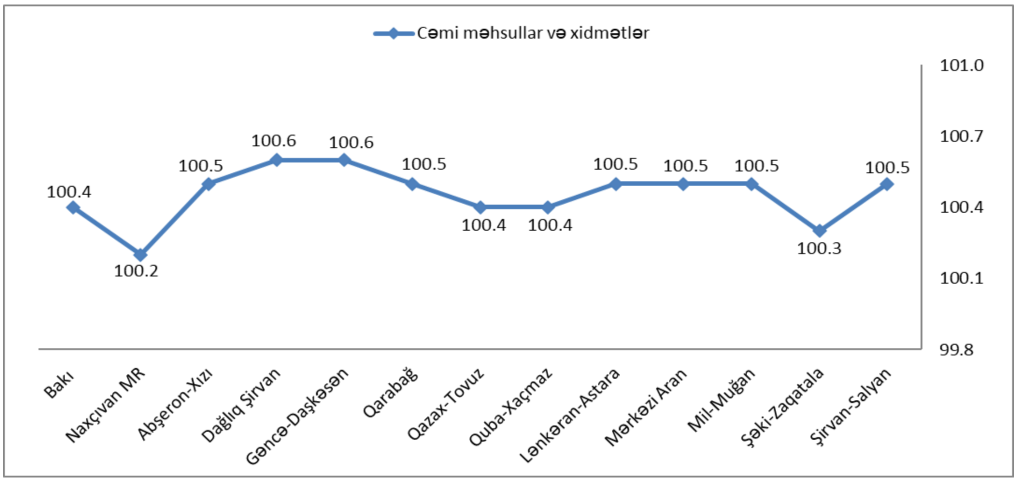

Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksləri. 2023-cü ilin dekabr ayında əvvəlki ayla müqayisədə sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi 95,8 faiz, o cümlədən mədənçıxarma sənayesi üzrə 94,1 faiz, emal sənayesi üzrə 99,7 faiz, elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı, su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı sahələri üzrə isə 100,0 faiz təşkil etmişdir.

Cari ilin dekabr ayında əvvəlki ayla müqayisədə istehsalçı qiymət indeksi neft-qaz sənayesi məhsulları üzrə 94,5 faiz, qeyri neft-qaz sənayesi məhsulları üzrə isə 100,1 faiz təşkil etmişdir.

Cədvəl 46

Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksləri

	2023-cü ilin dekabr ayı 2023-cü ilin noyabr ayına nisbətən, faizlə	2023-cü ilin dekabr ayı 2022-ci ilin dekabr ayına nisbətən, faizlə	2023-cü il 2022-ci ilə nisbətən, faizlə
Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi	**95,8**	**98,5**	**89,0**
neft-qaz sənayesi	94,5	97,6	83,7
qeyri neft-qaz sənayesi	100,1	99,9	102,9
mədənçıxarma sənayesi	94,1	97,8	82,2
emal sənayesi	99,7	98,9	101,9
elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	100,0	100,0	100,0
su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	100,0	100,0	100,0

Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq məhsullarının istehsalçı qiymət indeksləri. 2023-cü ilin dekabr ayında əvvəlki ayla müqayisədə kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi 101,9 faiz, o cümlədən bitkiçilik məhsulları üzrə 104,1 faiz, heyvandarlıq məhsulları üzrə 99,8 faiz təşkil etmişdir.

2023-cü ilin dekabr ayında əvvəlki ayla müqayisədə meşə təsərrüfatı məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi 101,5 faiz, balıq və sair balıqçılıq məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi 99,9 faiz təşkil etmişdir.

Cədvəl 47

Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq məhsullarının istehsalçı qiymət indeksləri

	2023-cü ilin dekabr ayı 2023-cü ilin noyabr ayına nisbətən, faizlə	2023-cü ilin dekabr ayı 2022-ci ilin dekabr ayına nisbətən, faizlə	2023-cü il 2022-ci ilə nisbətən, faizlə
Kənd təsərrüfatı məhsulları	**101,9**	**104,9**	**108,1**
bitkiçilik məhsulları	104,1	100,6	104,3
heyvandarlıq məhsulları	99,8	108,8	111,7
Meşə təsərrüfatı məhsulları	**101,5**	**111,0**	**110,4**
Balıq və sair balıqçılıq məhsulları	**99,9**	**101,7**	**102,9**

Nəqliyyat, anbar təsərrüfatı, poçt, rabitə, İKT və reklam xidmətlərinin qiymət indeksləri. 2023-cü ilin dekabr ayında əvvəlki ayla müqayisədə nəqliyyat və anbar təsərrüfatı xidmətlərinin qiymət indeksi 99,4 faiz, o cümlədən nəqliyyatda yükdaşıma xidmətləri üzrə 99,7 faiz, nəqliyyatda sərnişindaşıma xidmətləri üzrə 96,6 faiz, yardımçı nəqliyyat və anbar təsərrüfatı xidmətləri üzrə isə 100,0 faiz təşkil etmişdir.

Cari ilin dekabr ayında əvvəlki ayla müqayisədə reklam, poçt və kuryer xidmətləri üzrə qiymət indeksi 100,0 faiz, İKT xidmətləri üzrə 100,1 faiz, rabitə xidmətləri üzrə isə 100,2 faiz təşkil etmişdir.

Cədvəl 48

Nəqliyyat, anbar təsərrüfatı, poçt, rabitə, İKT və reklam xidmətlərinin qiymət indeksləri

	2023-cü ilin dekabr ayı 2023-cü ilin noyabr ayına nisbətən, faizlə	2023-cü ilin dekabr ayı 2022-ci ilin dekabr ayına nisbətən, faizlə	2023-cü il 2022-ci ilə nisbətən, faizlə
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı xidmətlərinin qiymət indeksi	**99,4**	**100,6**	**108,3**
yükdaşıma nəqliyyatı xidməti	99,7	102,6	108,1
sərnişindaşıma nəqliyyatı xidməti	96,6	82,0	109,9
yardımçı nəqliyyat xidməti	100,0	100,0	100,0
anbar təsərrüfatı xidməti	100,0	100,0	97,5
Poçt və kuryer xidmətlərinin qiymət indeksi	**100,0**	**101,3**	**101,1**
Rabitə xidmətlərinin qiymət indeksi	**100,2**	**100,4**	**100,0**
İKT xidmətlərinin qiymət indeksi	**100,1**	**99,5**	**99,9**
Reklam xidmətlərinin qiymət indeksi	**100,0**	**100,4**	**100,1**

Mənzil bazarında qiymət indeksləri. 2023-cü ilin IV rübündə mənzil bazarında qiymət indeksi əvvəlki rüb ilə müqayisədə 101,7 faiz, o cümlədən ilkin mənzil bazarı üzrə 101,8 faiz, təkrar mənzil bazarı üzrə 101,7 faiz təşkil etmişdir.

Cədvəl 49

Mənzil bazarında qiymət indeksləri

	2023-cü ilin IV rübü 2023-cü ilin III rübünə nisbətən, faizlə	2023-cü ilin IV rübü 2022-ci ilin IV rübünə nisbətən, faizlə	2023-cü il 2022-ci ilə nisbətən, faizlə
Mənzil bazarında qiymət indeksi	**101,7**	**109,0**	**109,7**
İlkin mənzil bazarında qiymət indeksi	101,8	106,9	107,8
Təkrar mənzil bazarında qiymət indeksi	101,7	109,1	109,8

İdxal olunan məhsulların qiymət indeksləri. 2023-cü ilin noyabr ayında idxal olunan məhsulların qiymət indeksi əvvəlki ayla müqayisədə 102,2 faiz, əvvəlki ilin müvafiq ayı ilə müqayisədə 115,3 faiz, 2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 116,8 faiz təşkil etmişdir.

2023-cü ilin dekabr ayında ölkəyə idxal edilmiş ərzaqlıq buğdanın 1 tonunun orta qiyməti 475,19 manat təşkil etmişdir.

İxrac olunan məhsulların qiymət indeksləri. 2023-cü ilin noyabr ayında ixrac olunan məhsulların qiymət indeksi əvvəlki ayla müqayisədə 101,4 faiz, əvvəlki ilin müvafiq ayı ilə müqayisədə 75,8 faiz, 2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 72,0 faiz təşkil etmişdir.

İxrac olunan qeyri neft-qaz sənayesi məhsullarının qiymət indeksi 2023-cü ilin noyabr ayında əvvəlki ayla müqayisədə 101,9 faiz, əvvəlki ilin müvafiq ayı ilə müqayisədə 110,5 faiz, 2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 105,1 faiz təşkil etmişdir.

Kredit qoyuluşları

Mərkəzi Bankın təqdim etdiyi məlumata görə 2023-cü il dekabr ayının 1-nə ölkənin bank və digər kredit təşkilatlarının kredit portfeli əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 16,8 faiz artaraq, milli valyuta ekvivalentində 23618,0 milyon manat təşkil etmişdir. Ümumi kredit portfelinin 19597,7 milyon manatı və ya 83,0 faizi uzunmüddətli kreditlərin payına düşmüşdür.

Kreditlərin 96,9 faizi banklar, 3,1 faizi isə bank olmayan kredit təşkilatları və kredit ittifaqları tərəfindən verilmişdir.

Ödəmə vaxtı keçmiş kreditlərin məbləği il ərzində 31,3 faiz azalaraq 440,3 milyon manat olmuş və ümumi kredit portfelinin 1,9 faizini təşkil etmişdir.

Cədvəl 50

İqtisadiyyata kredit qoyuluşu

	2023-cü il dekabrın 1-i vəziyyətinə, milyon manat	Əvvəlki ilin eyni dövrünə nisbətən, faizlə
Kredit qoyuluşları – cəmi	23618,0	116,8
o cümlədən: qısamüddətli	4020,3	102,9
uzunmüddətli	19597,7	120,1
Ödəmə vaxtı keçmiş kreditlər	440,3	68,7
Kreditlərin ümumi həcmində vaxtı keçmiş kreditlərin xüsusi çəkisi, %-lə	1,9	x

Qrafik 19

İqtisadiyyata kredit qoyuluşu, milyard manat

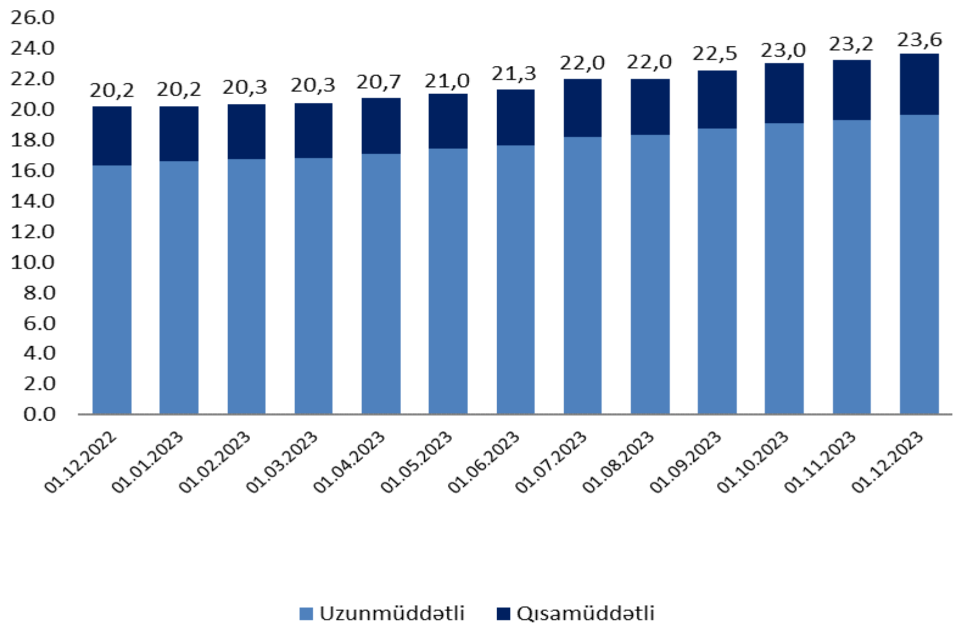

Məşğulluq və işsizlik

2024-cü il yanvarın 1-i vəziyyətinə ilkin məlumatlara əsasən iqtisadi fəal əhalinin sayı 5249,7 min nəfər olmuş, onlardan 4963,3 min nəfərini məşğul əhali təşkil etmişdir.

2023-cü il dekabrın 1-i vəziyyətinə muzdla çalışan işçilərin sayı 1732,6 min nəfər, o cümlədən iqtisadiyyatın dövlət sektorunda 899,8 min nəfər, qeyri-dövlət sektorunda isə 832,8 min nəfər təşkil etmişdir. İqtisadiyyatın neft-qaz sektorunda 31,4 min nəfər, qeyri neft-qaz sektorunda isə 1701,2 min nəfər çalışmışdır.

Müəssisə və təşkilatlarda muzdla çalışan işçilərin 22,8 faizi məhsul istehsalı sahələrində, o cümlədən 7,4 faizi emal sənayesində, 6,4 faizi tikintidə, 3,4 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq sahələrində, 2,0 faizi su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı, 1,9 faizi mədənçıxarma sənayesində, 1,7 faizi elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sahələrində məşğul olmuşdur.

Xidmət sahəsində işləyənlərin 19,2 faizi təhsil, 18,5 faizi ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri, 8,4 faizi əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi, 6,4 faizi dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat, 5,0 faizi inzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi, 4,3 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, 3,7 faizi peşə, elmi və texniki fəaliyyət, 3,1 faizi istirahət, əyləncə və incəsənət, 2,5 faizi turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə, 2,1 faizi maliyyə və sığorta fəaliyyəti, 1,9 faizi informasiya və rabitə, 1,1 faizi digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi və 1,0 faizi daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar sahələrində çalışmışlar.

Cədvəl 51

2023-cü il dekabr ayının 1-i vəziyyətinə iqtisadi fəaliyyət və mülkiyyət növləri üzrə muzdla çalışan işçilərin sayı

(min nəfər)

İqtisadi fəaliyyət növləri	Cəmi	o cümlədən	
		dövlət	qeyri-dövlət
Ölkə üzrə – cəmi	**1 732,6**	**899,8**	**832,8**
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	59,2	24,8	34,4
Mədənçıxarma sənayesi	33,1	11,6	21,5
Emal sənayesi	128,3	17,1	111,2
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	28,9	28,4	0,5
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	34,5	31,0	3,5
Tikinti	110,5	24,9	85,6
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	320,0	2,4	317,6
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	74,4	42,3	32,1
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	43,5	1,5	42,0
İnformasiya və rabitə	33,1	14,1	19,0
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	37,2	7,5	29,7
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	17,8	5,3	12,5
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	64,0	31,3	32,7
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	87,2	62,9	24,3
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	111,5	106,2	5,3
Təhsil	332,2	316,9	15,3
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	145,9	119,7	26,2
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	53,4	48,3	5,1
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	17,9	3,6	14,3

2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında bir işçiyə düşən orta aylıq işlənmiş iş saatlarının miqdarı 148,5 saat təşkil etmişdir.

Cədvəl 52

2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında iqtisadi fəaliyyət növləri üzrə bir işçiyə düşən orta aylıq işlənmiş iş saatlarının miqdarı

İqtisadi fəaliyyət növləri	İş saatlarının miqdarı
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	151,0
Mədənçıxarma sənayesi	148,2
Emal sənayesi	148,5
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	152,7
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	154,0
Tikinti	152,5
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	154,0
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	145,0
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	151,9
İnformasiya və rabitə	148,2
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	152,0
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	143,3
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	144,2
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	152,2
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	155,7
Təhsil	140,7
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	142,2
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	151,7
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	139,1

2024-cü il yanvar ayının 1-i vəziyyətinə Dövlət Məşğulluq Agentliyinin yerli qurumlarında qeydiyyata alınmış işsiz şəxslərin sayı 217,6 min nəfər olmuş, onların 41,8 faizini qadınlar təşkil etmişdir. İşsizlikdən sığorta ödənişinin orta aylıq məbləği 420,6 manat olmuşdur.

Dövlət büdcəsi

2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında dövlət büdcəsinin gəlirləri 29641,6 milyon manat, xərcləri 29155,2 milyon manat təşkil etmiş, büdcənin icrasında yaranmış 486,4 milyon manatlıq profisit ümumi daxili məhsulun 0,4 faizinə bərabər olmuşdur.

Cədvəl 53

Dövlət büdcəsinin gəlirləri

	2023-cü ilin yanvar-noyabr ayları, milyon manat	yekuna görə faizlə	ÜDM-də payı, faizlə
Gəlirlər – cəmi	**29641,6**	**100,0**	**26,89**
o cümlədən:			
Fiziki şəxslərin gəlir vergisi	1464,6	4,94	1,33
Hüquqi şəxslərin mənfəət (gəlir) vergisi	7945,6	26,81	7,21
Torpaq vergisi	40,1	0,14	0,04
Əmlak vergisi	259,3	0,87	0,23
Əlavə dəyər vergisi	7382,5	24,91	6,70
Sadələşdirilmiş vergi	336,4	1,13	0,31
Aksiz	1330,0	4,49	1,21
Yol vergisi	125,4	0,42	0,11
Mədən vergisi	148,4	0,50	0,13
Xarici iqtisadi fəaliyyətlə bağlı vergilər	1656,6	5,59	1,50
Digər daxilolmalar	8952,7	30,20	8,12

Daxilolmaların 26,8 faizi hüquqi şəxslərin mənfəət (gəlir) vergisi, 24,9 faizi əlavə dəyər vergisi, 5,6 faizi xarici iqtisadi fəaliyyətlə bağlı vergilər, 4,9 faizi fiziki şəxslərin gəlir vergisi, 4,5 faizi aksizlər, 1,1 faizi sadələşdirilmiş vergi, 2,0 faizi vergilərin digər növləri, 30,2 faizi isə vergi olmayan gəlirlər hesabına təmin edilmişdir.

Cədvəl 54

Dövlət büdcəsinin xərcləri

	2023-cü ilin yanvar-noyabr ayları, milyon manat	yekuna görə faizlə	ÜDM-də payı, faizlə
Xərclər – cəmi	**29155,21**	**100,0**	**26,45**
o cümlədən: Ümumi dövlət xidmətləri	2999,23	10,29	2,72
Müdafiə və milli təhlükəsizlik	4673,78	16,03	4,24
Məhkəmə hakimiyyəti, hüquq - mühafizə və prokurorluq	2238,44	7,68	2,03
Təhsil	3431,42	11,77	3,11
Səhiyyə	1580,39	5,42	1,43
Sosial müdafiə və sosial təminat	3936,81	13,50	3,57
Mədəniyyət, incəsənət, informasiya, bədən tərbiyəsi, gənclər siyasəti və bu qəbildən olan digər fəaliyyət	385,30	1,32	0,35
Mənzil və kommunal təsərrüfatı	252,68	0,87	0,23
Kənd təsərrüfatı	824,22	2,83	0,75
Ətraf mühitin mühafizəsi	263,49	0,90	0,24
İqtisadi fəaliyyət	7712,13	26,45	7,00
Əsas bölmələrə aid edilməyən xidmətlər	857,32	2,94	0,78

Büdcə vəsaitlərinin 26,5 faizi iqtisadi fəaliyyətin, 17,2 faizi təhsil və səhiyyənin, 16,0 faizi müdafiə və milli təhlükəsizlik tədbirlərinin, 13,5 faizi sosial müdafiə və sosial təminatın, 10,3 faizi ümumi dövlət xidmətlərinin, 16,5 faizi isə digər sahələrin maliyyələşdirilməsinə xərclənmişdir.

Qrafik 20

2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında büdcə gəlirlərinin strukturu, faizlə

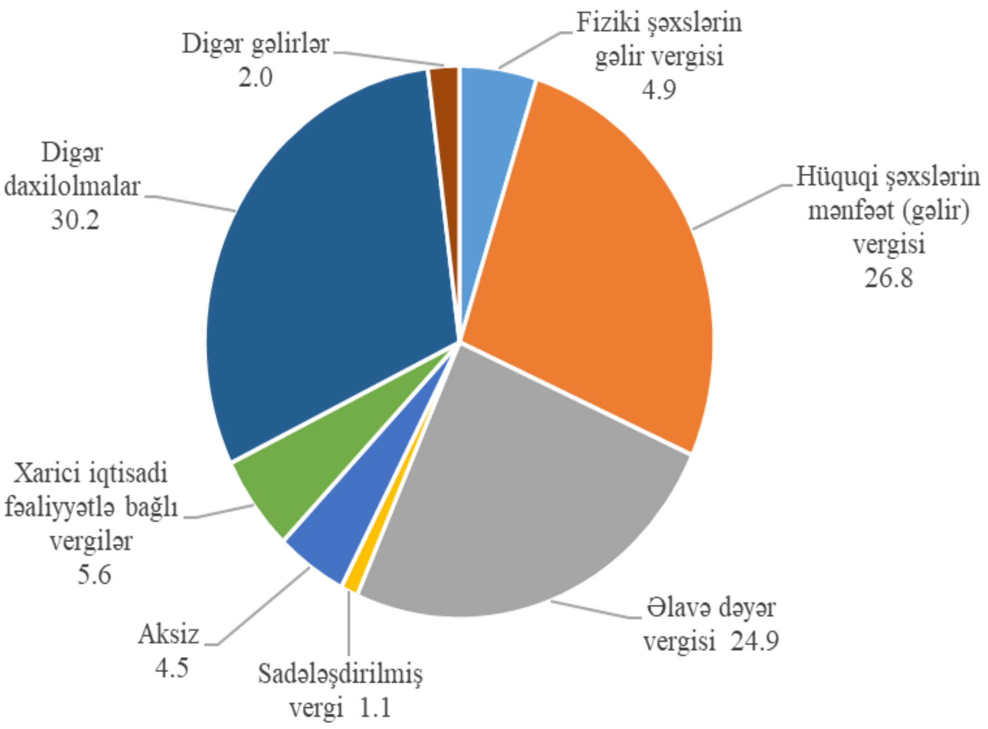

Qrafik 21

2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında büdcə xərclərinin strukturu, faizlə

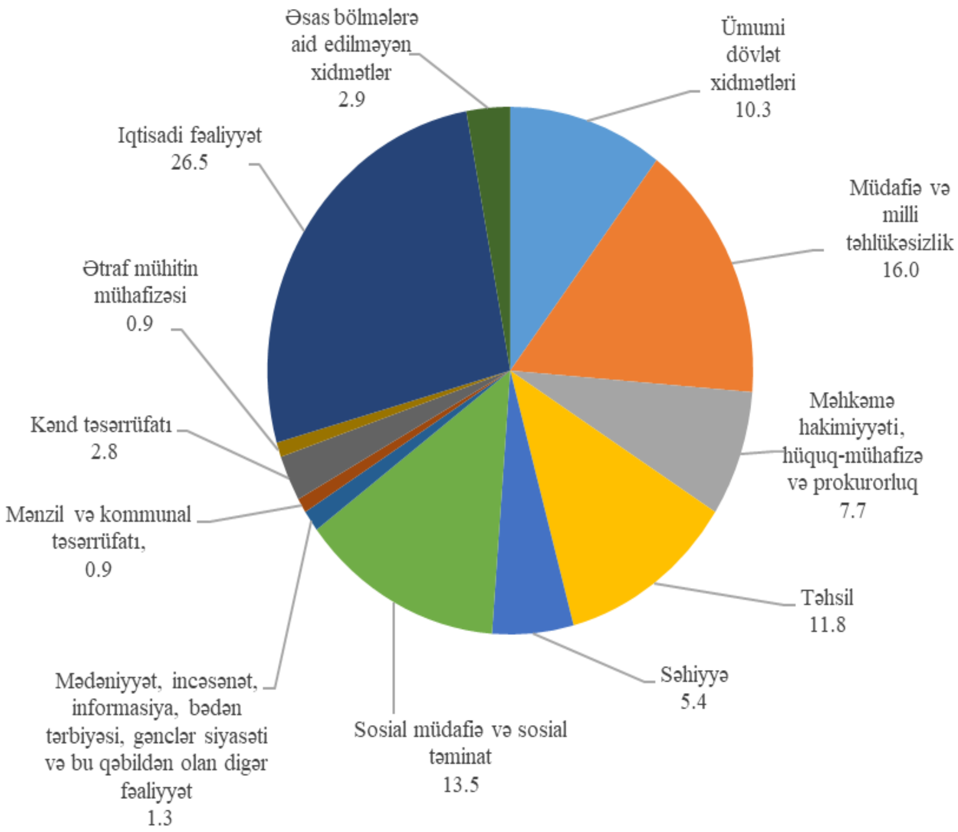

Maliyyə Nazirliyinin təqdim etdiyi operativ məlumatlara əsasən 2023-cü ilin yanvar-dekabr aylarında dövlət büdcəsinin gəlirləri 35574,8 milyon manat, xərcləri 36458,5 milyon manat təşkil etmiş, büdcənin icrasında 883,7 milyon manatlıq və ya ümumi daxili məhsulun 0,7 faizi qədər kəsir yaranmışdır.

Xarici ticarət

2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında Azərbaycan Respublikasının hüquqi və fiziki şəxsləri dünyanın 200 ölkəsindəki tərəfdaşları ilə ticarət əməliyyatları həyata keçirmiş, 120 ölkəyə məhsul ixrac olunmuş, 190 ölkədən idxal olunmuşdur.

Gömrük orqanlarında qeydiyyatı aparılmış, lakin gömrük rəsmiləşdirilməsi tam başa çatdırılmamış ixrac olunan xam neft və təbii qazın statistik qiymətləndirilmiş dəyəri nəzərə alınmaqla 2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında xarici ticarət dövriyyəsi 41187,0 milyon ABŞ dolları, o cümlədən ixracın dəyəri 25374,3 milyon dollar, idxalın dəyəri 15812,7 milyon dollar təşkil etmiş, nəticədə 9561,6 milyon dollarlıq müsbət ticarət saldosu yaranmışdır.

2022-ci ilin yanvar-noyabr ayları ilə müqayisədə xarici ticarət dövriyyəsi faktiki qiymətlərlə 19,7 faiz, real ifadədə 4,8 faiz azalmışdır. İdxal real ifadədə 5,1 faiz artmış, ixrac isə 8,2 faiz azalmışdır.

Dövlət Gömrük Komitəsindən daxil olmuş məlumatlara əsasən xarici ticarət dövriyyəsinin 90,8 faizi İtaliya, Türkiyə, Rusiya, Çin, Almaniya, İsrail, Yunanıstan, Hindistan, ABŞ, Gürcüstan, İspaniya, Çexiya, Birləşmiş Krallıq, Türkmənistan, Rumıniya, Xorvatiya, Fransa, Vyetnam, Bolqarıstan, İran, Yaponiya, İrlandiya və Koreya ilə aparılmış ticarət əməliyyatlarının payına düşmüşdür.

Ölkəyə idxal olunmuş məhsulların ümumi dəyərinin 18,1 faizi Rusiyanın, 17,4 faizi Çinin, 13,2 faizi Türkiyənin, 5,3 faizi Almaniyanın, 5,2 faizi ABŞ-ın, 4,2 faizi Türkmənistanın, hər biri 2,7 faiz olmaqla İran və İtaliyanın, hər biri 2,5 faiz olmaqla Yaponiya və Koreyanın, 2,4 faizi Fransanın, 2,0 faizi Birləşmiş Krallığın, 1,7 faizi Belarusun, hər biri 1,3 faiz olmaqla Ukrayna, Qazaxıstan və Braziliyanın, 1,2 faizi Hindistanın, 0,9 faizi Polşanın, 0,8 faizi Vyetnamın, hər biri 0,7 faiz olmaqla Özbəkistan, Gürcüstan və Niderlandın, 11,2 faizi isə digər ölkələrin payına düşmüşdür.

Qrafik 22

2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında idxalda daha çox paya malik olan ölkələr üzrə idxalın dəyəri

(milyon ABŞ dolları)

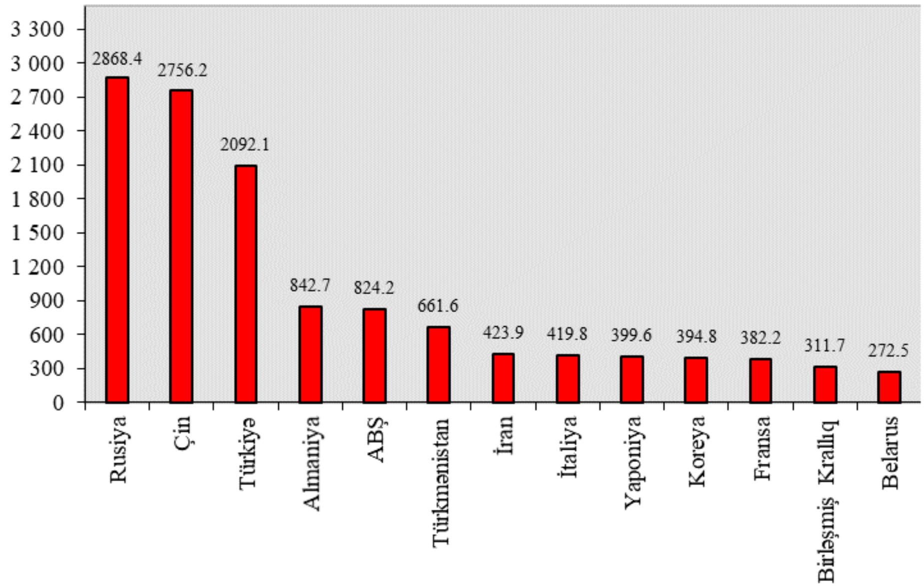

İdxalda maşınların, mexanizmlərin, elektrotexniki avadanlıq və aparatların, nəqliyyat vasitələrinin, mineral məhsulların, kimya sənayesi məhsullarının, azqiymətli metallar və onlardan hazırlanan məmulatların, hazır ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatlarının, bitki mənşəli məhsulların, toxuculuq materialları və məmulatlarının, plastik kütlə və ondan hazırlanan məmulatların dəyəri üstünlük təşkil etmişdir.

İdxal olunan malların 63,8 faizini avtomobil, 14,4 faizini dəmir yolu, 10,2 faizini dəniz, 9,4 faizini hava nəqliyyatı ilə gətirilmiş, 2,2 faizini isə boru kəməri və elektrik ötürücü xətləri ilə nəql edilmiş məhsulların dəyəri təşkil etmişdir.

2022-ci ilin yanvar-noyabr ayları ilə müqayisədə 2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında mühüm məhsul növlərindən bitki yağları idxalı 7,0 faiz, unlu qənnadı məmulatları – 11,3 faiz, şokolad və şokolad məhsulları – 13,7 faiz, mal əti – 85,3 faiz, təzə tərəvəz – 5,7 faiz, siqaretlər – 66,3 faiz, minik avtomobilləri

– 32,8 faiz, dərman vasitələri – 0,9 faiz, polad prokatı – 42,6 faiz, qara metallardan borular – 73,3 faiz, hesablama maşınları, blok və qurğuları – 18,0 faiz, rezin şinlər – 18,6 faiz, yük avtomobilləri – 41,9 faiz, sintetik yuyucu vasitələr – 8,1 faiz, mebellər – 15,1 faiz, polietilen – 35,7 faiz, mineral gübrələr – 34,7 faiz, paltaryuyan maşınlar – 47,4 faiz, qara metallardan çubuqlar – 1,3 faiz, qara metallardan künclüklər – 28,9 faiz, polipropilen – 42,1 faiz, məişət soyuducuları – 59,6 faiz artmış, buğda idxalı isə 6,2 faiz, xam şəkər – 17,7 faiz, təzə meyvə – 2,5 faiz, kərə yağı, digər süd yağları və pastaları – 11,0 faiz, çay – 5,2 faiz, kartof – 14,4 faiz, quş əti və onun əlavə məhsulları – 9,5 faiz, məişət kondisionerləri – 5,3 faiz, avtobuslar – 69,0 faiz, sement – 27,0 faiz azalmışdır.

2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında ölkəyə 81824 ədəd minik avtomobili, 6464 ədəd yük avtomobili, 116 ədəd avtobus idxal olunmuşdur.

İxracın 45,0 faizini İtaliyaya, 16,2 faizini Türkiyəyə, 4,4 faizini İsrailə, 4,0 faizini Yunanıstana, 3,4 faizini Rusiyaya, 2,9 faizini Hindistana, 2,5 faizini Almaniyaya, 2,3 faizini İspaniyaya, hər biri 2,2 faiz olmaqla Gürcüstan və Çexiyaya, 1,8 faizini Rumıniyaya, 1,7 faizini Xorvatiyaya, hər biri 1,4 faiz olmaqla Birləşmiş Krallıq və Bolqarıstana, 1,2 faizini İrlandiyaya, 1,1 faizini Vyetnama, 0,8 faizini Portuqaliyaya, hər biri 0,5 faiz olmaqla İsveçrə, Avstriya və İndoneziyaya, 0,4 faizini Fransaya, 3,6 faizini isə digər ölkələrə göndərilmiş məhsulların dəyəri təşkil etmişdir.

Qrafik 23

2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında ixracda daha çox paya malik olan ölkələr üzrə ixracın dəyəri
(milyon ABŞ dolları)

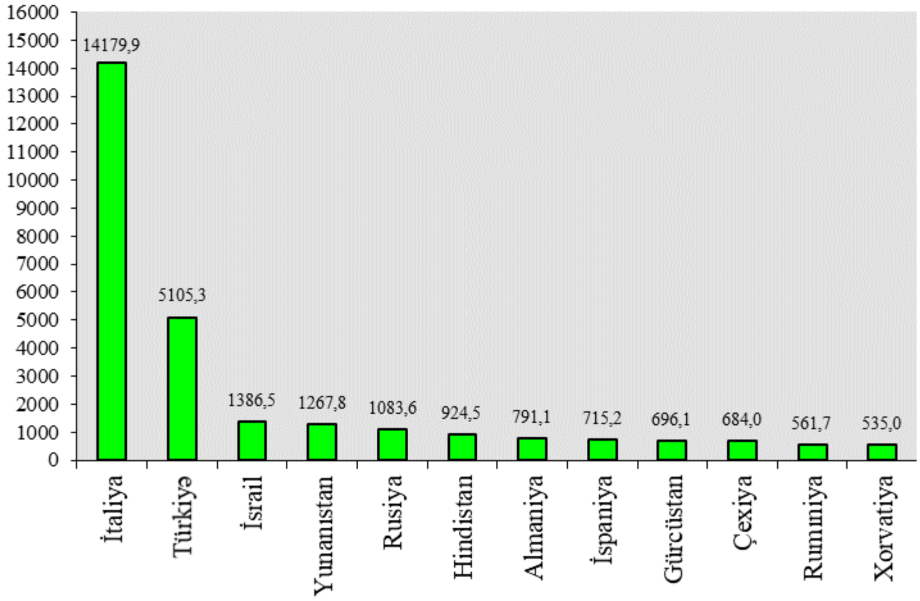

2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında ixracın 89,9 faizini boru kəməri və elektrik ötürücü xətləri ilə nəql edilmiş, 5,2 faizini avtomobil, 3,4 faizini dəmir yolu, 1,0 faizini hava, 0,5 faizini dəniz nəqliyyatı ilə göndərilmiş məhsulların dəyəri təşkil etmişdir.

İxracın strukturunda xam neft, təbii qaz və neft-qaz məhsullarının, meyvə və tərəvəzlərin, plastik kütlə və ondan hazırlanan məmulatların, kimya sənayesi məhsullarının, alüminium və ondan hazırlanan məmulatların, pambıq lifi və ipliyinin, qara metallar və onlardan hazırlanan məmulatların, alkoqollu və alkoqolsuz içkilərin, şəkərin, bitki yağlarının payı üstünlük təşkil etmişdir.

2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında 2022-ci ilin yanvar-noyabr ayları ilə müqayisədə mühüm məhsul növlərindən təzə meyvə ixracı 22,0 faiz, təzə tərəvəz – 4,2 faiz, meyvə və tərəvəz şirələri – 38,7 faiz, meyvə və tərəvəz konservləri – 23,0 faiz, təbii

üzüm şərabları və üzüm suslosu – 13,7 faiz, marqarin, qida üçün yararlı digər qarışıqlar – 40,3 faiz, polipropilen – 73,6 faiz, polietilen – 32,6 faiz, sement klinkerləri – 17,6 faiz, pambıq ipliyi – 35,6 faiz, bentonit gili – 2,6 faiz artmış, kartof ixracı isə 9,0 faiz, şəkər – 30,5 faiz, bitki yağları – 28,7 faiz, çay – 62,2 faiz, tütün – 63,4 faiz, pambıq lifi – 9,1 faiz, emal olunmamış alüminium – 19,6 faiz, mineral gübrələr – 9,6 faiz, qara metallardan çubuqlar – 18,6 faiz, qara metallardan borular – 15,1 faiz, qara metallardan yarımfabrikatlar – 57,9 faiz azalmışdır.

2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında qeyri neft-qaz məhsullarının ixracı 2022-ci ilin yanvar-noyabr ayları ilə müqayisədə faktiki qiymətlərlə 10,5 faiz, real ifadədə 5,2 faiz artaraq 3033,7 milyon dollara bərabər olmuşdur. Qeyri neft-qaz məhsulları üzrə ixracın dəyərində Rusiyaya (33,1 faiz), Türkiyəyə (24,0 faiz), Gürcüstana (9,9 faiz), İsveçrəyə (5,1 faiz), Qazaxıstana (3,0 faiz), Türkmənistana (2,5 faiz), Ukraynaya (2,4 faiz), Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinə (2,0 faiz), Qırğızıstana (1,7 faiz), Özbəkistana (1,3 faiz), Rumıniyaya (1,3 faiz), Latviyaya (1,3 faiz), İtaliyaya (1,2 faiz), Almaniyaya (1,0 faiz), Çinə (1,0 faiz) göndərilmiş malların payı üstünlük təşkil etmişdir.

Qrafik 24

2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında xarici ticarət dövriyyəsində daha çox paya malik olan ölkələr üzrə ticarət dövriyyəsi

(milyon ABŞ dolları)

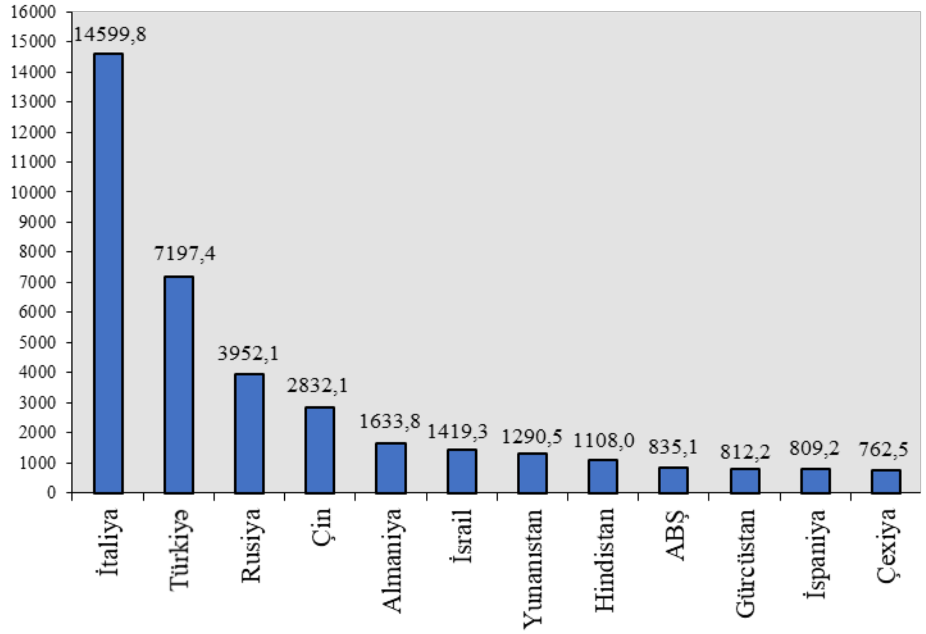

Qrafik 25

2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında MDB üzvü dövlətləri ilə ticarət dövriyyəsi (milyon ABŞ dolları)

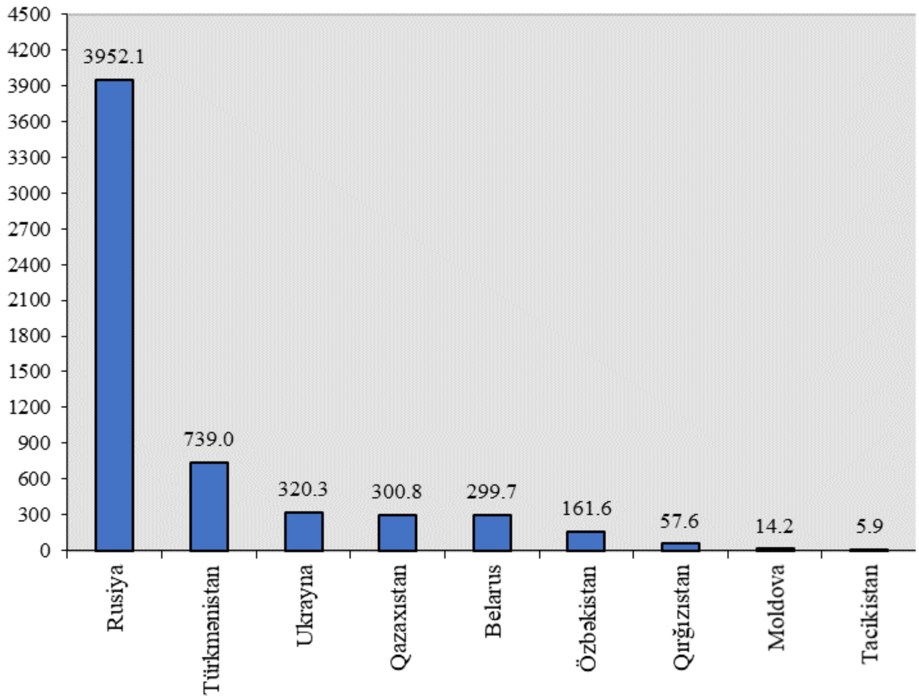

Təsərrüfat subyektlərinin xarakteristikası

2023-cü il ərzində statistik vahidlərin (fərdi sahibkarlar istisna olmaqla) sayı 8,6 faiz artaraq 2024-cü il yanvarın 1-i vəziyyətinə 198538 olmuşdur.

Artım iqtisadiyyatın "Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı", "Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə", "Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı", "Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri", "İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət", "İnformasiya və rabitə", "Peşə, elmi və texniki fəaliyyət" və "Təhsil" sahələrində nəzərəçarpacaq dərəcədə olmuşdur.

Cədvəl 55

İqtisadi fəaliyyət növləri üzrə statistik vahidlərin sayı

(fərdi sahibkarlar istisna olmaqla)

Fəaliyyət növünün		01.01.2024-cü il vəziyyətinə statistik vahidlərin sayı		Ümumi saya görə, faizlə	01.01.2023-cü il vəziyyətinə olan statistik vahidlərin sayına görə, faizlə
Hərf işarə-si	Adı	Cəmi*	o cümlədən kommer-siya təşkilatları		
	CƏMİ	**198538**	**180965**	**100,0**	**108,6**
A	o cümlədən: Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	12697	11947	6,4	103,4
B	Mədənçıxarma sənayesi	1076	1076	0,6	104,9
C	Emal sənayesi	11448	11435	5,8	110,7
D	Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	383	348	0,2	104,1
E	Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	841	739	0,4	113,2
F	Tikinti	17935	17880	9,0	105,6
G	Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	62165	62149	31,3	112,4
H	Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	5638	5619	2,8	116,5
İ	Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	4995	4978	2,5	113,6

...ardı

Fəaliyyət növünün		01.01.2024-cü il vəziyyətinə statistik vahidlərin sayı		Ümumi saya görə, faizlə	01.01.2023-cü il vəziyyətinə olan statistik vahidlərin sayına görə, faizlə
Hərf işarəsi	Adı	Cəmi*	o cümlədən kommersiya təşkilatları		
J	İnformasiya və rabitə	5856	5799	3,0	111,3
K	Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	2411	2365	1,2	107,9
L	Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	2860	2608	1,4	110,8
M	Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	14370	13639	7,2	111,2
N	İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	10830	10693	5,5	110,0
O	Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	4865	0	2,5	99,1
P	Təhsil	6162	3986	3,1	111,1
Q	Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	3035	2545	1,5	107,2
R	İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	2802	2321	1,4	111,7
S	Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	28070	20838	14,1	101,0
U	Toxunulmazlıq hüququ olan təşkilatların fəaliyyəti	99	0	0,1	100,0

*Bu və sonrakı cədvəllərdə statistik vahidlərin sayına dair son tarixə olan məlumatlarda əvvəlki dövrlərdə yaranmış və ya ləğv edilmiş statistik vahidlərin sayı ilə bağlı inzibati mənbələrdən əldə edilmiş məlumatlar əsasında aparılmış dəqiqləşmələr də öz əksini tapmışdır.

“Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri”, “Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi”, “Tikinti”, “Peşə, elmi və texniki fəaliyyət” və “Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq” sahələrindəki statistik vahidlərin xüsusi çəkisi daha yüksək olmuşdur.

Qrafik 26

Fəaliyyət növləri üzrə statistik vahidlərin sayının strukturu, yekuna nisbətən

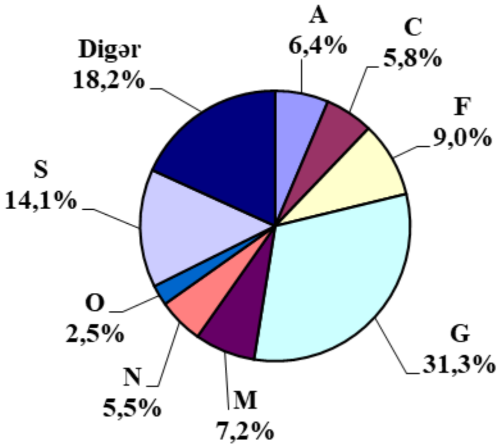

Cədvəl 56

Qeydiyyatda olan statistik vahidlərin sayının iqtisadi fəaliyyət üzrə mülkiyyət növlərinə görə bölgüsü

(2024-cü il yanvarın 1-nə)

Fəaliyyət növləri	Mülkiyyət növlərinə görə									
	Dövlət müəssisələri		Bələdiyyə* müəssisələri		Xüsusi müəssisələr		ondan			
							Xarici müəssisələr		Birgə müəssisələr	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Cəmi	**10693**	**5,4**	**1743**	**0,9**	**186102**	**93,7**	**18242**	**9,2**	**3777**	**1,9**
o cümlədən: **A**	554	4,4	70	0,5	12073	95,1	258	2,0	142	1,1
B	38	3,5	1	0,1	1037	96,4	245	22,8	37	3,4
C	212	1,8	9	0,1	11227	98,1	979	8,6	491	4,3
D	280	73,1	0	0,0	103	26,9	17	4,4	8	2,1
E	227	27,0	4	0,5	610	72,5	42	5,0	30	3,6
F	497	2,8	18	0,1	17420	97,1	1584	8,8	405	2,3

* Bələdiyyələr də daxil olmaqla

…ardı

Fəaliy-yət növləri	Mülkiyyət növlərinə görə									
	Dövlət müəssisələri		Bələdiyyə* müəssisələri		Xüsusi müəssisələr		ondan			
							Xarici müəssisələr		Birgə müəssisələr	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
G	705	1,1	1	0,0	61459	98,9	5220	8,4	1085	1,7
H	236	4,2	3	0,0	5399	95,8	586	10,4	112	2,0
İ	44	0,9	1	0,0	4950	99,1	1807	36,2	192	3,8
J	228	3,9	1	0,0	5627	96,1	517	8,8	153	2,6
K	188	7,8	2	0,1	2221	92,1	163	6,8	107	4,4
L	105	3,7	0	0,0	2755	96,3	178	6,2	64	2,2
M	613	4,3	3	0,0	13754	95,7	1958	13,6	316	2,2
N	227	2,1	5	0,0	10598	97,9	2411	22,3	209	1,9
O	3258	67,0	1607	33,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
P	2238	36,3	0	0,0	3924	63,7	287	4,7	67	1,1
Q	491	16,2	0	0,0	2544	83,8	206	6,8	50	1,6
R	421	15,0	5	0,2	2376	84,8	138	4,9	38	1,4
S	130	0,5	13	0,0	27927	99,5	1550	5,5	271	1,0
U	1	1,0	0	0,0	98	99,0	96	97,0	0	0,0

Xüsusi mülkiyyətə aid olan statistik vahidlərin əsas hissəsi “Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri” (33,0%), “Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi” (15,0%), “Tikinti” (9,4%), “Peşə, elmi və texniki fəaliyyət” (7,4%), “Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq” (6,5%), “Emal sənayesi” (6,0%) və “İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi” (5,7%) sahələrinin payına düşür.

* Bələdiyyələr də daxil olmaqla

Qrafik 27

Statistik vahidlərin sayının mülkiyyət növünə görə strukturu, yekuna nisbətən

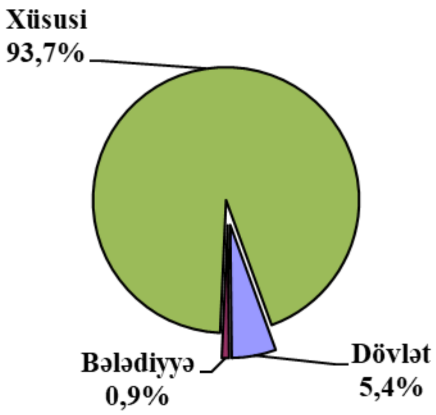

Qrafik 28

Mülkiyyət növlərinə görə statistik vahidlərin sayının dəyişməsi, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə

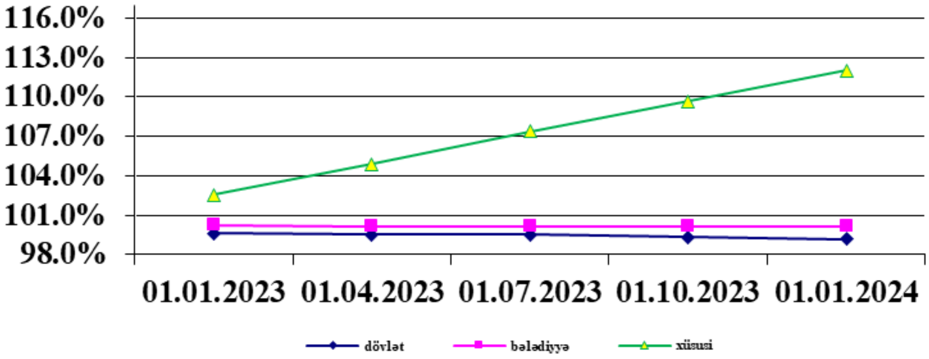

Qrafik 29

Xarici investisiyalı və birgə müəssisələrin sayının ölkələr üzrə strukturu, yekuna nisbətən

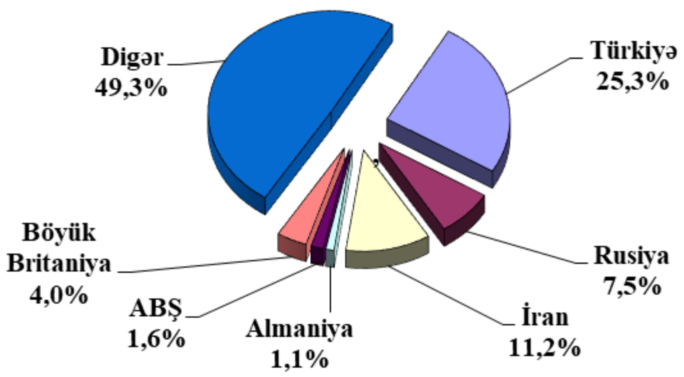

Reyestrdə qeydiyyatdan keçmiş statistik vahidlərdən tam xarici investisiyalı və birgə müəssisələr əsasən Türkiyə (25,3%), İran (11,2%), Rusiya (7,5%), Böyük Britaniya (4,0%), ABŞ (1,6%) və Almaniya (1,1%) kimi ölkələrin sahibkarları tərəfindən yaradılmışdır.

Cədvəl 57

Statistik vahidlərin demoqrafiyası

Fəaliyyət növləri	01.01.2024-cü il vəziyyətinə statistik vahidlərin sayı	2023-cü il ərzində yeni yaradılmış statistik vahidlərin sayı		2023-cü il ərzində ləğv edilmiş statistik vahidlərin sayı	
		cəmi	faizlə	cəmi	faizlə
CƏMİ	**198538**	**16439**	**8,3**	**738**	**0,4**
o cümlədən: Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	12697	524	4,1	37	0,3
Mədənçıxarma sənayesi	1076	51	4,7	6	0,6
Emal sənayesi	11448	1127	9,8	50	0,4

…ardı

Fəaliyyət növləri	01.01.2024-cü il vəziyyətinə statistik vahidlərin sayı	2023-cü il ərzində yeni yaradılmış statistik vahidlərin sayı		2023-cü il ərzində ləğv edilmiş statistik vahidlərin sayı	
		cəmi	faizlə	cəmi	faizlə
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	383	16	4,2	0	0,0
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	841	96	11,4	1	0,1
Tikinti	17935	1016	5,7	56	0,3
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	62165	6865	11,0	126	0,2
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	5638	823	14,6	32	0,6
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	4995	605	12,1	12	0,2
İnformasiya və rabitə	5856	587	10,0	14	0,2
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	2411	186	7,7	21	0,9
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	2860	240	8,4	31	1,1
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	14370	1478	10,3	70	0,5
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	10830	1011	9,3	22	0,2
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	4865	49	1,0	83	1,7
Təhsil	6162	624	10,1	9	0,1
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	3035	238	7,8	25	0,8
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	2802	295	10,5	9	0,3
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	28070	608	2,2	134	0,5
Toxunulmazlıq hüququ olan təşkilatların fəaliyyəti	99	0	0,0	0	0,0

2023-cü il ərzində ləğv edilmiş statistik vahidlərin 18,2 faizi “Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi”, 17,1 faizi

"Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri", 11,2 faizi "Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat", 9,5 faizi "Peşə, elmi və texniki fəaliyyət", 7,6 faizi "Tikinti", 6,8 faizi "Emal sənayesi", 5,0 faizi "Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq" sahələrinin, qalanları isə digər bölmələrin payına düşür.

Bu dövrdə yeni yaradılmış statistik vahidlərin 41,8 faizi "Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri", 9,0 faizi "Peşə, elmi və texniki fəaliyyət", 6,9 faizi "Emal sənayesi", 6,2 faizi (hər biri üzrə) "Tikinti" və "İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi", 5,0 faizi "Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı" sahələrinin, qalanları isə digər bölmələrin payına düşür.

Cədvəl 58

Yeni yaradılmış və ləğv edilmiş statistik vahidlərin (fərdi sahibkarlar istisna olmaqla) sayının mülkiyyət növlərinə görə strukturu

Mülkiyyət növləri	01.01.2024-cü il vəziyyətinə statistik vahidlərin sayı	2023-cü il ərzində yeni yaradılmış statistik vahidlərin sayı		2023-cü il ərzində ləğv edilmiş statistik vahidlərin sayı	
		cəmi	faizlə	cəmi	faizlə
CƏMİ	**198538**	**16439**	**8,3**	**738**	**0,4**
o cümlədən: Dövlət mülkiyyətli müəssisələr	10693	169	1,6	192	1,8
Bələdiyyə mülkiyyətli müəssisələr*	1743	0	0,0	1	0,1
Xüsusi mülkiyyətli müəssisələr	186102	16270	8,7	545	0,3
ondan: xarici müəssisələr (100% xarici investisiyalı)	18242	1771	9,7	49	0,3
birgə müəssisələr	3777	299	7,9	9	0,2

2023-cü il ərzində yeni yaradılmış statistik vahidlərin 99,0 faizi xüsusi mülkiyyətli (o cümlədən 10,8 faizi tam xarici investisiyalı, 1,8 faizi birgə mülkiyyətli) müəssisələrin payına düşür.

* Bələdiyyələr də daxil edilməklə

Cədvəl 59

İqtisadi rayonlar üzrə statistik vahidlərin Dövlət reyestrinin tərkibinin dəyişməsi (fərdi sahibkarlar istisna olmaqla)

İqtisadi rayonlar	01.01.2024-cü il vəziyyətinə statistik vahidlərin sayı	2023-cü il ərzində yeni yaradılmış statistik vahidlərin sayı		2023-cü il ərzində ləğv edilmiş statistik vahidlərin sayı	
		cəmi	faizlə	cəmi	faizlə
CƏMİ	**198538**	**16439**	**8,3**	**738**	**0,4**
Bakı şəhəri	129446	13116	10,1	361	0,3
Naxçıvan Muxtar Respublikası	2666	589	22,1	51	1,9
Abşeron-Xızı iqtisadi rayonu	12895	974	7,6	64	0,5
Dağlıq Şirvan iqtisadi rayonu	2544	65	2,6	26	1,0
Gəncə-Daşkəsən iqtisadi rayonu	5585	265	4,7	30	0,5
Qarabağ iqtisadi rayonu	5041	173	3,4	15	0,3
Qazax-Tovuz iqtisadi rayonu	4156	168	4,0	46	1,1
Quba-Xaçmaz iqtisadi rayonu	4927	119	2,4	31	0,6
Lənkəran-Astara iqtisadi rayonu	7933	276	3,5	15	0,2
Mərkəzi Aran iqtisadi rayonu	5596	205	3,7	32	0,6
Mil-Muğan iqtisadi rayonu	5843	109	1,9	16	0,3
Şəki-Zaqatala iqtisadi rayonu	5850	170	2,9	33	0,6
Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonu	1128	80	7,1	1	0,1
Şirvan-Salyan iqtisadi rayonu	4928	130	2,6	17	0,3

Qeydiyyatda olan statistik vahidlərin 65,2 faizi Bakıda yerləşmişdir. Hesabat dövründə yeni yaradılmış statistik vahidlərin 79,8 faizi Bakıda, 5,9 faizi Abşeron-Xızı, 3,6 faizi Naxçıvan Muxtar Respublikası, 1,7 faizi Lənkəran-Astara, qalanları isə digər iqtisadi rayonlarda qeydiyyata alınmışlar. Statistik vahidlərin yaradılması prosesi Naxçıvan Muxtar Respublikasında (22,1%), Bakı şəhərində (10,1%), Abşeron-Xızı iqtisadi rayonunda (7,6%), Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonunda (7,1%), Gəncə-Daşkəsən iqtisadi rayonunda (4,7%) və Qazax-Tovuz iqtisadi rayonunda (4,0%) daha fəal olmuşdur.

Bu dövrdə Bakı şəhəri üzrə 361, Abşeron-Xızı iqtisadi rayonu üzrə 64, Naxçıvan Muxtar Respublikası üzrə 51, Qazax-Tovuz iqtisadi rayonu üzrə 46, Şəki-Zaqatala iqtisadi rayonu üzrə 33, Mərkəzi Aran iqtisadi rayonu üzrə 32, Quba-Xaçmaz iqtisadi

rayonu üzrə 31, Gəncə-Daşkəsən iqtisadi rayonu üzrə 30, Dağlıq Şirvan iqtisadi rayonu üzrə 26, Şirvan-Salyan iqtisadi rayonu üzrə 17, Mil-Muğan iqtisadi rayonu üzrə 16, Qarabağ və Lənkəran-Astara iqtisadi rayonlarının hər biri üzrə 15, Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonu üzrə 1 statistik vahid ləğv edilmişdir.

2024-cü il yanvarın 1-i vəziyyətinə ölkədə mövcud olan mikro, kiçik, orta və iri sahibkarlıq subyektlərinin (fərdi sahibkarlar istisna olmaqla) sayı Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2018-ci il 21 dekabr tarixli 556 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Mikro, kiçik, orta və iri sahibkarlıq subyektlərinin bölgüsü meyarları"na uyğun olaraq "işçilərin orta siyahı sayı" və "illik gəlir" meyar göstəriciləri əsasında müəyyən edilmişdir.

Cədvəl 60

Mikro sahibkarlıq subyektlərinin iqtisadi fəaliyyət növləri üzrə sayı

Fəaliyyət növləri	01.01.2024-cü il vəziyyətinə mikro sahibkarlıq subyektlərinin sayı	Mikro sahibkarlıq subyektlərinin ümumi sayına görə, faizlə	Kommersiya təşkilatlarının ümumi sayında mikro sahibkarlıq subyektlərinin xüsusi çəkisi, faizlə
CƏMİ	**166890**	**100,0**	**92,2**
o cümlədən: Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	11358	6,8	95,1
Mədənçıxarma sənayesi	847	0,5	78,7
Emal sənayesi	9901	5,9	86,6
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	160	0,1	46,0

…ardı

Fəaliyyət növləri	01.01.2024-cü il vəziyyətinə mikro sahibkarlıq subyektlərinin sayı	Mikro sahibkarlıq subyektlərinin ümumi sayına görə, faizlə	Kommersiya təşkilatlarının ümumi sayında mikro sahibkarlıq subyektlərinin xüsusi çəkisi, faizlə
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	557	0,3	75,4
Tikinti	15949	9,6	89,2
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	57842	34,7	93,1
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	4933	3,0	87,8
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	4527	2,7	90,9
İnformasiya və rabitə	5311	3,2	91,6
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	1843	1,1	77,9
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	2303	1,4	88,3
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	12723	7,6	93,3
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	10210	6,1	95,5
Təhsil	3687	2,2	92,5
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	2049	1,2	80,5
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	2139	1,3	92,2
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	20551	12,3	98,6

Göründüyü kimi, 2024-cü il yanvarın 1-i vəziyyətinə ölkə üzrə kommersiya təşkilatlarının ümumi sayının 92,2 faizini mikro sahibkarlıq subyektləri təşkil etmiş və onların əsas hissəsi “Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri” (34,7%), “Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi” (12,3%), “Tikinti” (9,6%), “Peşə, elmi və texniki fəaliyyət” (7,6%) və “Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq” (6,8%) sahələrində yaradılmışdır.

Cədvəl 61

Kiçik sahibkarlıq subyektlərinin iqtisadi fəaliyyət növləri üzrə sayı

Fəaliyyət növləri	01.01.2024-cü il vəziyyətinə kiçik sahibkarlıq subyektlərinin sayı	Kiçik sahibkarlıq subyektlərinin ümumi sayına görə, faizlə	Kommersiya təşkilatlarının ümumi sayında kiçik sahibkarlıq subyektlərinin xüsusi çəkisi, faizlə
CƏMİ	**9709**	**100,0**	**5,4**
o cümlədən: Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	399	4,1	3,3
Mədənçıxarma sənayesi	126	1,3	11,7
Emal sənayesi	996	10,3	8,7
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	43	0,4	12,4
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	66	0,7	8,9
Tikinti	1268	13,1	7,1
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	3049	31,4	4,9
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	454	4,7	8,1
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	333	3,4	6,7
İnformasiya və rabitə	332	3,4	5,7
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	430	4,4	18,2
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	231	2,4	8,9
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	707	7,3	5,2
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	364	3,7	3,4
Təhsil	212	2,2	5,3
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	336	3,5	13,2
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	128	1,3	5,5
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	235	2,4	1,1

2024-cü il yanvarın 1-i vəziyyətinə ölkə üzrə kommersiya təşkilatlarının ümumi sayının 5,4 faizini kiçik sahibkarlıq subyektləri təşkil etmiş və onların əsas hissəsi “Ticarət; nəqliyyat

vasitələrinin təmiri” (31,4%), “Tikinti” (13,1%), “Emal sənayesi” (10,3%) və “Peşə, elmi və texniki fəaliyyət” (7,3%) sahələrində yaradılmışdır.

Cədvəl 62

Orta sahibkarlıq subyektlərinin iqtisadi fəaliyyət növləri üzrə sayı

Fəaliyyət növləri	01.01.2024-cü il vəziyyətinə orta sahibkarlıq subyektlərinin sayı	Orta sahibkarlıq subyektlərinin ümumi sayına görə, faizlə	Kommersiya təşkilatlarının ümumi sayında orta sahibkarlıq subyektlərinin xüsusi çəkisi, faizlə
CƏMİ	**3587**	**100,0**	**2,0**
o cümlədən: Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	164	4,6	1,4
Mədənçıxarma sənayesi	61	1,7	5,7
Emal sənayesi	414	11,5	3,6
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	123	3,4	35,3
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	95	2,6	12,9
Tikinti	565	15,7	3,2
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	1082	30,2	1,7
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	178	5,0	3,2
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	99	2,8	2,0
İnformasiya və rabitə	133	3,7	2,3
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	64	1,8	2,7
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	61	1,7	2,3
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	166	4,6	1,2
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	97	2,7	0,9
Təhsil	73	2,0	1,8
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	117	3,3	4,6
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	49	1,4	2,1
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	46	1,3	0,2

2024-cü il yanvarın 1-i vəziyyətinə ölkə üzrə kommersiya təşkilatlarının ümumi sayının 2,0 faizini orta sahibkarlıq subyektləri təşkil etmiş və onların əsas hissəsi "Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri" (30,2%), "Tikinti" (15,7%), "Emal sənayesi" (11,5%) və "Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı" (5,0%) sahələrində yaradılmışdır.

Cədvəl 63

İri sahibkarlıq subyektlərinin iqtisadi fəaliyyət növləri üzrə sayı

Fəaliyyət növləri	01.01.2024-cü il vəziyyətinə iri sahibkarlıq subyektlərinin sayı	İri sahibkarlıq subyektlərinin ümumi sayına görə, faizlə	Kommersiya təşkilatlarının ümumi sayında iri sahibkarlıq subyektlərinin xüsusi çəkisi, faizlə
CƏMİ	**779**	**100,0**	**0,4**
o cümlədən: Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	26	3,3	0,2
Mədənçıxarma sənayesi	42	5,4	3,9
Emal sənayesi	124	15,9	1,1
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	22	2,8	6,3
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	21	2,7	2,8
Tikinti	98	12,6	0,5
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	176	22,6	0,3
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	54	6,9	0,9
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	19	2,4	0,4
İnformasiya və rabitə	23	3,0	0,4
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	28	3,6	1,2
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	13	1,7	0,5
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	43	5,5	0,3
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	22	2,8	0,2
Təhsil	14	1,8	0,4
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	43	5,5	1,7
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	5	0,7	0,2
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	6	0,8	0,1

2024-cü il yanvarın 1-i vəziyyətinə ölkə üzrə kommersiya təşkilatlarının ümumi sayının 0,4 faizini iri sahibkarlıq subyektləri təşkil etmiş və onların əsas hissəsi "Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri" (22,6%), "Emal sənayesi" (15,9%), "Tikinti" (12,6%) və "Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı" (6,9%) sahələrində yaradılmışdır.

Cədvəl 64

Mikro sahibkarlıq subyektlərinin sayının iqtisadi rayonlar üzrə bölgüsü

İqtisadi rayonlar	01.01.2024-cü il vəziyyətinə mikro sahibkarlıq subyektlərinin sayı	Ümumi saya görə, faizlə
CƏMİ	**166890**	**100,0**
Bakı şəhəri	113695	68,1
Naxçıvan Muxtar Respublikası	1319	0,8
Abşeron-Xızı iqtisadi rayonu	11252	6,7
Dağlıq Şirvan iqtisadi rayonu	1767	1,1
Gəncə-Daşkəsən iqtisadi rayonu	4211	2,5
Qarabağ iqtisadi rayonu	3713	2,2
Qazax-Tovuz iqtisadi rayonu	2934	1,8
Quba-Xaçmaz iqtisadi rayonu	3821	2,3
Lənkəran-Astara iqtisadi rayonu	6425	3,8
Mərkəzi Aran iqtisadi rayonu	3998	2,4
Mil-Muğan iqtisadi rayonu	4757	2,9
Şəki-Zaqatala iqtisadi rayonu	4349	2,6
Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonu	721	0,4
Şirvan-Salyan iqtisadi rayonu	3928	2,4

Mikro sahibkarlıq subyektlərinin 68,1 faizi Bakıda, 6,7 faizi Abşeron-Xızı, 3,8 faizi Lənkəran-Astara, 2,9 faizi Mil-Muğan, qalanları isə digər iqtisadi rayonlarda yaradılmışdır.

Cədvəl 65

Kiçik sahibkarlıq subyektlərinin sayının iqtisadi rayonlar üzrə bölgüsü

İqtisadi rayonlar	01.01.2024-cü il vəziyyətinə kiçik sahibkarlıq subyektlərinin sayı	Ümumi saya görə, faizlə
CƏMİ	**9709**	**100,0**
Bakı şəhəri	6785	69,9

…ardı

İqtisadi rayonlar	01.01.2024-cü il vəziyyətinə kiçik sahibkarlıq subyektlərinin sayı	Ümumi saya görə, faizlə
Naxçıvan Muxtar Respublikası	161	1,7
Abşeron-Xızı iqtisadi rayonu	635	6,5
Dağlıq Şirvan iqtisadi rayonu	130	1,3
Gəncə-Daşkəsən iqtisadi rayonu	284	2,9
Qarabağ iqtisadi rayonu	182	1,9
Qazax-Tovuz iqtisadi rayonu	215	2,2
Quba-Xaçmaz iqtisadi rayonu	216	2,2
Lənkəran-Astara iqtisadi rayonu	246	2,5
Mərkəzi Aran iqtisadi rayonu	259	2,7
Mil-Muğan iqtisadi rayonu	158	1,6
Şəki-Zaqatala iqtisadi rayonu	240	2,5
Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonu	44	0,5
Şirvan-Salyan iqtisadi rayonu	154	1,6

Kiçik sahibkarlıq subyektlərinin 69,9 faizi Bakıda, 6,5 faizi Abşeron-Xızı, 2,9 faizi Gəncə-Daşkəsən, 2,7 faizi Mərkəzi Aran, qalanları isə digər iqtisadi rayonlarda yaradılmışdır.

Cədvəl 66

Orta sahibkarlıq subyektlərinin sayının iqtisadi rayonlar üzrə bölgüsü

İqtisadi rayonlar	01.01.2024-cü il vəziyyətinə orta sahibkarlıq subyektlərinin sayı	Ümumi saya görə, faizlə
CƏMİ	**3587**	**100,0**
Bakı şəhəri	2369	66,0
Naxçıvan Muxtar Respublikası	99	2,8
Abşeron-Xızı iqtisadi rayonu	235	6,5
Dağlıq Şirvan iqtisadi rayonu	45	1,3
Gəncə-Daşkəsən iqtisadi rayonu	107	3,0
Qarabağ iqtisadi rayonu	71	2,0
Qazax-Tovuz iqtisadi rayonu	79	2,2
Quba-Xaçmaz iqtisadi rayonu	103	2,9
Lənkəran-Astara iqtisadi rayonu	79	2,2
Mərkəzi Aran iqtisadi rayonu	115	3,2

…ardı

İqtisadi rayonlar	01.01.2024-cü il vəziyyətinə orta sahibkarlıq subyektlərinin sayı	Ümumi saya görə, faizlə
Mil-Muğan iqtisadi rayonu	68	1,9
Şəki-Zaqatala iqtisadi rayonu	120	3,3
Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonu	10	0,3
Şirvan-Salyan iqtisadi rayonu	87	2,4

Orta sahibkarlıq subyektlərinin 66,0 faizi Bakıda, 6,5 faizi Abşeron-Xızı, 3,3 faizi Şəki-Zaqatala, 3,2 faizi Mərkəzi Aran, qalanları isə digər iqtisadi rayonlarda yaradılmışdır.

Cədvəl 67

İri sahibkarlıq subyektlərinin sayının iqtisadi rayonlar üzrə bölgüsü

İqtisadi rayonlar	01.01.2024-cü il vəziyyətinə iri sahibkarlıq subyektlərinin sayı	Ümumi saya görə, faizlə
CƏMİ	**779**	**100,0**
Bakı şəhəri	616	79,1
Naxçıvan Muxtar Respublikası	14	1,8
Abşeron-Xızı iqtisadi rayonu	60	7,7
Dağlıq Şirvan iqtisadi rayonu	3	0,4
Gəncə-Daşkəsən iqtisadi rayonu	18	2,3
Qarabağ iqtisadi rayonu	6	0,8
Qazax-Tovuz iqtisadi rayonu	5	0,6
Quba-Xaçmaz iqtisadi rayonu	7	0,9
Lənkəran-Astara iqtisadi rayonu	7	0,9
Mərkəzi Aran iqtisadi rayonu	12	1,5
Mil-Muğan iqtisadi rayonu	6	0,8
Şəki-Zaqatala iqtisadi rayonu	8	1,0
Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonu	1	0,1
Şirvan-Salyan iqtisadi rayonu	16	2,1

İri sahibkarlıq subyektlərinin 79,1 faizi Bakıda, 7,7 faizi Abşeron-Xızı, 2,3 faizi Gəncə-Daşkəsən, 2,1 faizi Şirvan-Salyan, qalanları isə digər iqtisadi rayonlarda yaradılmışdır.

Fərdi sahibkarlar

2024-cü il yanvarın 1-i vəziyyətinə hüquqi şəxs yaratmadan sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olmaq üçün qeydiyyatdan keçmiş fərdi sahibkarların sayı 1 milyon 321 mini keçmişdir.

Cədvəl 68

Fərdi sahibkarların sayının iqtisadi fəaliyyət növləri üzrə bölgüsü

Fəaliyyət növləri	01.01.2024-cü il vəziyyətinə fərdi sahibkarların sayı	Ümumi saya görə, faizlə
CƏMİ	**1321835**	**100,0**
o cümlədən: Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	486503	36,8
Mədənçıxarma sənayesi	1229	0,1
Emal sənayesi	27123	2,1
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	94	0,0
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	1145	0,1
Tikinti	27523	2,1
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	255321	19,3
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	145486	11,0
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	48976	3,7
İnformasiya və rabitə	13919	1,1
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	3651	0,3
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	16650	1,3
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	30516	2,3
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	26667	2,0
Təhsil	16141	1,2
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	8109	0,6
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	16413	1,2
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	122001	9,2
Ev təsərrüfatlarının fəaliyyəti; fərdi istehlak üçün ev təsərrüfatlarının istehsal etdiyi mal və xidmətlərə dair fəaliyyət	74368	5,6

Hesabat dövründə hər dörd fərdi sahibkardan üçü “Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq”, “Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri”, “Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı” və “Digər

sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi” sahələri üzrə qeydiyyatdan keçmişdir.

Cədvəl 69

Fərdi sahibkarların sayının iqtisadi rayonlar üzrə bölgüsü

İqtisadi rayonlar	01.01.2024-cü il vəziyyətinə fərdi sahibkarların sayı	Ümumi saya görə, faizlə
CƏMİ	**1321835**	**100,0**
Bakı şəhəri	353374	26,7
Naxçıvan Muxtar Respublikası	41488	3,1
Abşeron-Xızı iqtisadi rayonu	69315	5,2
Dağlıq Şirvan iqtisadi rayonu	39165	3,0
Gəncə-Daşkəsən iqtisadi rayonu	83414	6,3
Qarabağ iqtisadi rayonu	84292	6,4
Qazax-Tovuz iqtisadi rayonu	104143	7,9
Quba-Xaçmaz iqtisadi rayonu	82153	6,2
Lənkəran-Astara iqtisadi rayonu	135489	10,2
Mərkəzi Aran iqtisadi rayonu	93715	7,1
Mil-Muğan iqtisadi rayonu	68159	5,2
Şəki-Zaqatala iqtisadi rayonu	89771	6,8
Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonu	4897	0,4
Şirvan-Salyan iqtisadi rayonu	72460	5,5

Sahibkarlıqla məşğul olmaq niyyətində olan fərdi sahibkarların əsas hissəsi Bakıda (26,7%), Lənkəran-Astara (10,2%), Qazax-Tovuz (7,9%) və Mərkəzi Aran (7,1%) iqtisadi rayonlarında qeydiyyata alınmışdır.

Cədvəl 70

İqtisadi fəaliyyət növləri üzrə fərdi sahibkarların cins üzrə bölgüsü

Fəaliyyət növləri	Kişilər		Qadınlar	
	sayı	%	sayı	%
CƏMİ	**1021414**	**100,0**	**300421**	**100,0**
o cümlədən: Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	363241	35,6	123262	41,0

…ardı

Fəaliyyət növləri	Kişilər		Qadınlar	
	sayı	%	sayı	%
Mədənçıxarma sənayesi	1166	0,1	63	0,0
Emal sənayesi	21701	2,1	5422	1,8
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	87	0,0	7	0,0
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	1058	0,1	87	0,0
Tikinti	26632	2,6	891	0,3
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	200567	19,6	54754	18,2
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	141178	13,8	4308	1,4
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	41046	4,0	7930	2,7
İnformasiya və rabitə	11010	1,1	2909	1,0
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	2730	0,3	921	0,3
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	11746	1,1	4904	1,6
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	20404	2,0	10112	3,4
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	16956	1,7	9711	3,2
Təhsil	5717	0,6	10424	3,5
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	5021	0,5	3088	1,0
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	14046	1,4	2367	0,8
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	79394	7,8	42607	14,2
Ev təsərrüfatlarının fəaliyyəti; fərdi istehlak üçün ev təsərrüfatlarının istehsal etdiyi mal və xidmətlərə dair fəaliyyət	57714	5,6	16654	5,6

Fərdi sahibkarların 77,3 faizini kişilər, 22,7 faizini isə qadınlar təşkil etmişdir.

Qadınlar "Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi" fəaliyyət növündə mövcud sahibkarların ümumi sayının 34,9 faizini, "Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq" fəaliyyət sahəsində 25,3 faizini, "Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri" fəaliyyət sahəsində isə 21,4 faizini təşkil edir.

Cədvəl 71

İqtisadi rayonlar üzrə fərdi sahibkarların cins üzrə bölgüsü

İqtisadi rayonlar	Kişilər		Qadınlar	
	sayı	%	sayı	%
CƏMİ	**1021414**	**100,0**	**300421**	**100,0**
Bakı şəhəri	266763	26,1	86611	28,8
Naxçıvan Muxtar Respublikası	30859	3,0	10629	3,5
Abşeron-Xızı iqtisadi rayonu	54319	5,3	14996	5,0
Dağlıq Şirvan iqtisadi rayonu	32433	3,2	6732	2,2
Gəncə-Daşkəsən iqtisadi rayonu	61955	6,1	21459	7,1
Qarabağ iqtisadi rayonu	68676	6,7	15616	5,2
Qazax-Tovuz iqtisadi rayonu	75363	7,4	28780	9,6
Quba-Xaçmaz iqtisadi rayonu	64563	6,3	17590	5,9
Lənkəran-Astara iqtisadi rayonu	104650	10,2	30839	10,3
Mərkəzi Aran iqtisadi rayonu	73114	7,2	20601	6,9
Mil-Muğan iqtisadi rayonu	57419	5,6	10740	3,6
Şəki-Zaqatala iqtisadi rayonu	69673	6,8	20098	6,7
Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonu	3907	0,4	990	0,3
Şirvan-Salyan iqtisadi rayonu	57720	5,7	14740	4,9

Sahibkar qadınların 28,8 faizi Bakıda, 10,3 faizi Lənkəran-Astara, 9,6 faizi Qazax-Tovuz, qalanları isə digər iqtisadi rayonlarda qeydiyyatdan keçmişdir.

Fərdi sahibkarların cins tərkibinin regionlar üzrə say bölgüsündən aydın olur ki, Qazax-Tovuz (27,6%), Gəncə-Daşkəsən (25,7%), Naxçıvan Muxtar Respublikası (25,6%), Bakı (24,5%), Lənkəran-Astara (22,8%) iqtisadi rayonlarında qadın sahibkarların payı ölkə üzrə orta göstəricidən yuxarıdır.

Əhalinin gəlirləri

İlkin məlumatlara görə, 2023-cü il ərzində ölkə əhalisinin gəlirləri əvvəlki ilə nisbətən nominal ifadədə 12,8 faiz artaraq 78050,2 milyon manata çatmışdır.

Bu dövrdə əhalinin hər nəfərinə orta hesabla 7686,9 manatlıq gəlir düşmüşdür.

Əhalinin sərəncamında qalan gəlirləri 69341,2 milyon manat təşkil etmişdir.

Cədvəl 72

Əhalinin gəlirlərinin əsas göstəriciləri

	2023-cü il	2022-ci il	2023-cü il 2022-ci ilə nisbətən, faizlə
Əhalinin nominal gəlirləri, milyon manat	78050,2	69163,0	112,8
hər nəfərə, manat	7686,9	6851,1	112,2
Sərəncamda qalan gəlirlər, milyon manat	69341,2	61453,7	112,8
hər nəfərə, manat	6829,2	6087,4	112,2

.

Əməkhaqqı

2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında ölkə iqtisadiyyatında muzdla çalışan işçilərin orta aylıq nominal əməkhaqqı 2022-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən 11,2 faiz artaraq 923,1 manat təşkil etmişdir. Əməkhaqqı neft-qaz sektorunda 3479,2 manat, qeyri neft-qaz sektorunda 874,4 manat təşkil etmişdir. Dövlət müəssisələrində çalışan işçilərin əməkhaqları 890,0 manat, özəl müəssisələrdə isə 959,1 manat olmuşdur.

Cədvəl 73

2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında iqtisadi fəaliyyət və mülkiyyət növləri üzrə orta aylıq nominal əməkhaqqı
(manat)

İqtisadi fəaliyyət növləri	Cəmi	o cümlədən	
		dövlət	qeyri-dövlət
Ölkə üzrə – cəmi	**923,1**	**890,0**	**959,1**
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	546,2	535,7	553,8
Mədənçıxarma sənayesi	3 339,4	2 183,6	3 962,3
Emal sənayesi	836,7	1 179,2	785,6
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	956,9	953,8	1 122,3
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	691,1	638,5	1 187,5
Tikinti	1 051,2	962,1	1 077,8
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	627,0	825,7	625,5
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	1 264,8	1 341,1	1 160,6
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	718,1	1 422,5	686,7
İnformasiya və rabitə	1 493,9	1 281,6	1 655,0
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	2 308,1	2 694,8	2 211,9
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	882,3	949,5	854,9
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	1 541,4	1 036,3	2 033,9
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	555,2	501,1	704,2
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	1 317,0	1 359,1	456,7
Təhsil	708,5	701,1	875,5
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	798,2	823,8	678,4
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	720,9	666,1	1 231,2
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	1 078,0	1 630,7	951,9

Mədənçıxarma sənayesində, maliyyə və sığorta fəaliyyəti, peşə, elmi və texniki fəaliyyət, eləcə də informasiya və rabitə sahələrində orta aylıq nominal əməkhaqqı ölkə üzrə orta göstəricidən yüksək olmuşdur.

Əhalinin əmanətləri və manatın məzənnəsi

Mərkəzi Bankın məlumatına görə əhalinin banklardakı əmanətlərinin məbləği il ərzində 8,1 faiz artaraq 2023-cü il dekabr ayının 1-nə milli valyuta ekvivalentində 12524,9 milyon manat təşkil etmişdir. Əmanətlərin 65,8 faizi milli, 34,2 faizi xarici valyutada qoyulmuş, milli valyutada olan əmanətlərin məbləği əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 16,3 faiz artmış, xarici valyutada qoyulmuş əmanətlərin məbləği isə 4,8 faiz azalmışdır.

Cədvəl 74

Əhalinin əmanətləri

	2023-cü il dekabrın 1-i vəziyyətinə, milyon manat	Əvvəlki ilin eyni dövrünə nisbətən, faizlə
Əhalinin əmanətləri – cəmi	12524,9	108,1
o cümlədən: milli valyutada	8235,2	116,3
xarici valyutada	4289,7	95,2

Qrafik 30

Əhalinin əmanətləri, milyon manat

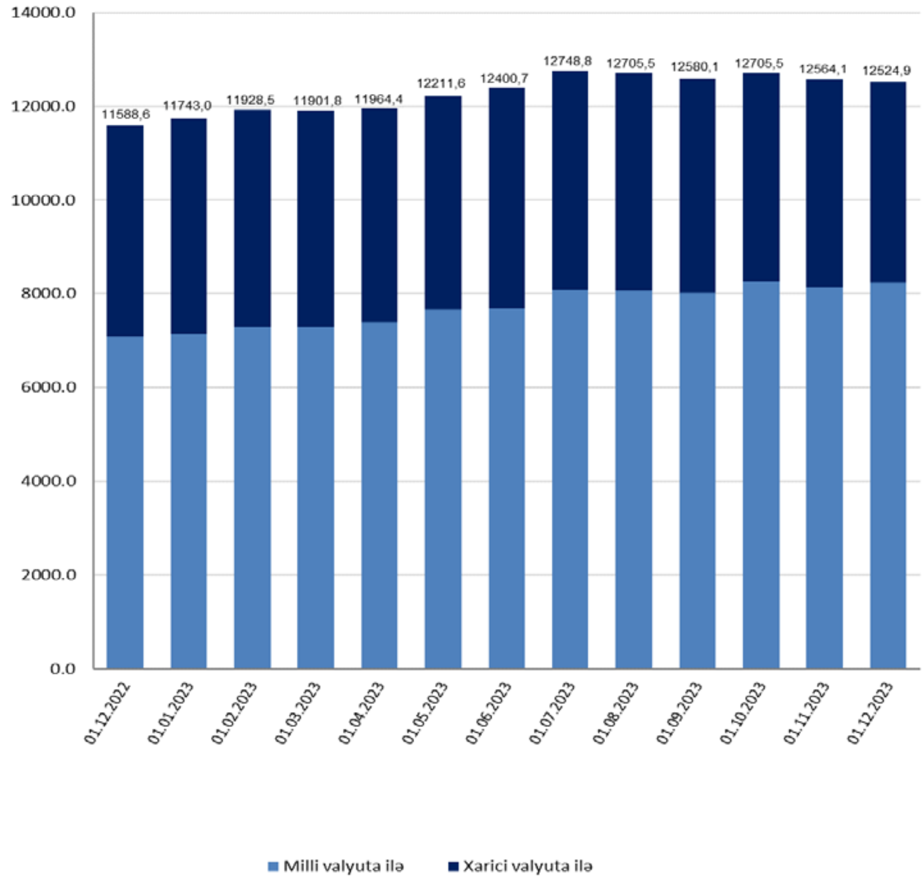

Dekabr ayında milli valyutanın 1 ABŞ dollarına nisbətdə orta məzənnəsi 1,70 (ilin əvvəlindən 1,70) manata, 1 Avroya 1,86 (1,84) manata, 100 Türk lirəsinə 5,84 (7,39) manata, 100 Rus rubluna 1,87 (2,02) manata bərabər olmuşdur.

Sosial müdafiə

Ölkə əhalisinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi dövlət siyasətinin prioritet istiqamətlərindən biridir.

“Əmək pensiyaları haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda edilmiş müvafiq dəyişikliyə əsasən əmək pensiyasının minimum məbləği 16,7 faiz artırılaraq 2023-cü ilin 1 fevral tarixindən 280 manat müəyyən olunmuşdur.

İlkin məlumatlara əsasən 2024-cü ilin əvvəlinə ölkədə pensiyaçıların sayı 1099 min nəfərə yaxınlaşaraq ölkə əhalisinin 10,8 faizini təşkil etmişdir. Həmin dövrə 443,8 min nəfər aylıq sosial müavinət, 395,2 min nəfər isə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təqaüdünü almışdır. 2023-cü il ərzində məcburi dövlət sosial sığorta haqları hesabına təyin olunmuşlar da daxil olmaqla birdəfəlik müavinət alanların sayı 169,6 min nəfər təşkil etmişdir.

“Sosial müavinətlər haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 9 dekabr tarixli 683-VIQD nömrəli Qanununa əsasən Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərində işləyən mütəxəssisə ilkin maddi-məişət şəraitinin dəstəklənməsi üçün beş il müddətinə birdəfəlik müavinət təsis edilmiş, 2023-cü il yanvarın 1-dən onun məbləği 600 manat müəyyən olunmuşdur.

İlkin məlumatlara əsasən 2024-cü ilin əvvəlinə 65 minədək aztəminatlı ailənin 275 minədək ailə üzvü ünvanlı dövlət sosial yardımı almış və onun bir nəfərə düşən orta aylıq məbləği təxminən 114 manat təşkil etmişdir.

Səhiyyə

Ölkədə sosial yönümlü siyasətin həyata keçirilməsi səhiyyənin inkişaf etdirilməsi və əhalinin sağlamlığının qorunması problemlərinin həll edilməsi istiqamətində həyata keçirilən tədbirlərin səmərəsini artırır.

Ötən il qeydə alınmış xəstəliklər arasında endokrin sistemin xəstəlikləri, sinir sistemi xəstəlikləri, həzm orqanlarının, qan dövranı sisteminin xəstəlikləri, sidik-cinsiyyət sisteminin xəstəlikləri, göz və gözün əlavə aparatının xəstəlikləri, eləcə də qan, qanyaradıcı orqanların xəstəlikləri üstünlük təşkil etmişdir.

Yoluxucu xəstəliklərin profilaktikası və qarşısının alınması məqsədilə inkişaf etmiş Avropa ölkələrində olduğu kimi uşaqlara 11 xəstəliyə qarşı müasir vaksinlərlə peyvənd edilmişdir. Bunun nəticəsi olaraq ayrı-ayrı yoluxucu xəstəliklərin azalmasına, bəzilərinin isə tam ləğv olunmasına nail olunmuşdur.

Səhiyyə Nazirliyinin məlumatına əsasən, 2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında 2022-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə ölkədə qarayara ilə (39,1 faiz), ağciyər vərəmi ilə (4,2 faiz), törədicisi müəyyən olmayan kəskin bağırsaq infeksiyaları ilə (0,8 faiz), sifilis ilə (0,4 faiz) xəstələnmə halları azalmışdır.

Göyöskürək və malyariya xəstəlikləri, kəskin poliomielit, epidemik parotit, tulyaremiya, anadangəlmə məxmərək sindromu, difteriya, yenidoğulmuşlarda tetanus isə ümumiyyətlə qeydə alınmamışdır.

Bununla yanaşı, Azərbaycanda son illər yoluxucu xəstəliklərə qarşı aparılan profilaktik tədbirlər nəticəsində qızılca xəstəliyi üzrə sabit epidemioloji vəziyyət müşahidə olunsa da, 2023-cü ilin aprel ayından başlayaraq əhali arasında bu xəstəliyin sporadik yayılma halları qeydə alınmişdır. Yoluxma əsasən uşaqlar arasında müşahidə edilmişdir. 2022-ci ildə ölkə ərazisində 1 nəfərdə qızılcaya yoluxma halı qeydə alınsa da, 2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında 1493 nəfər bu xəstəliyə yoluxmuşdur.

Ətraf mühit

Azərbaycanda ətraf mühit problemlərinin həlli istiqamətində genişmiqyaslı işlərin görülməsi, ekoloji vəziyyətin yaxşılaşdırılmasına yönəlmiş dövlət siyasəti ölkənin uzunmüddətli inkişaf strategiyasının mühüm tərkib hissəsidir. Dünyanın ən böyük və mühüm dövlətlərarası tədbirlərindən biri olan BMT-nin İqlim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasına (COP29) ev sahibliyinin Azərbaycana həvalə edilməsi ölkəmizin ətraf mühit sahəsində qlobal səylərə töhfə verməsi ilə yanaşı iqlim dəyişmələrinin fəsadlarına qarşı fəal mübarizə aparmasının əyani göstəricisidir. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 25 dekabr 2023-cü il tarixli Sərəncamı ilə 2024-cü il "Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili" elan edilmişdir.

2024-cü ilin əvvəlinə flora və faunanın qorunub saxlanması və təkrar istehsalı üçün ölkədə ümumi sahəsi 120,7 min hektar olan 10 dövlət təbiət qoruğu, sahəsi 421,4 min hektar olan 10 milli park və sahəsi 350,8 min hektar olan 24 dövlət təbiət yasaqlığı mövcud olmuşdur. Xüsusi mühafizə olunan təbiət əraziləri ölkə ərazisinin 10,3 faizini təşkil edir.

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin monitorinq xidmətləri tərəfindən 2023-cü ildə 1797 müəssisədə müvafiq müayinələr aparılmış və nəticədə su hövzələrinin çirkləndirilməsi üzrə tədqiq olunmuş müəssisələrin 54,0 faizində, atmosfer havasının çirkləndirilməsi üzrə tədqiq olunmuş müəssisələrin 49,5 faizində, torpaq ehtiyatlarının çirkləndirilməsi üzrə isə müayinəyə cəlb olunmuş müəssisələrin 15,8 faizində atılan tullantıların icazə verilən həddən artıq olması qeydə alınmışdır.

Təbiəti mühafizə qanunvericiliyinin pozulmasına görə ötən il inzibati məsuliyyətə cəlb olunmuş 1800 nəfər vəzifəli şəxs və vətəndaşlardan 2473 min manat məbləğində cərimə tutulmuşdur.

Təhsil

Azərbaycan Respublikasında təhsil sistemi milli, mənəvi ümumbəşəri dəyərlərə əsaslanaraq ümumdünya təhsil sisteminə inteqrasiya yolu ilə inkişaf etməkdədir.

Aparılan uğurlu islahatlar nəticəsində əhalinin təhsil səviyyəsi ilbəil artır və bu gün 15 və yuxarı yaşlı əhalinin hər 1000 nəfərindən 974-ü ali, orta ixtisas, peşə və orta təhsilə malikdir.

İlkin məlumatlara əsasən, 2024-cü il yanvar ayının 1-i vəziyyətinə ölkədə fəaliyyət göstərən 1696 dövlət və 148 qeyri-dövlət məktəbəqədər təhsil müəssisəsində 118 min uşaq tərbiyə alır.

2023/2024-cü tədris ilinin əvvəlinə ölkənin 4388 dövlət və 34 qeyri-dövlət ümumi təhsil müəssisələrində (məktəbəhazırlıq qruplarında təhsilalanlar da daxil olmaqla) 1,7 milyon nəfər təhsil almışdır.

Ümumi təhsil müəssisələrində ikinci və üçüncü növbələrdə təhsil alan şagirdlərin xüsusi çəkisi 23,5 faiz olmuşdur.

Qrafik 31

2023/2024-cü tədris ilinin əvvəlinə əyani ümumi təhsil müəssisələri

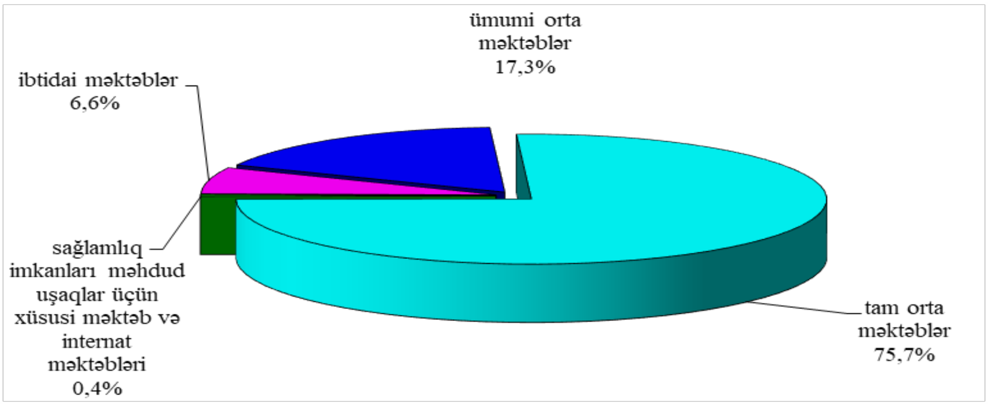

2023-cü ildə əyani ümumi təhsil müəssisələrini bitirən 98,3 min nəfər məzundan 97,8 min nəfəri və ya 99,5 faizi tam orta təhsil haqqında attestat almışdır. 2022-ci illə müqaisədə attestat alan məzunların sayı 9,0 faiz artmışdır.

2023/2024-cü tədris ilinin əvvəlinə ölkədə fəaliyyət göstərən 59 orta ixtisas təhsili müəssisəsində 65,6 min tələbə (2022/2023-cü tədris ili ilə müqayisədə 1,5 faiz artım) təhsil almış, onların 62,5 faizini qadınlar təşkil etmişdir.

Azərbaycanda bakalavr və magistrlərin hazırlanmasını həyata keçirən dövlət və qeyri-dövlət ali təhsil müəssisəsində, eləcə də elmi təşkilatda və tibb müəssisələrində təhsil alanların sayı 231,4 min nəfər olmuşdur ki, onların da 51,1 faizini qadınlar təşkil etmişdir. Əvvəlki tədris ili ilə müqayisədə tələbələrin sayı 8,6 min nəfər və ya 3,9 faiz artmışdır.

Qrafik 32

Dövlət və qeyri-dövlət ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrində tələbə qəbulu və buraxılışı, min nəfər

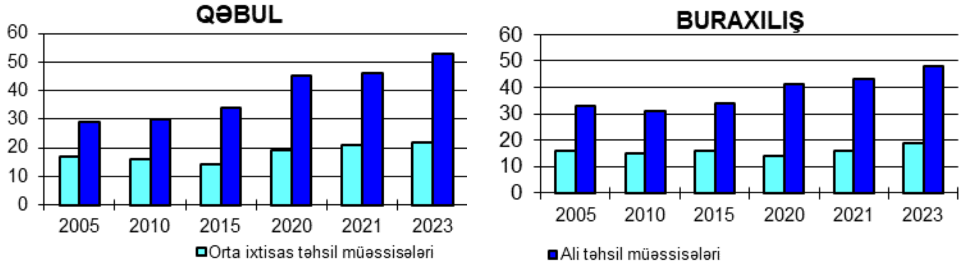

Son illər ölkənin ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulunun artması müşahidə olunur. Belə ki, ali təhsilin bakalavr səviyyəsinə qəbul olunan tələbələrin sayı 2022-ci illə müqayisədə 4,7 faiz artaraq 52,9 min nəfər olmuşdur. Qəbul geniş profilli ixtisas siyahısına uyğun olaraq həyata keçirilmişdir.

Bakalavriata qəbul olunan tələbələrin ümumi sayında ödənişli əsaslarla təhsilə qəbul olunanların xüsusi çəkisi 49,8 faiz olmuşdur ki, onların da 76,6 faizi dövlət ali təhsil müəssisələrinin payına düşür.

Hazırda dövlət ali təhsil müəssisələrinin əyani şöbələrində oxuyan tələbələrin 55,3 faizi təqaüd alır.

Ölkənin ali təhsil müəssisələrində Azərbaycan vətəndaşları ilə yanaşı 93 xarici ölkədən 7,7 min tələbə də təhsil alır. Əcnəbi tələbələrin sırasında Türkiyə, İran, Rusiya, Gürcüstan, Hindistan, Pakistan İslam Respublikası, Suriya Ərəb Respublıkası, İraq və Nigeriya vətəndaşları üstünlük təşkil edirlər.

2023/2024-cü tədris ilinin əvvəlinə xarici ölkələrdə dövlət xətti ilə təhsil alan tələbələrin sayı 997 nəfər təşkil etmişdir. Xaricdə təhsil alan gənclərin 33,1 faizi Bakı, 66,9 faizi isə Azərbaycanın müxtəlif regionlarında yerləşən məktəblərin məzunlarıdır. Tələbələrin əksəriyyəti Türkiyə, Macarıstan, Rusiya və Çin Xalq Respublikasının ali təhsil müəssisələrində təhsil alır.

Elm

İlkin məlumatlara əsasən, 2024-cü ilin əvvəlinə ölkədə müxtəlif elmi-texniki xidmətləri həyata keçirən 131 elmi təşkilat və müəssisə fəaliyyət göstərmişdir. Bu elm ocaqlarında elmi-tədqiqat və işləmələrlə 19,9 mindən artıq mütəxəssis məşğul olur, onların da 73,1 faizi tədqiqatçılardır. Bu mütəxəssislərin 36,6 faizinin elmlər doktoru və ya fəlsəfə doktoru elmi dərəcəsi vardır.

Bundan əlavə, elmi-tədqiqat bölmələrində ştatda olmayan və ali təhsil müəssisələrində çalışan 9 min nəfərədək elmi pedaqoji işçi elmi-tədqiqat bölmələrində tədqiqat və işləmələri yerinə yetirirlər. Onların da yarıdan çoxu elmlər doktoru və ya fəlsəfə doktoru alimlik dərəcəsinə malikdirlər.

Mədəniyyət

Azərbaycan digər sahələrdə olduğu kimi, mədəniyyətin inkişafı sahəsində də uğurlu addımlar atır və milli mədəniyyətin inkişafı dövlət siyasətinin prioritet məsələlərindən biri hesab edilir.

Son illər ölkədə mədəniyyət sahəsinin inkişafı ilə əlaqədar bir sıra əhəmiyyətli layihələr həyata keçirilmiş, milli mədəniyyətimizin dünyada tanıdılması, ölkəmizin dünyanın mədəniyyət məkanına uğurla inteqrasiya olunması, milli mədəni irsimizin, dəyər və sərvətlərimizin qorunub saxlanması, inkişaf etdirilməsi istiqamətində mühüm nəticələrə nail olunmuşdur.

Dövlət siyasətinin əsas istiqamətlərindən biri də mövcud mədəniyyət ocaqlarının maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi, yeni mədəniyyət obyektlərinin tikintisi, tarixi-mədəni, ədəbi-bədii və elmi-fəlsəfi irsin qorunub saxlanmasından ibarətdir.

İlkin məlumatlara əsasən ölkədə 31 milyon kitabxana fondu olan 2913 kütləvi kitabxana, 2216 klub müəssisəsi, 242 muzey, 29 peşəkar teatr və 453 mədəniyyət və istirahət parkı əhaliyə xidmət göstərir.

İdman

Ölkədə həyata keçirilən uğurlu, məqsədyönlü və davamlı sosial siyasət bədən tərbiyəsi və idmanın inkişafında da mühüm rol oynamış, bu sahədə qazanılan nailiyyətlər artmışdır.

Cari ilin əvvəlinə ölkədə 50-yə yaxın müasir Olimpiya İdman Kompleksi fəaliyyətini davam etdirmişdir.

2023-cü il ərzində ölkəmizdə 318 ölkə miqyaslı yarışlar təşkil edilmiş, 91 beynəlxalq miqyaslı yarış keçirilmiş, 630 beynəlxalq miqyaslı yarışda ölkə yığma komandalarının iştirakı təmin olunmuşdur.

Belə ki, ölkəmizdə bədii gimnastika üzrə 39-cu Avropa çempionatı, avarçəkmə üzrə “Mingəçevir Reqatası-2023” beynəlxalq turniri, kəmər güləşi üzrə Avropa çempionatı, şahmat üzrə Dünya Kuboku, atıcılıq üzrə 53-cü dünya çempionatı, eləcə də qolf üzrə "Azərbaycan Zəfər" turniri keçirilmişdir.

Ötən ilin ən mühüm idman hadisəsi isə işğaldan azad olunmuş Xankəndi şəhərində 30 ildən sonra keçirilən ilk futbol matçı olmuşdur.

2023-cü ildə ölkədə Ümummilli lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 100 illik yubileyinə həsr edilən bir sıra beynəlxalq miqyaslı yarışlar da təşkil edilmişdir. Belə ki, avarçəkmə üzrə Suqovuşanda "Prezident Kuboku-2023” beynəlxalq reqatası, voleybol idman növü üzrə “Heydər Əliyev Kuboku”, “Baku Open 2023” beynəlxalq şahmat festivalı, “Əziz Şuşa” beynəlxalq velosiped yarışı, beynəlxalq həndbol turniri, üzgüçülük üzrə turnirlər, Avropa tennis turniri, dağ xizəyi yarışı, boks üzrə beynəlxalq turnir keçirilmişdir.

Azərbaycan idmançıları 2023-cü il ərzində olimpiya və qeyri-olimpiya idman növləri üzrə rəsmi beynəlxalq yarışlarda 464 qızıl, 398 gümüş və 610 bürünc olmaqla, ümumilikdə 1472 medal qazanmışdır.

Ötən il Böyük Qayıdışın tərkib hissəsi olan idman infrastrukturu üzrə Füzuli şəhərində ümumi sahəsi 17 hektarı əhatə edən idman kompleksinin təməli qoyulmuşdur. Ölkədə fiqurlu konkisürmənin inkişafına təkan verəcək hadisələrdən biri

isə Heydər Əliyev adına İdman-Konsert Kompleksində buz meydançasının açılışı olmuşdur.

İlkin məlumatlara görə 2024-cü ilin əvvəlinə ölkədə idman qurğularının sayı 12,0 mini keçmişdir. Əhali arasında futbol, voleybol, şahmat, yüngül atletika, basketbol, dama, sərbəst güləş, futzal, cüdo, stolüstü tennis və üzgüçülük kimi idman növlərinə daha çox maraq göstərilir.

Demoqrafik vəziyyət

Əhalinin son siyahıyaalınmasının nəticəsi əsasında 2023-cü il dekabr ayının 1-i vəziyyətinə hesablanmış əhalinin sayı 10176811*) nəfər təşkil etmişdir. Əhalinin 54,6 faizini şəhər, 45,4 faizini kənd sakinləri, 49,8 faizini kişilər, 50,2 faizini isə qadınlar təşkil edir.

Cədvəl 75

Əhalinin təbii hərəkətinin əsas göstəriciləri

	Yanvar - noyabr ayları üzrə					
	Nəfər			Əhalinin hər 1000 nəfərinə[1)]		
	2023	2022	artım (+) azalma (-)	2023	2022	2023-cü il 2022-ci ilə nisbətən, faizlə
Təbii artım	48573	57077	-8504	5,2	6,2	83,9
doğulanlar	103367	112758	-9391	11,1	12,2	91,0
ölənlər	54794	55681	-887	5,9	6,0	98,3
Nikahlar	49549	57033	-7484	5,3	6,2	85,5
Boşanmalar	19761	14525	+5236	2,1	1,6	131,3

1) Əmsallar il üçün hesablanmışdır

2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında Ədliyyə Nazirliyinin rayon (şəhər) qeydiyyat şöbələri tərəfindən ölkə üzrə 103367 doğulan körpə qeydə alınmış və ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə əhalinin hər 1000 nəfərinə bu göstərici azalaraq 12,2-dən 11,1-ə düşmüşdür. Doğulan körpələr arasında oğlan uşaqlarının xüsusi çəkisi 53,1 faiz, qız uşaqlarının xüsusi çəkisi isə 46,9 faiz olmuşdur. Doğulanlardan 3134-ü əkiz, 135-i üçəm, 4-ü isə dördəm olmuşdur.

Bu ilin 11 ayında ölkədə 54794 ölüm halı qeydə alınmış və 2022-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə əhalinin hər 1000 nəfərinə bu göstərici azalaraq 6,0-dan 5,9-a düşmüşdür.

*) Azərbaycan Respublikasının Rusiya sülhməramlı kontingentinin müvəqqəti yerləşdirildiyi ərazisindəki əhali istisna olmaqla.

Qrafik 33

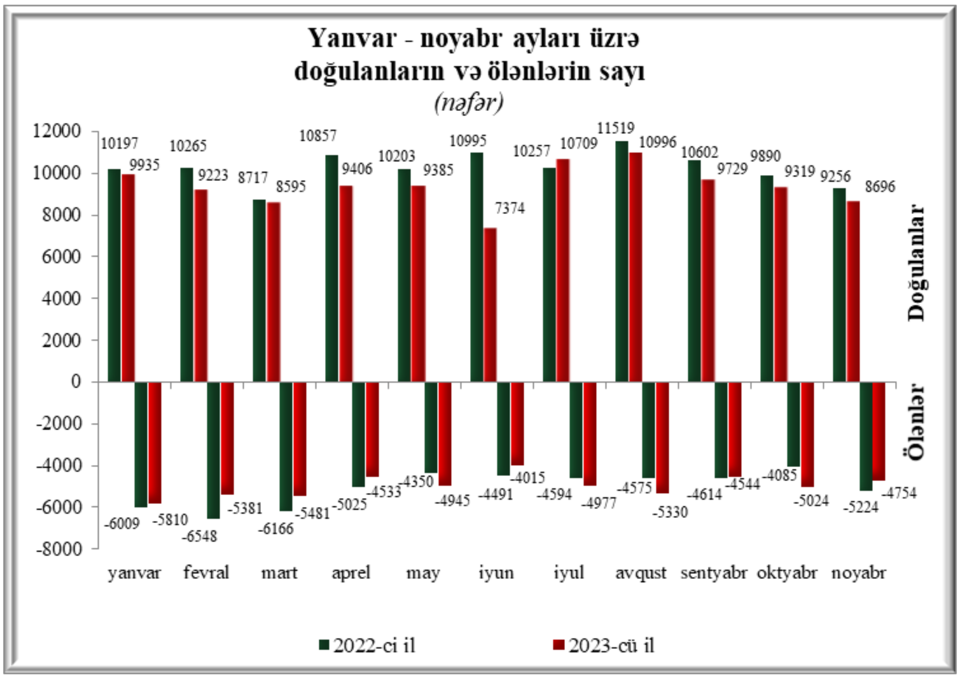

Ədliyyə Nazirliyinin rayon (şəhər) qeydiyyat şöbələri tərəfindən cari ilin yanvar-noyabr ayları ərzində 49549 nikah və 19761 boşanma halları qeydə alınmış və ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə əhalinin hər 1000 nəfərinə nikahların sayı azalaraq 6,2-dən 5,3-ə düşmüş, boşanmaların sayı isə 1,6-dan 2,1-ə qədər artmışdır.

Azərbaycan Respublikası
Dövlət Statistika Komitəsinin
sədrinin səlahiyyətlərini
müvəqqəti icra edən,
sədrin birinci müavini **Vahab Məmmədov**

ƏLAVƏLƏR

Cədvəl 76

Əsas iqtisadi göstəricilərin dinamikası

	Sənaye məhsulu	Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi	İstehlak qiymətləri indeksi	Pərakəndə ticarət dövriyyəsi (bütün kanallar üzrə)

2022-ci il
2021-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə

yanvar	105,4	2,1d.	112,5	102,9
yanvar-fevral	104,6	2,1d.	112,2	103,0
yanvar-mart	103,9	2,2d.	112,2	103,1
yanvar-aprel	102,7	2,2d.	112,4	103,0
yanvar-may	103,3	2,2d.	112,6	103,1
yanvar-iyun	102,1	2,2d.	112,9	102,9
yanvar-iyul	101,5	2,2d.	113,0	102,9
yanvar-avqust	99,9	2,2d.	113,2	102,8
yanvar-sentyabr	99,4	2,1d.	113,4	102,9
yanvar-oktyabr	99,0	2,0d.	113,7	102,9
yanvar-noyabr	98,9	193,6	113,8	103,0
yanvar-dekabr	98,9	184,3	113,9	103,1

2023-cü il
2022-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə

yanvar	95,7	104,7	113,6	102,9
yanvar-fevral	97,2	98,0	113,9	102,8
yanvar-mart	96,8	91,2	113,8	103,0
yanvar-aprel	97,6	90,9	113,5	102,9
yanvar-may	98,1	88,0	113,1	102,9
yanvar-iyun	98,4	85,2	112,7	103,0
yanvar-iyul	98,4	84,5	112,2	103,1
yanvar-avqust	99,3	85,1	111,7	103,2
yanvar-sentyabr	98,9	86,7	110,9	103,3
yanvar-oktyabr	98,4	87,7	110,2	103,4
yanvar-noyabr	99,0	88,3	109,4	103,6
yanvar-dekabr	98,9	89,0	108,8	103,7

Cədvəl 77

2023-cü ildə əsas kapitala yönəldilmiş investisiyalar
(bütün maliyyə mənbələri hesabına)

	2023-cü ildə	Əvvəlki ilə nisbətən (müqayisəli qiymətlərlə), faizlə
Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər, milyon manat	**20296,6**	**109,8**
ondan: tikinti-quraşdırma işlərinə	14559,6	107,1
ümumi yekundan: məhsul istehsalı sahələrinə	12485,2	118,6
xidmət sahələrinə	6840,0	97,6
yaşayış evlərinin tikintisinə	971,4	101,9
ümumi yekundan: neft-qaz sektoruna	6265,5	110,9
qeyri neft-qaz sektoruna	14031,1	109,3
ondan: qeyri neft-qaz emal sənayesi	323,5	48,5
ümumi yekundan: xarici mənbələrdən yönəldilmiş vəsaitlər	3885,1	103,7
o cümlədən neft-qaz sektoru	3263,3	111,4
qeyri neft-qaz sektoru	621,8	76,2
daxili mənbələrdən yönəldilmiş vəsaitlər	16411,5	111,3
o cümlədən neft-qaz sektoru	3002,2	110,3
qeyri neft-qaz sektoru	13409,3	111,6
İstifadəyə verilmişdir: Yaşayış evləri, ümumi sahə, min kvadrat metr	2511,2	89,2
Ümumi təhsil müəssisələri, şagird yeri	6586	36,8
Məktəbəqədər təhsil müəssisələri, yer	240	23,8

Cədvəl 78

Əsas kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı və məhsuldarlığı

	2023-cü il	2022-ci il	2023-cü il 2022-ci ilə nisbətən	
			%	+, -
İstehsal, min ton				
Dənli və dənli paxlalı bitkilər - cəmi	3 248,6	3 161,3	102,8	87,3
Pambıq	276,1	322,5	85,6	-46,4
Dən üçün günəbaxan[1)]	29,3	29,4	99,8	-0,1
Şəkər çuğunduru[1)]	219,8	222,7	98,7	-2,9
Tütün	6,3	5,1	124,9	1,2
Kartof	1 010,5	1 074,3	94,1	-63,8
Tərəvəz	1 825,6	1 823,3	100,1	2,3
Bostan məhsulları	438,2	469,3	93,4	-31,1
Meyvə və giləmeyvə	1 261,3	1 253,1	100,7	8,2
Üzüm	224,5	212,6	105,6	11,9
Yaşıl çay yarpağı, ton	1 123,8	1 000,9	112,3	122,9
Məhsuldarlıq, sent/ha				
Dənli və dənli paxlalı bitkilər - cəmi	33,0	31,3	105,4	1,7
Pambıq	29,5	30,9	95,5	-1,4
Dən üçün günəbaxan[1)]	25,9	23,0	112,6	2,9
Şəkər çuğunduru[1)]	482	455	105,9	27
Tütün	23,1	20,8	111,1	2,3
Kartof	200	190	105,3	10
Tərəvəz	201	196	102,6	5
Bostan məhsulları	254	233	109,0	21
Meyvə və giləmeyvə	70,8	71,5	99,0	-0,7
Üzüm	113,3	102,7	110,3	10,6
Yaşıl çay yarpağı	15,3	12,2	125,4	3,1
Heyvandarlıq məhsulları istehsalı, min ton				
Ət (diri çəkidə)	647,7	628,0	103,1	19,7
Ət (kəsilmiş çəkidə)	379,7[2)]	368,2	103,1	11,5
Süd	2 284,0	2 264,7	100,9	19,3
Yumurta, milyon ədəd	2 188,2	2 018,1	108,4	170,1
Yun	15,1	15,8	96,1	-0,7
Barama, ton	357,0	341,4	104,6	15,6

[1)] ilkin çəkidə
[2)] ilkin məlumat

Cədvəl 79

Əsas heyvandarlıq məhsullarının dinamikası

	2023-cü il	2022-ci il	2023-cü il 2022-ci ilə nisbətən, faizlə
Ət istehsalı (diri çəkidə), ton			
Yanvar	45 641,6	44 420,0	102,8
Yanvar-fevral	90 389,8	87 924,4	102,8
Yanvar-mart	138 342,2	134 312,8	103,0
Yanvar-aprel	187 250,4	181 620,2	103,1
Yanvar-may	226 938,4	220 114,8	103,1
Yanvar-iyun	285 427,6	276 845,4	103,1
Yanvar-iyul	326 966,0	317 134,8	103,1
Yanvar-avqust	375 446,3	364 157,4	103,1
Yanvar-sentyabr	424 545,3	411 221,7	103,2
Yanvar-oktyabr	485 407,7	470 812,5	103,1
Yanvar-noyabr	538 221,1	522 037,9	103,1
Yanvar-dekabr	647 749,2	628 029,1	103,1
Süd istehsalı, ton			
Yanvar	160 733,1	159 172,2	101,0
Yanvar-fevral	322 287,3	318 800,8	101,1
Yanvar-mart	501 426,8	493 271,6	101,7
Yanvar-aprel	697 565,0	684 975,5	101,8
Yanvar-may	909 502,3	890 882,8	102,1
Yanvar-iyun	1 122 907,1	1 093 059,2	102,7
Yanvar-iyul	1 305 801,5	1 284 388,9	101,7
Yanvar-avqust	1 482 003,9	1 457 626,3	101,7
Yanvar-sentyabr	1 682 862,7	1 655 533,6	101,7
Yanvar-oktyabr	1 864 508,1	1 837 619,3	101,5
Yanvar-noyabr	2 062 200,8	2 036 318,6	101,3
Yanvar-dekabr	2 283 990,8	2 264 678,0	100,9

...ardı

	2023-cü il	2022-ci il	2023-cü il 2022-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Yumurta istehsalı, min ədəd			
Yanvar	182 149	156 987	116,0
Yanvar-fevral	355 588	306 344	116,1
Yanvar-mart	543 462	476 566	114,0
Yanvar-aprel	726 453	643 105	113,0
Yanvar-may	918 640	824 830	111,4
Yanvar-iyun	1 107 413	988 802	112,0
Yanvar-iyul	1 305 079	1 165 107	112,0
Yanvar-avqust	1 481 208	1 323 297	111,9
Yanvar-sentyabr	1 662 746	1 486 506	111,9
Yanvar-oktyabr	1 832 547	1 658 616	110,5
Yanvar-noyabr	2 001 247	1 821 458	109,9
Yanvar-dekabr	2 188 154	2 018 146	108,4
Yun istehsalı, ton			
Yanvar-mart	-	-	-
Yanvar-aprel	2 132,5	2 229,2	95,7
Yanvar-may	11 719,0	11 952,3	98,0
Yanvar-iyun	13 988,1	14 394,6	97,2
Yanvar-iyul	14 395,2	14 786,0	97,4
Yanvar-avqust	14 772,4	15 223,9	97,0
Yanvar-sentyabr	15 086,0	15 557,9	97,0
Yanvar-oktyabr	15 123,7	15 595,8	97,0
Yanvar-noyabr	15 129,5	15 601,8	97,0
Yanvar-dekabr	15 149,9	15 766,6	96,1

Cədvəl 80

Mal-qaranın sayı
(ayın 1-i vəziyyətinə, min başla)

	İribuynuzlu mal-qara	**o cümlədən inək və camışlar**	**Qoyun və keçilər**
2020			
Yanvar	2 646,6	1 278,2	8 189,2
Aprel	2 658,3	1 284,9	8 386,0
İyul	2 666,8	1 286,2	8 395,7
Oktyabr	2 665,0	1 286,7	8 308,6
2021			
Yanvar	2 650,7	1 280,5	8 089,7
Aprel	2 660,8	1 286,9	8 279,2
İyul	2 663,7	1 287,6	8 267,3
Oktyabr	2 666,6	1 289,2	8 197,3
2022			
Yanvar	2 648,8	1 288,0	7 899,7
Aprel	2 666,9	1 295,3	8 168,8
İyul	2 654,5	1 295,2	8 032,5
Oktyabr	2 646,6	1 295,4	7 928,4
2023			
Yanvar	2 618,1	1 288,8	7 751,7
Aprel	2 551,8	1 253,2	7 360,8
İyul	2 545,3	1 253,9	7 322,3
Oktyabr	2 533,2	1 251,5	7 223,2
2024			
Yanvar	2 502,4	1 235,5	7 081,6

Cədvəl 81

Nəqliyyat sektorunda yük daşınması, min ton

	2023-cü il	2022-ci il	2023-cü il 2022-ci ilə nisbətən, faizlə
Cəmi	**230 232,1**	**218 715,5**	**105,3**
o cümlədən:			
Dəmir yolu	18 252,1	18 730,4	97,4
Dəniz	9 010,8	7 519,2	119,8
Hava	338,8	406,8	83,3
Boru kəməri	68 414,2	66 034,5	103,6
neft kəməri	39 753,2	37 781,5	105,2
qaz kəməri	28 661,0	28 253,0	101,4
Avtomobil	134 216,2	126 024,6	106,5

Cədvəl 82

Nəqliyyat sektorunda yük dövriyyəsi, milyon ton-km

	2023-cü il	2022-ci il	2023-cü il 2022-ci ilə nisbətən, faizlə
Cəmi	**93 171,9**	**90 308,7**	**103,2**
o cümlədən:			
Dəmir yolu	6 721,0	7 097,0	94,7
Dəniz	4 052,4	3 437,6	117,9
Hava	2 791,9	2 838,4	98,4
Boru kəməri	67 157,1	65 333,2	102,8
neft kəməri	54 325,1	53 363,9	101,8
qaz kəməri	12 832,0	11 969,3	107,2
Avtomobil	12 449,5	11 602,5	107,3

Cədvəl 83

Nəqliyyat sektorunda sərnişin daşınması, min sərnişin

	2023-cü il	2022-ci il	2023-cü il 2022-ci ilə nisbətən, faizlə
Cəmi	**1 923 599,5**	**1 621 128,6**	**118,7**
o cümlədən:			
Dəmir yolu	7 107,5	5 136,5	138,4
Dəniz	23,7	21,4	110,7
Hava	2 911,8	2 253,8	129,2
Metro	219 452,0	208 696,1	105,2
Avtomobil	1 694 104,5	1 405 020,8	120,6
avtobus	1 599 981,3	1 321 206,7	121,1
taksi	94 123,2	83 814,1	112,3

Cədvəl 84

Nəqliyyat sektorunda sərnişin dövriyyəsi, milyon sərnişin-km

	2023-cü il	2022-ci il	2023-cü il 2022-ci ilə nisbətən, faizlə
Cəmi	**33 870,7**	**28 583,6**	**118,5**
o cümlədən:			
Dəmir yolu	325,9	193,9	168,1
Dəniz	11,1	10,2	108,8
Hava	5 298,2	4 797,4	110,4
Metro	2 590,2	2 463,2	105,2
Avtomobil	25 645,3	21 118,9	121,4
avtobus	23 903,3	19 560,8	122,2
taksi	1 742,0	1 558,1	111,8

Cədvəl 85

Pərakəndə ticarət dövriyyəsi və indeksləri

	2022		2023	
	milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Yanvar	3630,3	102,9	4298,0	102,9
Fevral	3321,9	103,3	3918,7	102,7
Mart	4046,2	103,0	4791,8	103,3
I rüb	**10998,4**	**103,1**	**13008,5**	**103,0**
Aprel	2928,9	103,3	3399,4	102,2
May	3786,0	103,0	4361,6	103,0
İyun	4807,0	101,9	5543,1	104,0
II rüb	**11521,9**	**101,5**	**13304.1**	**102,8**
Yanvar-iyun	**22520,3**	**102,9**	**26312,6**	**103,0**
İyul	4211,2	103,3	4771,9	103,7
Avqust	4143,0	101,7	4638,7	103,9
Sentyabr	4678,6	103,3	5164,9	105,0
III rüb	**13032,8**	**101,7**	**14575,5**	**104,2**
Yanvar-sentyabr	**35553,1**	**102,9**	**40888,1**	**103,3**
Oktyabr	4849,7	102,1	5285,1	105,0
Noyabr	4708,2	103,8	5105,3	106,1
Dekabr	7060,0	103,5	7719,2	107,6
IV rüb	**16617,9**	**102,3**	**18109,6**	**106,4**
İllik	**52171,0**	**103,1**	**58997,7**	**103,7**

Cədvəl 86

Mal qrupları üzrə
pərakəndə ticarət dövriyyəsi və indeksləri

	Ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları		Qeyri-ərzaq malları	
	milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
2022				
Yanvar	1998,0	102,5	1632,3	103,5
Fevral	1856,3	102,8	1465,6	103,7
Mart	2358,0	102,3	1688,2	103,9
I rüb	**6212,3**	**102,6**	**4786,1**	**103,7**
Aprel	1735,7	102,8	1193,2	103,9
May	2178, 3	102,0	1607,7	104,2
İyun	2509,3	101,2	2297,7	102,5
II rüb	**6423,3**	**102,0**	**5098,6**	**103,4**
Yanvar - iyun	**12635,6**	**102,3**	**9884,7**	**103,6**
İyul	2391,2	102,3	1820,0	104,4
Avqust	2399,2	100,9	1743,8	102,6
Sentyabr	2588,1	103,2	2090,5	103,3
III rüb	**7378,5**	**102,2**	**5654,3**	**103,5**
Yanvar - sentyabr	**20014,1**	**102,3**	**15539,0**	**103,6**
Oktyabr	2684,3	101,1	2165,4	103,4
Noyabr	2655,9	102,9	2052,3	105,0
Dekabr	4025,9	103,1	3034,1	103,9
IV rüb	**9366,1**	**102,3**	**7251,8**	**104,0**
Yanvar - dekabr	**29380,2**	**102,3**	**22790,8**	**104,0**
2023				
Yanvar	2399,8	102,2	1898,2	103,6
Fevral	2219,3	102,1	1699,4	103,3
Mart	2811,2	102,1	1980,6	105,1
I rüb	**7430,3**	**102,1**	**5578,2**	**104,1**
Aprel	2028,4	101,5	1371,0	103,2
May	2497,3	101,7	1864,3	104,7
İyun	2886,9	103,2	2656,2	104,8
II rüb	**7412,6**	**102,0**	**5891,5**	**104,3**
Yanvar - iyun	**14842,9**	**102,1**	**11469,7**	**104,2**
İyul	2684,4	102,3	2087,5	105,4
Avqust	2646,6	102,7	1992,1	105,5
Sentyabr	2777,9	102,7	2387,0	107,8
III rüb	**8108,9**	**102,5**	**6466,6**	**106,3**
Yanvar - sentyabr	**22951,8**	**102,0**	**17936,3**	**104,8**
Oktyabr	2882,1	104,1	2403,0	106,0
Noyabr	2839,1	105,3	2266,2	107,1

…ardı

	Ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları		**Qeyri-ərzaq malları**	
	milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Dekabr	4340,4	107,0	3378,8	108,4
IV rüb	**10061,6**	**105,5**	**8048,0**	**107,2**
Yanvar - dekabr	**33013,4**	**102,5**	**25984,3**	**105,2**

İctimai iaşə dövriyyəsinin dinamikası

	2022-ci il		2023-cü il	
	min manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	min manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Yanvar	89 813,6	223,7	130 563,3	122,1
Fevral	86 634,3	178,8	124 930,1	121,9
Mart	111 576,2	161,4	159 272,8	122,0
I rüb	**288 024,1**	**182,9**	**414 766,2**	**121,9**
Aprel	101 232,9	129,6	154 468,9	130,9
May	114 125,8	129,3	174 062,0	131,6
İyun	147 492,1	146,4	195 536,8	116,0
II rüb	**362 850,8**	**153,1**	**524 067,7**	**124,9**
Yanvar-iyun	**650 874,9**	**153.8**	**938 833,9**	**123,5**
İyul	141 719,5	130,5	189 749,7	118,1
Avqust	139 049,8	131,6	186 101,4	119,1
Sentyabr	135 681,4	134,1	169 597,8	117,4
III rüb	**416 450,7**	**131,9**	**545 448,9**	**118,3**
Yanvar-sentyabr	**1 067 325,6**	**144,8**	**1 484 282,8**	**121,2**
Oktyabr	148 933,0	125,4	166 773,9	107,4
Noyabr	162 680,1	137,0	168 461,5	100,3
Dekabr	207 046,8	110,9	221 998,7	104,1
IV rüb	**518 659,9**	**122,0**	**557 234,1**	**103,8**
İllik	**1 585 985,5**	**137,0**	**2 041 516,9**	**115,2**

Cədvəl 88

Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər

	2022-ci il		2023-cü il	
	milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Yanvar	734,2	106,6	873,8	108,5
Fevral	670,0	103,3	851,1	114,0
Mart	708,1	105,3	883,2	112,6
I rüb	**2 112,3**	**105,2**	**2 608,1**	**111,6**
Aprel	717,5	112,9	895,9	112,8
May	682,3	112,9	916,6	121,6
İyun	677,5	104,2	907,5	122,0
II rüb	**2 077,3**	**104,0**	**2 720,0**	**118,7**
Yanvar-iyun	**4 189,6**	**107,4**	**5 328,1**	**115,1**
İyul	720,9	105,8	914,5	115,7
Avqust	730,8	108,2	919,4	115,5
Sentyabr	775,0	111,3	945,9	115,8
III rüb	**2 226,7**	**108,4**	**2 779,8**	**115,7**
Yanvar-sentyabr	**6 416,3**	**107,8**	**8 107,9**	**115,3**
Oktyabr	810,5	100,3	979,2	115,6
Noyabr	902,8	110,2	1 028,4	110,5
Dekabr	1 123,8	114,1	1 296,1	111,2
IV rüb	**2 837,1**	**108,6**	**3 303,7**	**112,0**
İllik	**9 253,4**	**108,0**	**11 411,6**	**114,0**

Dövlət büdcəsinin aylıq və rüblük icrası

	Dövlət büdcəsinin gəlirləri		Dövlət büdcəsinin xərcləri	
	icra, milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	icra, milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
2022-ci il				
Yanvar	2746,8	118,4	983,4	79,8
Fevral	1879,1	110,0	1701,8	76,0
Mart	2383,5	139,6	2944,3	143,3
I rüb	**7009,4**	**122,2**	**5629,5**	**101,9**
Aprel	3678,0	147,3	2539,2	126,7
May	1754,7	116,8	2281,2	124,1
İyun	1763,3	87,3	2486,7	111,8
II rüb	**7196,0**	**119,6**	**7307,1**	**120,4**
İyul	3697,8	161,2	2398,2	114,7
Avqust	2281,4	120,8	2817,1	144,8
Sentyabr	2216,8	114,6	2318,8	111,2
III rüb	**8196,0**	**134,0**	**7534,1**	**123,1**
Oktyabr	4627,6	195,9	2735,4	110,6
Noyabr	1949,0	78,2	2769,4	130,3
Dekabr	1701,6	46,4	6087,6	119,3
IV rüb	**8278,2**	**97,1**	**11592,4**	**119,5**
2023-cü il				
Yanvar	4006,5	145,9	1457,9	148,3
Fevral	1870,9	99,6	2202,5	129,4
Mart	2412,6	101,2	2906,6	98,7
I rüb	**8290,0**	**118,3**	**6567,0**	**116,7**
Aprel	3874,9	105,4	2362,8	93,1
May	1796,1	102,4	2212,6	97,0
İyun	1518,9	86,1	2920,9	117,5
II rüb	**7189,9**	**99,9**	**7496,3**	**102,6**
İyul	3286,7	88,9	3557,2	148,3
Avqust	1664,5	73,0	3029,2	107,5
Sentyabr	1645,3	74,2	2564,8	110,6
III rüb	**6596,5**	**80,5**	**9151,2**	**121,5**
Oktyabr	4336,4	93,7	3416,0	124,9
Noyabr	3228,8	165,7	2524,7	91,2

Cədvəl 90

2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında Azərbaycanın tərəfdaş ölkələrlə xarici ticarət göstəriciləri*

min ABŞ dolları

Ölkələrin adı	Dövriyyə	İdxal	İxrac
Cəmi	**47325669,8**	**15812680,8**	**31512989,0**
o cümlədən:			
İtaliya	14599772,3	419842,3	14179930,0
Türkiyə	7197416,8	2092103,1	5105313,7
Rusiya	3952067,1	2868424,5	1083642,6
Çin	2832129,0	2756226,7	75902,3
Almaniya	1633808,9	842719,5	791089,4
İsrail	1419337,0	32835,8	1386501,2
Yunanıstan	1290501,4	22705,7	1267795,7
Hindistan	1107999,5	183463,7	924535,8
Amerika Birləşmiş Ştatları	835081,3	824238,7	10842,6
Gürcüstan	812190,5	116047,4	696143,1
İspaniya	809218,2	94012,2	715206,0
Çexiya	762500,6	78474,6	684026,0
Birləşmiş Krallıq	758286,8	311730,3	446556,5
Türkmənistan	738966,2	661633,6	77332,6
Rumıniya	622239,9	60491,1	561748,8
Xorvatiya	539473,8	4456,6	535017,2
Fransa	514207,1	382239,8	131967,3
Vyetnam	475291,6	129589,5	345702,1
Bolqarıstan	455611,3	26735,8	428875,5
İran	437216,1	423944,0	13272,1
Yaponiya	414877,3	399594,6	15282,7
İrlandiya	399382,5	29653,1	369729,4
Koreya	395242,3	394767,2	475,1
Ukrayna	320310,9	210467,6	109843,3
Qazaxıstan	300796,1	207764,9	93031,2
Digər ölkələr	3701745,3	2238518,5	1463226,8

*Gömrük məlumatı

Cədvəl 91

Azərbaycanın xarici ticarət saldosu

milyon ABŞ dolları

Dövr	2023-cü il			2022-ci il		
	Xarici ticarət saldosu	o cümlədən:		Xarici ticarət saldosu	o cümlədən:	
		MDB üzvü dövlətləri	digər ölkələr		MDB üzvü dövlətləri	digər ölkələr
Yanvar	465,2	-321,3	786,5	2109,6	-35,8	2145,4
Fevral	1405,5	-251,2	1656,7	1898,2	-63,4	1961,6
Mart	1842,6	-321,0	2163,6	1058,3	-137,6	1195,9
I rüb	**3713,3**	**-893,5**	**4606,8**	**5066,1**	**-236,8**	**5302,9**
Aprel	3575,6	-283,2	3858,8	2726,4	-247,8	2974,2
May	1988,3	-281,1	2269,4	2496,6	-295,8	2792,4
İyun	493,3	-190,1	683,4	1841,8	-226,2	2068,0
II rüb	**6057,2**	**-754,4**	**6811,6**	**7064,8**	**-769,8**	**7834,6**
I y/illik	**9770,5**	**-1647,9**	**11418,4**	**12130,9**	**-1006,6**	**13137,5**
İyul	1450,6	-205,4	1656,0	2956,7	-206,7	3163,4
Avqust	1983,1	-279,6	2262,7	2328,1	-295,8	2623,9
Sentyabr	670,0	-235,7	905,7	1892,5	-357,9	2250,4
III rüb	**4103,7**	**-720,7**	**4824,4**	**7177,3**	**-860,4**	**8037,7**
9 aylıq	**13874,2**	**-2368,6**	**16242,8**	**19308,2**	**-1867,0**	**21175,2**
Oktyabr	1296,8	-160,4	1457,2	3868,8	-294,7	4163,5
Noyabr	529,3	-317,8	847,1	334,8	-229,4	564,2
Dekabr				94,9	-387,1	482,0
IV rüb				**4298,5**	**-911,2**	**5209,7**
İllik				**23606,7**	**-2778,2**	**26384,9**

Cədvəl 92

2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında ixrac olunan mühüm növ məhsullar

Malların adı	2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında		2022-ci ilin yanvar-noyabr aylarına nisbətən, faizlə	
	miqdarı	məbləği (min ABŞ dolları)	miqdarı	məbləği
Təzə tərəvəz, ton	159222,9	157177,7	104,2	95,3
Təzə meyvə, ton	394549,2	441454,3	122,0	115,9
Kartof, ton	71170,4	31053,8	91,0	88,5
Çay, ton	649,9	5906,2	37,8	53,8
Bitki yağları, ton	5018,7	8030,6	71,3	60,2
Marqarin, qida üçün yararlı digər qarışıqlar, ton	2576,2	4256,3	140,3	120,3
Şəkər, ton	30409,4	22659,3	69,5	73,5
Meyvə və tərəvəz konservləri, ton	8989,1	11803,6	123,0	130,8
Meyvə və tərəvəz şirələri, ton	13660,7	17106,3	138,7	136,9
Təbii üzüm şərabları və üzüm suslosu, min dkl	295,5	6524,5	113,7	140,7
Tütün, ton	2308,0	5028,3	36,6	26,7
Bentonit gili, ton	154939,2	12801,9	102,6	107,9
Sement klinkerləri, ton	748958,1	42291,6	117,6	140,1
Mineral gübrələr, ton	303437,2	72525,8	90,4	36,5
Xam neft, min ton	24199,5	15099942,9	99,5	82,4
Xam neft, min ton (SOCAR və ABƏŞ-in məlumatlarına əsasən)	21593,4	12914063,6	89,7	72,4
Reaktiv mühərriklər üçün və digər məqsədlər üçün kerosin, ton	98117,2	97776,7	91,0	80,8
Ağır destilyatlar və ya digər məqsədlər üçün qazoyllar, ton	696512,2	370771,6	150,4	156,5
Maye qaz, ton	9945,5	477,6	46,7	8,4
Təbii qaz, milyon kub metr	24379,9	12775690,0	130,7	86,3
Təbii qaz, milyon kub metr (SOCAR və ABƏŞ-in məlumatlarına əsasən)	21199,9	8822833,5	103,2	51,0
Neft koksu, ton	222356,2	57252,0	146,2	99,6
Polietilen, ton	139418,5	144960,3	132,6	110,3
Polipropilen, ton	162806,6	191160,1	173,6	148,0

…ardı

Malların adı	2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında		2022-ci ilin yanvar-noyabr aylarına nisbətən, faizlə	
	miqdarı	məbləği (min ABŞ dolları)	miqdarı	məbləği
Pambıq lifi, ton	62173,7	111101,0	90,9	69,0
Pambıq ipliyi, ton	10827,7	30374,3	135,6	96,8
Qara metallardan borular, ton	21099,6	30095,2	84,9	113,1
Qara metallardan yarımfabrikatlar, ton	11552,9	6432,9	42,1	34,8
Qara metaldan çubuqlar, ton	55210,4	34747,7	81,4	71,4
Emal olunmamış alüminium, ton	32563,8	77267,6	80,4	67,8

Cədvəl 93

2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında idxal olunan mühüm növ məhsullar

Malların adı	2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında		2022-ci ilin yanvar-noyabr aylarına nisbətən, faizlə	
	miqdarı	məbləği (min ABŞ dolları)	miqdarı	məbləği
İribuynuzlu heyvan əti, ton	7252,1	28397,9	185,3	165,2
Quş əti və onun əlavə məhsulları, ton	27179,0	42479,8	90,5	88,5
Kərə yağı, digər süd yağları və pastaları, ton	14916,2	83505,0	89,0	86,3
Kartof, ton	155509,2	44607,6	85,6	87,8
Təzə tərəvəz, ton	24941,2	14789,5	105,7	101,5
Təzə meyvə, ton	112687,0	114267,0	97,5	100,8
Çay, ton	12477,1	64771,5	94,8	94,1
Buğda, ton	1094975,2	283377,8	93,8	71,2
Bitki yağları, ton	114034,2	132640,9	107,0	72,3
Xam şəkər, ton	244562,2	155294,8	82,3	96,5
Şokolad və şokolad məhsulları, ton	27752,8	98427,9	113,7	118,4

…ardı

Malların adı	2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında		2022-ci ilin yanvar-noyabr aylarına nisbətən, faizlə	
	miqdarı	məbləği (min ABŞ dolları)	miqdarı	məbləği
Unlu qənnadı məmulatları, ton	41370,0	103560,2	111,3	117,6
Siqaretlər, milyon ədəd	300,4	6507,8	166,3	180,4
Sement, ton	19081,7	4685,7	73,0	93,2
Dərman vasitələri, ton	24147,4	432875,3	100,9	93,4
Mineral gübrələr, ton	130029,0	67114,8	134,7	83,6
Sintetik yuyucu vasitələr, ton	83902,4	88170,3	108,1	113,1
Polietilen, ton	58565,2	73944,4	135,7	116,2
Polipropilen, ton	16962,6	24194,3	142,1	115,3
Rezin şinlər, ədəd	2352927	106386,0	118,6	120,1
Polad prokatı, ton	370568,2	299310,7	142,6	115,4
Qara metallardan çubuqlar, ton	67271,9	43606,5	101,3	79,5
Qara metallardan künclüklər, ton	29946,5	27708,8	128,9	112,0
Qara metallardan borular, ton	167169,4	257160,6	173,3	149,4
Məişət kondisionerləri, ədəd	190156	54662,2	94,7	85,0
Məişət soyuducuları, ədəd	36175	10653,1	159,6	130,5
Paltaryuyan maşınlar, ədəd	220564	52823,4	147,4	136,1
Hesablama maşınları, blok və qurğuları, ədəd	599562	178022,0	118,0	147,9
Minik avtomobilləri, ədəd	81824	1377362,7	132,8	185,4
Avtobuslar, ədəd	116	7524,9	31,0	14,8
Yük avtomobilləri, ədəd	6464	101463,5	141,9	106,4
Oturacaq, ofis, mətbəx, yataq və digər mebellər, ədəd	847600	78569,6	115,1	116,4

Cədvəl 94

2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında MDB ölkələri üzrə əsas sosial-iqtisadi göstəricilər
(ötən ilin müvafiq dövrünə nisbətən faizlə, milli statistika xidmətlərinin məlumatlarına əsasən)

	Azərbaycan	Ermənistan	Belarus	Qazaxıstan	Qırğızıstan	Moldova	Rusiya	Tacikistan	Türkmənistan	Özbəkistan	Ukrayna
Ümumi Daxili Məhsul	100,8	109,2[1)]	103,8	104,9[1)]	104,4	99,6[1)]	103,0[1)]	108,3[1)2)]	106,3	105,8[1)]	…
Sənaye məhsulunun ümumi həcmi	99,0	102,1	107,9	104,3	101,8	96,1[3)]	103,6	109,5	…	106,0	…
Sənaye məhsulu istehsalçılarının qiymət indeksi	88,3	101,7	105,9	97,5	109,2	113,8	102,7	100,6	…	112,3	…
Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər	116,5	115,6	113,9	112,1[1)]	117,8	97,9[1)]	110,0[1)]	116,5[1)]	…	111,8[1)]	…
Ümumi istifadədə olan dəmir yolu ilə yük daşınması	98,2	62,2	…	102,2	117,3	97,3[1)]	100,1	105,9	…	100,5[1)]	…
Pərakəndə əmtəə dövriyyəsi	103,6	113,3	108,2	107,7	109,4	…	105,9	114,6	…	108,0	…
o cümlədən satış müəssisələrinin pərakəndə əmtəə dövriyyəsi	103,5	113,9	108,7	111,7	110,5	…	106,2	101,0	…	110,2	…
İstehlak qiymətlərinin indeksi	109,4	102,2	105,1	115,0	111,1	114,3	105,7	103,6	…	110,1	…
Əhalinin gəlirləri (faktiki qiymətlərlə)	112,8[4)]	…	113,4[3)]	…	…	…	110,1*	…	…	…	…
Əhalinin mal alınması və xidmətlərə xərcləri (faktiki qiymətlərlə)	115,7[4)]	…	…	…	…	…	110,5*	…	…	…	…
Sərəncamda qalan real gəlirlər	103,1[4)]	…	106,1[3)]	…	…	…	104,8*	…	…	…	…
İqtisadiyyatda işləyənlərin orta aylıq əməkhaqqı	111,3[3)]	115,5	116,5	117,1[1)]	122,2[3)]	117,8[1)]	113,7[3)]	115,2[1)]	…	118,5[1)]	…
İşçi qüvvəsinin müayinəsi əsasında işsizlərin ümumi sayı	…	…	95,2[1)]	…	…	…	81,4[5)]	…	…	…	…
Məşğulluq xidməti orqanlarından rəsmi qeydiyyatdan keçmiş işsizlərin sayı (dövrün sonuna)	…	94,7	73,7	118,0	91,9	47,4	75,7[5)]	87,5[1)]	…	…	…

…ardı

2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında MDB ölkələri üzrə əsas sosial-iqtisadi göstəricilər
(ötən ilin müvafiq dövrünə nisbətən faizlə, milli statistika xidmətlərinin məlumatlarına əsasən)

	Azərbaycan	Ermə-nistan	Belarus	Qazaxıs-tan	Qırğızıs-tan	Moldova	Rusiya	Tacikis-tan	Türk-mənistan	Özbəkis-tan	Ukrayna
İxrac (faktiki qiymətlərlə)-cəmi	92,3[6)]	144,7	107,2[3)]	91,1[3)]	129,6[3)]	92,5[3)]	…	86,5[3)]	…	131,7[3)]	…
o cümlədən											
MDB dövlətlərinə	100,1	151,2	108,5	106,2	83,1	94,0	…	72,7	…	100,2	…
MDB üzvü olmayan dövlətlərə	92,3	139,0	104,7	87,9	303,6	92,1	…	94,8	…	150,7	…
İdxal (faktiki qiymətlərlə)- cəmi	104,6[6)]	141,0	116,6[3)]	122,8[3)]	123,8[3)]	95,2[3)]	…	110,5[3)]	…	125,0[3)]	…
o cümlədən											
MDB dövlətlərinə	111,3	129,1	101,3	91,2	90,0	68,4	…	95,3	…	111,8	…
MDB üzvü olmayan dövlətlərdən	102,6	147,1	143,2	147,5	145,7	104,1	…	132,4	…	132,6	…

1) 2023-cü ilin yanvar-sentyabr ayları 2022-ci ilin yanvar-sentyabr aylarına nisbətən.
2) İqtisadiyyatın sahələrinin qısamüddətli inkişaf gösrəicisi
3) 2023-cü ilin yanvar-oktyabr ayları 2022-ci ilin yanvar-oktyabr aylarına nisbətən.
4) Milli hesablar sisteminin metodologiyasına əsasən.
5) 2023-cü ilin noyabr ayı 2022-ci ilin noyabr ayına nisbətən.
6) 2023-cü ilin yanvar-oktyabr ayları 2022-ci ilin yanvar-oktyabr aylarına nisbətən. Müqayisəli qiymətlərlə verilir.
* Qiymətləndirmə.
Qeyd: Türkmənistan üzrə isə ölkənin dövlət orqanının saytından götürülmüşdür.2022-ci ilin dekadr ayından MDB Dövlətlərarası Statistika Komitəsi Ukrayna üzrə məlumatları əldə etmir.

METODOLOJİ İZAHLAR

Ümumi daxili məhsul (ÜDM) milli hesablar sisteminin ən mühüm göstəricilərindən biridir. ÜDM həm istehsal, həm də xidmətlər sahələrində rezident vahidlərin iqtisadi fəaliyyətinin son nəticəsini xarakterizə edir və bu vahidlərin son istehlak üçün məhsul və xidmətlər istehsalı üzrə yaratdığı əlavə dəyərlə ölçülür.

ÜDM ölkədə məhsul və xidmətlər istehsalçıları arasında bölüşdürülən ilkin gəlirlərin, yəni muzdlu işçilərə verilən əməkhaqqının, istehsala və idxala görə xalis vergilərin, ümumi mənfəətin və ümumi qarışıq gəlirlərin məbləği, başqa sözlə desək gəlirlər üsulu ilə də müəyyənləşdirilə bilər.

Ümumi daxili məhsuldan istifadə edilməsi (xərclər üsulu) məhsul və xidmətlərin son istehlakını, əsas kapitalın ümumi yığımını, maddi dövriyyə vəsaitləri ehtiyatlarının dəyişməsini, qiymətlilərin (sərvətlərin) xalis əldə edilməsini və məhsul və xidmətlərin ixrac və idxal saldosunu özündə birləşdirir.

Məhsula və idxala xalis vergilər - subsidiyalar çıxılmaqla məhsula və idxala vergilərdir.

Məhsula görə vergi və idxal (ixrac) vergiləri. Məhsula görə vergilər adətən məhsul və ya xidmət vahidinə görə, yəni rezidentlər tərəfindən istehsal edilən, satılan və ya idxal edilən məhsul və xidmətlərin miqdarına, yaxud dəyərinə mütənasib olaraq alınan vergilərdir. Onlara əsasən aşağıdakı vergilər aid edilir:

-əlavə dəyər vergisi (ƏDV);

-aksizlər, satışa görə vergilər və s;

-ayrı-ayrı xidmət növlərinə görə vergilər (nəqliyyat, rabitə xidmətlərinə görə vergilər, sığorta vergiləri, reklam, əyləncələrə, oyun və lotereyalara, idman tədbirlərinə görə vergilər və s);

-dövlətin gəlirini artırmaq məqsədilə müəyyən növ məhsul və xidmətlərin istehsalına və yerləşdirilməsinə qanunla inhisar hüququ verilən dövlət müəssisələrinin mənfəəti (fiskal inhisarçıların mənfəəti);

-idxal və ixrac vergiləri, gömrük rüsumları.

Dəyər ifadəsində sənaye məhsulunun həcminə - əsas fəaliyyəti sənaye olan müəssisələr (hüquqi şəxslər) və onların ayrı-ayrı xüsusiləşdirilmiş bölmələri, hüquqi şəxs yaratmadan sənaye fəaliyyəti göstərən fərdi sahibkarlar tərəfindən, habelə ev təsərüffatları tərəfindən satılmaq üçün istifadə olunmuş sənaye məhsulunun, sənaye xarakterli işlərin, xidmətlərin dəyəri daxil edilir. Bura sənaye müəssisəsinin və fərdi sahibkarın bütün bölmələri tərəfindən kənara satılmış, özünün əsaslı tikintisinə və qeyri-sənaye bölmələrinə verilmiş, özünün əsas fondlarının (vəsaitlərinin) tərkibinə daxil edilmiş, eləcə də əmək haqqı kimi öz işçilərinə verilmiş məmulat və məhsulların dəyəri, həmçinin hesabat dövründə və ya əvvəllər istehsal olunmasından asılı olmayaraq hesabat dövründə kənara, özünün əsaslı tikintisinə və qeyri-sənaye bölmələrinə satılmış özünün istehsalı olan yarımfabrikatların dəyəri daxil edilir. Dəyəri hazır məhsulun istehsalçısı tərəfindən ödənilməyən xammal və materiallardan hazırlanan məmulat bu xammal və materialların dəyəri çıxılmaqla faktiki qüvvədə olan buraxılış qiymətləri ilə sənaye məhsulunun dəyərinə daxil edilir. Sənaye müəssisələrində məhsulun dəyəri zavoddaxili dövriyyənin dəyəri nəzərə alınmadan zavod metodu ilə müəyyən edilir.

Sahibkarlıq subyektlərinin üzərinə düşən informasiya yükü nəzərə alınaraq mikro sahibkarlıq subyektləri üzrə rəsmi statistika hesabatlarının təqdim edilməsi dövriliyi rüblük müəyyən edilmişdir.

Bununla əlaqədar aylıq dövrilik üzrə məlumatların tamlığını təmin etmək məqsədilə mikro sahibkarlıq subyektləri üzrə əvvəlki hesabat rübü üzrə əldə edilmiş məlumatlar əsasında növbəti ay üzrə müvafiq qiymətləndirmə aparılmışdır.

Sənaye istehsalı indeksi - dəyər ifadəsində sənaye məhsulunun həcminin dəyişməsinin dinamikasını xarakterizə edir. Sənaye statistikasında tətbiq edilən metodologiyaya görə, artım (azalma) sürətləri məhsulun natura ifadəsində istehsalına əsaslanmaqla yanaşı aqreqasiya zamanı çəkilər sistemində dəyər ifadəsində "əlavə dəyər" göstəricisi istifadə olunur.

Sənaye istehsalı indeksinin hesablanmasında mikro sahibkarlıq subyektləri üzrə məlumatlar yalnız rüblük dövrilikdə nəzərə alınır.

Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər – bütün növ əsas vəsaitlərin alınmasına, yaradılmasına və təkrar istehsalına yönəldilmiş xərclərin məcmusudur. Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər tikinti-quraşdırma işlərinə, quraşdırılması tələb olunan və ya tələb olunmayan, tikili və obyektlərin smetasına daxil olan və ya daxil olmayan maşın və avadanlıqların alınmasına və quraşdırılmasına, işçi və məhsuldar heyvanların alınmasına, çoxillik əkmələrin və meşə zolaqlarının salınmasına, layihə-axtarış və sair işlərin yerinə yetirilməsinə sərf edilən xərclərin cəmindən ibarətdir. Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlərin maliyyələşdirmə mənbələri müəssisə və təşkilatların öz vəsaitləri, büdcə vəsaitləri (dövlət büdcəsi və ya yerli büdcələr), əhalinin şəxsi vəsaitləri, bank kreditləri, büdcədənkənar fondların vəsaitləri və digər vəsaitlər ola bilər.

Sahibkarlıq subyektlərinin üzərinə düşən informasiya yükü nəzərə alınaraq mikro sahibkarlıq subyektləri üzrə rəsmi statistika hesabatlarının təqdim edilməsi dövriliyi rüblük müəyyən edilmişdir.

Bununla əlaqədar aylıq dövrilik üzrə məlumatların tamlığını təmin etmək məqsədilə mikro sahibkarlıq subyektləri üzrə əvvəlki hesabat rübü üzrə əldə edilmiş məlumatlar əsasında növbəti ay üzrə müvafiq qiymətləndirmə aparılmışdır.

Tikinti-quraşdırma işlərinə sərf edilən vəsait – yeni tikilən, yenidən qurulan, genişləndirilən bütün növ bina və qurğuların layihə-smeta sənədlərində yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulmuş tikinti işlərinə və tikintinin smetasına daxil olan və daxil olmayan avadanlıqların quraşdırılması işlərinə sərf edilmiş vəsaitlərin yekunundan ibarətdir.

Məhsul istehsalı obyektlərinin tikintisinə – sənaye, kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı, balıqçılıq və tikinti fəaliyyət sahəsi obyektlərinin inşasına yönəldilmiş vəsaitin həcmi daxildir.

Xidmət sahələri obyektlərinin tikintisinə – ticarət, nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, informasiya və rabitə, daşınmaz əmlak, təhsil, səhiyyə, istirahət, əyləncə və incəsənət və digər xidmət sahələri obyektlərinin inşasına yönəldilmiş vəsaitin həcmi daxildir.

Neft sektoru üzrə əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər - xam neftin, təbii qazın hasilatı və neft məhsullarının istehsalı ilə məşğul olan müəssisələrin əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlərdir.

Qeyri-neft sektoru üzrə əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər dedikdə, neft sektoru üzrə əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər istisna olmaqla, ölkə iqtisadiyyatının bütün fəaliyyət sahələrində əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər başa düşülür.

Xarici mənbələrdən əsas kapitala yönəldilmiş xarici vəsaitlər – xarici sərmayədarlar tərəfindən yeni tikintiyə, yenidənqurma və genişləndirmə üzrə tikinti işlərinə, maşın və avadanlıqların əldə edilməsinə sərf edilən investisiyalar aiddir. Buraya həmçinin tikinti işlərində istifadə edilmiş xarici kreditlər, qrantlar və humanitar yardımlar hesabına istifadə edilmiş vəsaitlər də daxildir.

Daxili mənbələrdən əsas kapitala yönəldilmiş daxili vəsaitlər – mənşəyi xarici vəsaitlər olmayan, ölkədə fəaliyyət göstərən müəssisə və təşkilatların öz vəsaitləri, büdcə vəsaiti (dövlət büdcəsi və ya yerli büdcə), ölkə vətəndaşlarının şəxsi vəsaitləri və ölkə banklarının kreditləri hesabına əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlərin məcmusudur.

Podrat müqavilələri ilə yerinə yetirilən tikinti işlərinin dəyərinə – tikinti müəssisələri ilə tikinti işlərinin həyata keçirilməsini maliyyələşdirən sifarişçi müəssisə və təşkilatlar arasında bağlanmış müqavilələr əsasında tikinti müəssisələrinin öz gücləri ilə yerinə yetirdikləri bütün növ tikinti işlərinin və xidmətlərin dəyəri aiddir. Bu işlərə tikinti-quraşdırma (yeni tikinti, yenidənqurma, genişləndirmə), əsaslı təmir, cari təmir və digər işlərin və xidmətlərin dəyəri daxildir.

İstifadəyə verilmiş yaşayış evlərinin ümumi sahəsi – ümumi sahəyə mənzildəki bütün otaqların sahəsi, mətbəxlərin, dəhlizlərin, sanitar qovşaqlarının, vanna və qarderobların, anbarların, eyvanların, lociyaların və digərlərin sahəsi daxildir.

Yaşayış evlərində mənzillər – daimi yaşayış üçün istifadə olunan, başqa yaşayış mənzilləri ilə daxili əlaqəsi olmayan və özünün pilləkən meydançasına, ümumi dəhlizə və ya bilavasitə küçəyə çıxış yolu olan sahədir. Mənzil bir neçə otaqdan ibarət ola bilər.

Kənd, meşə və balıqçılıq təsərrüfatının ümumi məhsulu dedikdə, bu sahədə (kənd, meşə və balıqçılıq) həm satış, həm də şəxsi istehlak məqsədilə istehsal edilmiş məhsul və xidmətlərin ümumi dəyəri nəzərdə tutulur. O, bitkiçilik və heyvandarlıqda, ovçuluq, meşəçilik və balıqçılıq təsərrüfatlarında istehsal olunmuş məhsulların (xidmətlərin) dəyəri əsasında formalaşır.

Bitkiçilik və heyvandarlığın ümumi məhsuluna istehsal olunmuş bitkiçilik və heyvandarlıq məhsullarının dəyəri, bitkiçilikdə bitməmiş istehsalın dəyərinin dəyişməsi və göstərilmiş kənd təsərrüfatı xidmətlərinin dəyəri daxil edilir.

İstehsal olunmuş bitkiçilik məhsulunun dəyərinə kənd təsərrüfatı bitkiləri məhsullarının – dənli, texniki bitkilərin (yağlı bitkilərin toxumları, şəkər çuğunduru, tütün və s.), kartof, tərəvəz və bostan bitkilərinin, meyvə və giləmeyvənin, digər bitkiçilik məsullarının (yemlik kökümeyvəlilər, quru ot, küləş, senaj, silos, güllər və s.) dəyəri daxil edilir.

Bitkiçilikdə bitməmiş istehsalın dəyərinə torpağın becərilməsinə çəkilən xərclər (payız şumlaması, herik şumlanması, məhsulu gələcək dövrlərdə əldə olunacaq payızlıq taxılın əkini üçün zəmin hazırlanması), yatırım xərcləri, bağların becərilmə və saxlanma xərcləri daxildir.

Heyvandarlıqda istehsal olunmuş məhsulların dəyəri kənd təsərrüfatı heyvanlarından alınmış məhsulların (süd, yumurta, yun, dəri və s.) dəyəri, kəsim üçün satılmış mal-qara və quşların dəyəri, arıçılıq və xəzli heyvandarlıq məhsullarının dəyərindən ibarətdir.

Göstərilmiş kənd təsərrüfatı xidmətlərinin dəyərinə tarlaçılıq, açıq torpaqda tərəvəzçilik və gülçülük sahəsində, qorunan torpaqlarda becərilmə üzrə, bağçılıq, üzümçülük sahəsində və digər çoxillik əkmələrə göstərilən xidmətlər, aqromeliorasiya xidmətləri, kənd təsərrüfatı bitkilərinin xəstəlik və ziyanvericilərdən qorunması, gübrələrin hazırlanması və gətirilməsi, heyvanların yetişdirilməsi, məhsul yığımından sonrakı kənd təsərrüfatı xidmətləri, çoxaldılma üçün toxumun emal və hazırlanması, tinglik xidmətlərinin dəyəri daxildir.

Ovçuluq təsərrüfatlarında istehsal olunmuş məhsulun dəyərinə vəhşi heyvanların və ov quşlarının ovlanmasından əldə olunmuş dəyər, ovçuluq təsərrüfatının aparılması (vəhşi heyvanların qorunması, onların sayının və yayılmasının uçotu, ovçuluq təsərrüfatlarının yaradılması və ovçuluq təsərrüfatlarında iqtisadi müşahidələrin aparılması və s.) xərcləri, vəhşi heyvanların və ov quşlarının yetişdirilməsi və ovlanması üçün göstərilən xidmətlərin dəyəri daxil edilir.

İstehsal olunmuş meşəçilik və ağac tədarükü məhsullarının dəyərinə meşəyə qulluq və əsas istifadə ilə bağlı doğranmanın gedişində alınmış oduncaq, meşə əkmələrinin rekonstruksiyası ilə əlaqədar kəsmələr və seçmə sanitar kəsmələr, meşələrin becərilməsi, bərpası və salınması xərcləri, meşəçilik və ağac tədarükü ilə əlaqədar xidmətlərin dəyəri aid olunur.

Balıqçılıq və dəniz məhsullarının dəyərinə ovlanmış balığın, dəniz məhsullarının (xərçəngkimilər, molyusklar, tısbağalar, suitilər, dəniz kirpisi, təbii mirvarilər, mərcanlar, yosunlar və s.) dəyəri, dəniz orqanizmlərinin və bitkilərinin yetişdirilməsinə, mühafizəsinə çəkilən xərclər, biotexniki tədbirlərin yerinə yetirilməsi (süni kürütökmə yerlərinin quraşdırılması balıq ehtiyatlarının artırılması, vətəgə əhəmiyyətli balıqların təkrar istehsalı), balıqçılıq və balıq ovlanması ilə bağlı göstərilən xidmətlərin dəyəri daxildir.

Mal-qaranın sayı haqqında məlumatlar kənd təsərrüfatı müəssisələri üzrə rəsmi statistik hesabat formaları, fərdi sahibkar, ailə kəndli və ev təsərrüfatları üzrə kənd ərazi icra dairələrinin (vahidlərinin) hesabatları və seçmə müayinə materiallarına əsasən hesablanması yolu ilə müəyyən olunur.

Nəqliyyat sektorunda yük daşınması - mülkiyyət və təşkilati-hüquqi formasından asılı olmayaraq əsas fəaliyyəti nəqliyyat işi olan hüquqi şəxslər-müəssisələr və hüquqi şəxs yaratmadan avtomobil nəqliyyatı sahəsində fəaliyyət göstərən fiziki şəxslər tərəfindən kommersiya məqsədilə daşınmış yüklərin həcmidir.

Nəqliyyat sektorunda yük dövriyyəsi - nəqliyyat müəssisələri və hüquqi şəxs yaratmadan avtomobil nəqliyyatı sahəsində fəaliyyət göstərən fiziki şəxslərin-fərdi sahibkarların

nəqliyyat vasitələrinin daşıdığı yükün həcmini daşınmış məsafə ilə əlaqədə ton-kilometrlərlə ifadə edir. Bu göstərici hər bir reys üzrə daşınmış yükün tonla miqdarının daşınma məsafəsinə-kilometrlərə vurulması hasillərinin cəmi kimi hesablanır.

Nəqliyyat sektorunda sərnişin daşınması - ölkə ərazisində və beynəlxalq marşrutlarda bütün növlərdən olan qatarlar, gəmilər, avtobus, taksi, təyyarə və metro vasitəsi ilə daşınmış sərnişinlərin sayını əhatə edir. Sərnişin daşınmasının həcminə, gediş haqqını almaq üçün tətbiq edilən tarif dərəcəsindən asılı olmayaraq, ölkə daxilində və beynəlxalq xətlərdə daşınmış sərnişinlərin hamısı (ödəniş etmədən getmək hüququ olan sərnişinləri də daxil etmək şərti ilə) daxildir.

Nəqliyyat sektorunda sərnişin dövriyyəsi – sərnişindaşıma nəqliyyatının işinin həcmini məsafə ilə xarakterizə edir və sərnişin-kilometrlə ölçülür. Sərnişin dövriyyəsi daşınmış sərnişinlərin sayını onların daşınma məsafəsinə vurmaq yolu ilə hesablanır.

Rabitə xidmətlərinin dəyəri - rabitə müəssisəsinin əsas fəaliyyətindən əldə olunan gəlirlərdir və bu göstərici idarə, müəssisə və təşkilatlara, habelə əhaliyə göstərilmiş rabitə xidmətləri müqabilində rabitə müəssisəsinin əldə etdiyi pul vəsaitinin cəmini xarakterizə edir. Buraya poçt rabitəsi, feldyeger və xüsusi rabitə, sənədli elektrik rabitəsi, şəhərlərarası və beynəlxalq telefon rabitəsi, şəhər telefon rabitəsi, kənd telefon rabitəsi, radiorabitə, radio və televiziya yayımı və peyk rabitəsi, naqilli səs yayımı üzrə radiotezliklərin ayrılması, qeydiyyatı, istismarı və nəzarəti, naqilsiz radiorabitə üzrə, mobil telefon rabitəsi, internet xidmətləri, İSDN xidmətləri, ADSL və HDSL xidmətləri, DATA xidmətləri, simsiz yerli telefon rabitəsi xidmətləri və digər rabitə xidmətləri üzrə əldə olunmuş gəlirlər daxildir.

Pərakəndə əmtəə dövriyyəsi - əmtəələrin tədavül sferasından şəxsi istehlak sferasına hərəkətinin son mərhələsini, əmtəələrin əhaliyə satışını əks etdirir.

İaşə əmtəə dövriyyəsi - iaşə şəbəkələri vasitəsi ilə kulinariya məhsulları, xörəklər, yarımfabrikatlar, həmçinin

aşpazlıq emalından keçməmiş digər əmtəələrin əhaliyə satışını əks etdirir.

Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər - əhalinin sifarişi ilə, onun şəxsi tələbatını ödəmək üçün göstərilən və haqqı əhali tərəfindən ödənilən xidmətlərin dəyərini əks etdirir.

İxrac - ölkədə istehsal olunmuş və ya başqa ölkələrdən gətirilmiş malların (təkrar ixrac) ölkə sərhədlərindən kənara göndərilməsidir. Ölkənin öz istehsalı sayılan mallara, həmçinin ölkəyə gətirilən və təkrar emal olunaraq əsas kəmiyyət və keyfiyyət göstəricilərini dəyişən xarici mənşəli mallar da daxil edilir.

İdxal - ölkədə istehlak etmək və ya təkrar ixrac edilmək üçün ölkə sərhədlərindən kənardan mal gətirilməsidir.

Xarici ticarət dövriyyəsi - idxal və ixracın dəyərinin cəmidir.

Xarici ticarət saldosu - ixrac və idxalın fərqidir. Əgər ixrac idxaldan çoxdursa müsbət saldo, idxal ixracdan çoxdursa mənfi saldo alınır.

Orta aylıq nominal əməkhaqqı – hesablanmış əməkhaqqı fondunun faktiki işləmiş muzdlu işçilərin orta siyahı sayına (sosial və ödənişsiz məzuniyyətdə olan şəxslər istisna olmaqla) bölünməsi ilə müəyyən edilir.

Büdcə - Azərbaycan Respublikasının müvafiq dövlət hakimiyyəti və özünüidarəetmə orqanları vasitəsilə dövlətə və bələdiyyələrə məxsus vəzifə və funksiyaları yerinə yetirmək üçün lazım olan pul vəsaitinin yığılması və istifadə olunması üçün əsas maliyyə sənədidir.

Büdcə gəlirləri - Azərbaycan Respublikasının, Naxçıvan Muxtar Respublikasının və yerli özünüidarəetmə orqanlarının müvafiq qanunvericilik aktları ilə müəyyən olunmuş qaydada dövlət büdcəsinə, Naxçıvan Muxtar Respublikasının büdcəsinə və yerli büdcələrə daxil olan vergilər, rüsumlar, digər ödənişlər və daxilolmalardır.

Büdcə xərcləri - büdcə təsnifatına uyğun olaraq dövlət büdcəsindən, Naxçıvan Muxtar Respublikasının büdcəsindən və yerli büdcələrdən qanunvericiliklə nəzərdə tutulan tələbatı ödəmək üçün ayrılan vəsaitdir.

Büdcə kəsiri (defisit) - büdcə xərclərinin gəlirlərlə təmin olunmayan məbləğidir.

Büdcə artıqlığı (profisit) - büdcə gəlirlərinin büdcə xərclərindən artıq olan məbləğidir.

Maliyyə nəticələrinin (mənfəət (+) zərər (-) saldosu) – təşkilatın bütün təsərrüfat əməliyyatlarında, mühasibat uçotu əsasında aydınlaşdırılmış son maliyyə nəticələridir ki, məhsul (mal və xidmətlər) satışından əldə edilən mənfəəti (zərər), əks etdirərək, təşkilatın digər əmlakından, əsas vəsaitlərdən və satışdankənar əməliyyatlardan alınan gəlirlərin bu əməliyyatlara çəkilən xərci qədər azaldılan hissəsidir.

Pul aqreqatı M2 Milli valyuta hesabatlarında, cari hesabatlarda və qeyri-maliyyə təşkilatları və fiziki şəxs depozitlərinin tədavüldə (bankdan kənar) olan nağd pulların həcmini və qalıq vəsaitini özündə əks etdirir.

İqtisadi fəal əhali – məşğul və işsiz əhalinin ümumi sayıdır.

İqtisadi qeyri-fəal əhali – məşğul olmayan, müəyyən dövr ərzində iş axtarmayan və işə başlamağa hazır olmayan 15 və yuxarı yaşda olan şəxslərdir.

Məşğul əhali - Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə zidd olmayan və bir qayda olaraq qazanc (gəlir) gətirən hər hansı fəaliyyətlə məşğul olan Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları, Azərbaycan Respublikasında daimi yaşayan vətəndaşlığı olmayan şəxslər və əcnəbilərdir.

İşsiz əhali – işi və qazancı olmayan, işə başlamağa hazır olub, müvafiq icra hakimiyyəti orqanında işaxtaran kimi qeydiyyata alınan əmək qabiliyyətli yaşda olan əmək qabiliyyətli şəxslərdir. Bu şəxslər, milli qanunvericiliyə uyğun olaraq işsiz statusu almaq hüququna malikdir.

İşsizliyin səviyyəsi – işsizlərin sayının iqtisadi fəal əhalinin sayında faizlə ölçülən xüsusi çəkisidir.

İstehlak qiymətləri indeksi (İQİ) – orta alıcılıq qabiliyyətli alıcının aldığı malların və istifadə etdiyi xidmətlərin qeydə alınmış məcmusunun dəyərinin ümumi dəyişməsini səciyyələndirən nisbi göstəricidir. Bu göstərici müəyyən dövr ərzində istehlak edilən malların və xidmətlərin dəyişməz qaldığı şəraitdə əhalinin istehlak xərclərinin ümumi

məbləğinin dəyişməsini əks etdirir. İQİ-nin başlıca təyinatlı istehlak mallarının və xidmətlərin qiymət dinamikasının müəyyənləşdirilməsidir.

Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymətləri indeksi (SQİ) – baza sənaye müəssisələri və təşkilatlarının təmsilçi mallarının qiymət qeydiyyatı əsasında hesablanılır. Qeydiyyat üçün cari ayda istehsal olunan və yüklənən məhsulların faktiki qiymətləri (əlavə dəyər vergisi, aksizlər, məhsulun maya dəyərinə aid olmayan daşınma xərcləri və s. vergi ödəmələri nəzərə alınmadan) götürülür. Sənaye məhsulları istehsalçılarının qiymət indeksi həm məhsullar, həm də iqtisadi fəaliyyət növlərinə görə hesablanır.

Kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalçı qiymətləri indeksi (KTQİ) – kənd təsərrüfatı müəssisələri, fermer təsərrüfatları və ev təsərrüfatları tərəfindən müxtəlif kanallar üzrə realizə edilən kənd təsərrüfatı məhsullarının qiymətlərinin səviyyəsi və dinamikasını xarakterizə edir. Kənd təsərrüfatı məhsullarının qiymətləri üzərində müşahidə kənd təsərrüfatı müəssisələrinin seçmə şəbəkəsi üzrə həyata keçirilir.

Alınmış məlumatlar kənd təsərrüfatı məhsullarının realizə şərtlərinin dəyişməsinin təhlilində və kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalçılarının gəlirlərinin dəyişməsində qiymətin rolunun aydınlaşdırılmasında istifadə edilir.

Tikinti-quraşdırma işlərində istehsalçı qiymətləri indeksi - "Tikinti" iqtisadi fəaliyyət növünü xarakterizə edən qiymət statistikası sisteminin göstəricilərindən biri hesab olunur və "tərkib elementləri" metodu ilə hesablanır. Tikintidə qiymətlərin dinamikası üçün ən vacib, tipik tikinti məhsullarının - yerüstü tikililər və yol qovşaqlarında istifadə olunan məhsulların müayinəsi aparılır.

İndeksin hesablanması üçün informasiya mənbəyi kimi tikinti təşkilatlarının seçmə şəbəkəsinin statistik müayinə məlumatları çıxış edir. Tikinti-quraşdırma işlərinin hər bir növü üzrə hesabat və əvvəlki dövrün faktiki qiymətlərinin müqayisəsi yolu ilə fərdi indeksləri hesablanır. Daha yüksək səviyyələrdə qiymət indekslərinin aqreqasiyası zamanı seçilmiş tipik tikili növlərinin inşasında ilkin iş və elementlərin

dəyər qiymətləndirilməsi ilə əsaslandırılmış çəki strukturundan istifadə olunur.

Tikintidə mövcud olan smeta-normativ bazasına əsaslanan tikinti elementləri bundan sonra respublika ərazisini təmsil edən tikililərin standart tipləri üzrə aqreqasiya olunur.

Nəqliyyat sektorunda yükdaşıma qiymətləri indeksi - ayrı-ayrı nəqliyyat növlərinin yükdaşıma qiymətlərinin dəyişmə templərinin qiymətləndirilməsi üçün həmçinin, ümumi daxili məhsulun (ÜDM) artma (azalma) tempinin hesablanması üçün istifadə olunan deflyator indekslərin və digər makroiqtisadi göstəricilərin müəyyən edilməsi üçün nəzərdə tutulub. Onlar nəqliyyat təşkilatlarının müxtəlif nəqliyyat növləri vasitəsilə yükdaşımalardan əldə etdikləri gəlirlərdəki qiymət amilinin xarakterizə edilməsi üçün istifadə edilir. Yükdaşıma qiymətləri indeksləri makro səviyyədə proqnozların verilməsi və müxtəlif iqtisadi hesablamaların yerinə yetirilməsi zamanı tətbiq edilir. Yükdaşıma qiymətləri indeksləri müxtəlif əlamətlərə: yükün növünə, göndərmənin ölçüsünə, çatdırma vaxtına, daşınma məsafəsinə, daşınma ərazisinə, hərəkət edən tərkibin növünə, yükqaldırma səviyyəsinə və s. görə daşınan yüklərin strukturundakı dəyişmələri nəzərə almadan hesabat dövrü üzrə onların dəyişmələrini müəyyən etməyə imkan verir.

Bütün nəqliyyat növlərinin yükdaşıma qiymətlərinin məcmu indeksi dəmir yolu, boru kəməri, dəniz, daxili sular, avtomobil və hava nəqliyyatı növlərinin yükdaşıma qiymətlərinin indeksləri əsasında müəyyən edilir.

Əhali sayının cari hesablanması əhalinin son siyahıyaalmasının yekunları əsasında aparılır və hər il bu ərazidə doğulanların və daimi yaşamaq üçün bu əraziyə gələnlərin sayı əhalinin sayına əlavə edilir, ölənlərin və bu ərazidən köçənlərin sayı isə əhalinin sayından çıxılır. Növbəti siyahıyaalmanın yekunlarına əsasən əvvəlki siyahıyaalınmadan sonrakı dövrdə əhalinin sayı və tərkibi üzrə müvafiq dəqiqləşdirmələr aparılır.

Əhali yaşayış yerlərinə görə şəhər və kənd əhalisinə bölünür. Şəhər yerlərinə şəhərlər və qəsəbələr aid edilir, qalan bütün yaşayış məntəqələri isə kənd yerləri sayılır.

Doğulanlar və ölənlər haqqında məlumatlar Ədliyyə Nazirliyinin rayon (şəhər) qeydiyyat şöbələri tərəfindən tərtib edilən doğum və ölüm haqqında müvafiq akt qeydlərində olan məlumatların hər ay statistik cəhətdən işlənməsi nəticəsində əldə edilir. Doğulanların sayına yalnız diri doğulanların sayı daxil edilir.

Əhalinin təbii artımı – təqvim ilində diri doğulanların sayı ilə ölənlərin sayının fərqinə bərabərdir.

Doğumun ümumi əmsalı – uşaq doğumunun intensivliyini müəyyən edən göstəricidir. Təqvim ilində diri doğulanların sayının əhalinin orta illik sayına nisbəti ilə ölçülür, əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır.

Ölümün ümumi əmsalı – əhali arasında ölümün intensivliyini müəyyən edən göstəricidir. Təqvim ilində, müvafiq olaraq ölənlərin sayının əhalinin orta illik sayına nisbətidir, əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır.

Təbii artımın əmsalı – əhalinin təbii artımı nisbi göstəricilərlə də səciyyələndirilə bilər. Təbii artım əhalinin orta illik sayına bölünərək orta illik əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır və ya doğumun və ölümün ümumi əmsallarının fərqi ilə müəyyən edilir.

Ölümün səbəbləri haqqında informasiya mənbəyi ölümə səbəb olmuş xəstəlik, bədbəxt hadisə, qətl, özünəqəsd, və digər xarici təsirlərlə əlaqədar olaraq səhiyyə müəssisələrində tərtib olunan ölüm haqqında tibbi şəhadətnamələrdəki qeydlərdən ibarətdir.

Ölüm haqqında məlumatların səbəblər üzrə kodlaşdırılması və işlənməsi xəstəliklərin, zədələr və ölümün səbəblərinin 10-cu baxılış Beynəlxalq Təsnifatına uyğun aparılır.

Doğulanda gözlənilən ömür uzunluğu (0 yaş üçün) – doğulanların hər birinin orta hesabla yaşaya biləcəyi illərin sayını göstərir. Burada doğulanların bütün ömrü boyu ölümün səviyyəsinin hər yaş qrupu üzrə göstəricinin hesablandığı ildəki səviyyədə dəyişməz qalacağı şərti qəbul edilir. Doğulanda gözlənilən ömür uzunluğu həyat cədvəllərinin hesablanması nəticəsində alınır.

Nikah kişi və qadının bir-birinə və uşaqlara qarşı hüquq və vəzifələrini müəyyənləşdirən münasibət formasıdır. Ər və arvad arasında hüquqi münasibət, onların nikahlarının Ədliyyə Nazirliyinin rayon (şəhər) qeydiyyat şöbələrində qeyd etdirilməsidir.

Əhalinin təbii hərəkətinin cari statistikası yalnız hüquqi cəhətdən qeyd olunmuş nikahları nəzərə alır. Əhalinin siyahıyaalınmasında isə rəsmi qeydə alınıb-alınmamasından asılı olmayaraq, faktiki nikahda olanlar da hesaba alınır.

Nikahın ümumi əmsalı – təqvim ilində qeydə alınmış nikahların sayının əhalinin orta illik sayına olan nisbətidir, əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır.

Boşanma (nikahın pozulması) – birlikdə yaşayan ər-arvadın nikahlarının son hüquqi ləğvi tərəflərə təkrar nikaha daxil olmaq hüququ verir. Nikahın pozulma faktı Ədliyyə Nazirliyinin rayon (şəhər) qeydiyyat şöbələrində qeydiyyata alındıqdan sonra pozulmuş hesab olunur.

Boşanmanın ümumi əmsalı – təqvim ilində qeydə alınmış boşanmaların sayının əhalinin orta illik sayına nisbətidir, əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır.